

magdalena recuperavit	.xcviij.
De dracone quem martha ligavit & populus occidit	.xcix.
De austeritate vite illius	c.
De sustentatione iuuenis & uersione aq̄ i uinum .ci.	
De uersatione marie magdalene in deserto	ci.
De transitu eiusdem & sepulcro	cij.
De anima eius quam uidit martha	cij.
De felici eius transitu	cv.
De gloriois eiusdem exequiis	cvi.
De loco sepulcri & de comitibus eius	cviij.
De sacerdote beate marie miracula n̄ credente .cviij.	
De clerico desperato per eam confortato	cix.
De britone per eam a naufragio liberato	cx.
De sancto maximo aquensi ep̄o & sociis eius .cxij.	
De sancto saturnino tholosano	.cxij.
De sancto iuliano cenomansensi	.cxij.
De obitu eius & miraculis post obitum	cxij.
De alio iuliano p̄ quo dicitur oratio dominica .cxv.	
De sancto hermagora & eius passione	cxvi.
Qualiter euz sancto fortuato martinizat? .cxviij.	
De his que precesserunt mortem neronis	cxviij.
De infelici eiusdem morte	.cxix.
DE galba impatore & morte eius	cxix.
De quintiliano oratore & eius flosculis	cxxi.
Iterum de flosculis eiusdem	cxxi.
De eodem .cxxiij. Adhuc de eodem	cxxiij.
Iterum de eodem	cxxiij.
DE othone impatore & morte eius	cxxiij.
DE vitellio impatore & eius moribus .cxxiij.	
De crudelitate & morte eius	cxxiij.
PRIMUM capitulum De bonis initiis neronia	
HUGO florentiacensis secundo libro.	



Quidius impator libertorū & diugis imperiis subiectus cū deficeret britanni euz filiū suū uxoris agrippine p̄sua sionibus exortez romani faciēs imperiū. Nerone octauie filie sue maritum designauit impatorez. Sicqz prelatus est gener filio ordine p̄postero. **EX** cronicis eusebii. Nero igitur quintus ab augusto romani adeptus imperii dignitate. Anno domini .lviij. mudi uero quartimillesimo .xx. impauit annis .xij. & mensibz .viii. Iste qn quēnio ualde modestus extitit. **S**uconio? libro sexto. Sic fuit statura pene iusta. corpe maculoso & fetido. capillo sufflauo. ualeu pulcro magis q̄ uenusto. oculis cesijs & hebetioribz. ceruice obesa. uentre proiecto. gracillimis cruribz. Liberales disciplinas om̄s fere puer attigit. auersus a philosophia. ad poeticā p̄n. Carmina libēter & sine labore composuit. Habuit & p̄ngēdi fingēdiqz maxime nō mediocre studiū. Q̄sus impiuz a pietatis ostentatione ex augusti impatoruz p̄cepto se p̄fessus nec liberalitatis. nec clemētie. nec comitatis q̄dem exhibēde ullā occasionē omisit. Grauiora uectigalia aboleuit aut minuit. Senatoz nobilissimo cui qz. s̄ re familiari destitudo annua solaria constituit. Cūqz de supplicio cuiusdā capite dānati. ut ex more subscriberz admoneret q̄ uelle inquit nescire literas. Agēti grās senatui respōdit cū meruero. **I**nterdictū est ne quid in popinis preter legumia uenirz. cū anea nullū nō obsoniū gen? p̄poneretur. **II** Qualiter festus felici succedēs paulum misit ad cesarem. **COMMESTOR.**

26

Ora ē autē dissēntio inter iudeos & gentiles in cesarea de honore ciuitatis. Iudei .n. se p̄fēbant gentilibus. quia herodes ascalōita qui circūcisionē suscepit. fuerat uisitor ciuitatis & appellauit cesareā in honore cesaris. Gentiles se p̄fēbant iudeis dicētes. q̄ a gentibus sc̄a est p̄maria edificatio ciuitatis. que anteq̄ reedificaret ab herode dicta ē p̄rgo stratonis. Felix autē a primo fouit partē iudeoz dōec exhaustit mazsupia eoz. Postea fouit partē gētiliū intantum q̄ militibus gētiliū de dit licentiā intrādi domos iudeoz & diripiēdi bona eoz. **V**nde accusat? est a iudeis ad neronē. & biennio ab accusatōe amoc? est a p̄fidatu & substitutus est ei festus. **V**olēs autē in fine p̄sidiat? sui placē iudeis. reliquit paulū uinctū. **F**est? autē euz ueniss? in prouinciā. paulus a iudeis corā eo cōuētus appellauit cesarē. **D**escendit autē rex agrippa in cesareā auditō q̄ ibi ess? festus ut accusar? iudeos. quia cū accepiss? potestātē a romano impatore constituendi summū sacerdotem. cōstituebat eos q̄ non erāt aaronite. **F**ecerat etiā fenestrā in palacio suo eminentē unde potat uiderē. q̄cunqz s̄iebāt in templo sacrificia. quod scilicet moleste sustinentes iudei. fecerunt murū oppositum fenestre eminentiorē fenestra. **V**enerat autē specialiter agrippa rogaturus festuz ut murū illuz obuerz. **C**um autē descēdis? honorifice susceptus est a festo. **E**t exposita ei accusatōe iudeoz corā paulum. respondit agrippa se uelle eum uide. **A**ltera autē die iubēte festo adductus est paulus. cepit qz d̄ omnibus reddē ratōm. **E**t d̄creuit agrippa q̄ q̄a appellauerat ad cesarē mittēdus erat. **E**t traditus est paulus iulio cēturiōi cohortis auguste militū. s̄qz qui missi fuerāt ab augusto. **III** **DE** ismaele pontifice & cathalago pontificum. **P**arter miserunt romā nuncios iudi corā agrippā. aduersus quē multas habebant querelas. quia ut supra p̄raxauimus constituerat ismaelē summū sacerdotē. cum non ess? de genere aaron. **P**onit hic iosephus cathalogū sacerdotum qui fuerunt ab institutione trium tēporū. **A**b aaron em̄ usqz ad tēp? dauid fuerūt .xij. unus p̄ alium in sexcētis .xii. annis & succedebant filij patribz. **P**rimogeitus nāqz filius aarō. s̄. eleazar patzi successit in summū sacerdotē. & fines filij eleazar successit ei. & sic in posteruz. **N**am d̄ itamar non erant summū sacerdotes s̄ minores. nisi pauci circa tempa dauid. **N**am i hely translatus est sacerdotiū ad filios itamar. **A**biathar quoz erat d̄ itamar. quē deposuit salomon. & eius loco statuit zachoch qui erat d̄ eleazar. **D**auid autē uolēs ampliāre cultū dei uidēs q̄ non sufficēt unus summū sacerdos ad ministratōm. quia si infirmare non erat interim q̄ incēsum ponerz. quod n̄c erat singlis diebz offerri. **I**nstituit .xxiij. summos sacerdotes. quozū .xvi. d̄ genere eleazar. .viii. d̄ itamar. **V**nus tamen illoz erat summus qui dicebat p̄iceps sacerdotū. **A**dministrabant autē p̄ septimanas. que hereditario iure diuolue sunt ad posteros eoz. **E**t unusquisqz cum administrabat secum hēbat .xxiij. minores sacerdotes & totidē leuitas. & totidē iaitores. duplicato numero natimneoz. **F**uerūt autē d̄cē & octo principes sacerdotū a tēpe dauid usqz ad transmigratōem babilonis. in .cccc. lx. annis. **A**ns migratōem autē babilonis sacerdotiuz cessauit usqz ad r̄dituz de captiuitate sub sorobabel. & ihu magno

sacerdote. & inde vsq; ad tēpus machabeoꝝ fuit
eps sacerdotij. Tēpus autē machabeoꝝ nō deputa
tu. sacerdotio. quia iudē erāt sacerdotes & duces.
& sic vsq; ad herodē qui fecit occidi quotquot d
genere sacerdotū iueniebat. ne itez ad eos de uol
uerēt regnū. & vendebat summū sacerdotiū quā
doq; vni quandoq; plurib; simul. Et fuerūt omni
no vsq; ad eūsiōnē hierusalē xxvij summi sacerdo
tes. A tempore autē herodis vsq; ad eueriōnē hier
usalē non ponit iosephus summā annoꝝ. sed con
stat fuisse. c. v. cū herodes ante natiuitatē domi
xxx. annis regnauit. & domin; .xxxiij. annis vixer
it. Et a morte domini vsq; ad eueriōnē hierusalē
xlii. fluxerūt. sed d̄ his hactē nō. **III De vi
ta iacobi fratris domi & eius passiōe.** **Eusebi; sup**
Titur iudei postq; paul; ad cesarē quē appellauē
rat a festo trāsmis; ē. & frustratas insidias quas
ei intēderāt viderēt. in iacobū fratrem domini imma
nitatē sue neq̄ie vertunt. cui episcopalis in hieru
solimis delata ab apostolis fuerat sedes. Quē q;
hoc modo adorti sunt p̄ductū in mediū abnega
re fidē xp̄i corā omni populo expetierunt. At ille
contra omniū opinionē corā vniuerso populo cū
omni fiducia p̄fitec̄ filii; dei esse saluatorē. & do
minū hiesum christum. Tunc illi non ferentes. in
necem eius vertunt. fauente sibi occasione epis ex
morte rectoris. Contigit em̄ festum p̄ idē tps obi
re apud iudeā. & sine rectore ac principe esse p̄ui
ciam. Hic iacob; p̄ incredibili continentia. & sum
ma iusticia cognominat; est iustus. Ex vtero enī
matris sue sanctus fuit. vinum & licerā nō bibit.
animal nō māducauit. feruz; in caput eius nō ascē
dit. Oleo non est vnct;. balneo nō ē vsus. Huic so
li licitū erat ingredi in sancta s̄ctoꝝ. neq; laneo
induebat; vestimento. s; sindone sola ingrediebāt
autē templum & fixis genib; orabat p̄ indulgētia
populi. ita vt orando callos facer; in genib; i mo
dum cameli. Cum autē p̄ eum multi credidissent in
hiesum de populo iudeoꝝ. p̄urbati pharisei & s̄
be accesserunt ad eum dicentes. Quoniā ad diez fe
stum pasche conuenit multitudo populi israhel. et
d̄ te tam nos q; populus. phibem; testimoniū q;
iustus es. Ascende in excelsū locū p̄nētē tem
pli. & suade p̄plo de ihu ne errz. quia omnis popu
lus errat post eum. omnes q; tibi obedie m; uirōꝝ
iustissime. Tunc iacobus accepta hortatiōe. uoce
magna clamauit ad populū. ostendens hiesū dei fi
liū ante ep̄a d̄ patre natū esse. ex virg; ine carnem
sumpsisse. crucem sustinuisse. resurrexisse ascendis
se. spiritū sanctū misisse. Quem libētī animo mul
ti audierunt. Scribe autē & pharisei dolentes q; de
hiesu phibuis; testimoniū. ascēderunt ad eum di
centes. Nos te rogauim; vt erroꝝ tolleres popu
lo de hiesu. tu autē ampliasti. Quib; ille ait. ego
erroꝝ tuli & vitatē ostendi. Tunc p̄cipitauerunt
eum ex alto. Ceperunt quoq; eū virgere lapidibus
quia non solum mori directus non potuit. sed sup
genua sua p̄cūbēs orabat dicens. Rogo te domie
dus. mitte illis quia nesciunt quid faciunt. cunq;
eum sic orantē desup lapidibus urgerent. unus sa
cerdotū d̄ filijs s̄chab exclamauit dicēs. Parcite q;
so parcite. quid facitis. Pro uobis orat hic iustus.
quē vos lapidatis. Tunc iratus quidā ex phariseis
p̄ricā fullonis arripuit & d̄dit fortiter ictum in ca
pite ei;. eiecitq; cerebꝝ ei;. Tali martirio confū
mat;. sepultus est in eodē loco p̄pe tēplū. Egisip
pus retulit q; ita mirus quidā & apud om̄s ho mi

nes op̄matissimus in obseruatōe toti; iusticie iaco
b; habebat. vt & iudōꝝ p̄udētes quiq; crederēt
hanc esse causā statim consecute oppugnatōis hie
rusolimoꝝ. q; in illo rursus sceleratas manus mie
cerūt. & ioseph; ita sibi euicē uideri idicat p̄ hoc
Que omnia inquit acciderūt iudeis p̄ v̄dicta ia
cebi iusti. qui erat frat̄ hiesu qui dicit̄ christ;. quē
iustissimum & piissimum omniū confessione v̄z
iudei interfecerunt. **V Qualiter paulus pue
nit romā & de libera ei; custodia.** **Comestor**

Traditus est itaq; paulus iulio cēturioni
vt p̄t axatum ē. & dedit dominus gratiaz
paulo in oculis eius vt humane tractar; eum. nec
phibez; amicos eius i ciuitatib; p̄ quos
trāsbant ei ministrare. Prosequit̄ autē plane lucas
de p̄gressu itineris. in quo paulū cum sociis suis
domin; ip̄ius meritis a piculo naufragij cōseruauit
Ipse quoq; paulus patrē publi; principis isule mi
tilene febribus & dissenteria laborantē orādo. &
manus imponendo sanauit. Om̄s quoq; infirmos
accedētes ad se ibidē ab incommodis liberauit. &
uipam in manu eius p̄dentē in ignē excutiēs ille
sus euasit. cum autē audissent aduetum eoz fratres
qui erāt rome occurserunt eis vsq; ad forum apij.
i. ab apio in littore constitutum. vt de nocte ap
plicantes inuenirēt ibi victualia venalia. vbi con
stituerant tres tabernas scilic; tres domos i litto
re in quibus exponerēt tibi v̄ales. Et quia ante
aduentū pauli iam rome erant christiani. patet ex
hoc loco petz & paulum non primo p̄dicasse ro
manis qd̄ si quandoq; legat̄ de confirmatōe fidei i
telligendum est. non de primaria instructōe. cum
autē venissent rome nondū erat nero confirmatus
in regno. nec inualuerat neq̄tia eius. & audiens cō
trauersiam esse de lege iudeoꝝ & christianoꝝ vili
p̄dit. & p̄missus est paulus libere ire p̄ ciuitate; cū
vno tantum milite euz custodiēte. Timuit autē ne
forte iudei q; p̄secuti fuerāt eum in iudea miserit li
teras ad iudeos q; erāt rome vt dolo occidēt euz
Ideo q; p̄ tertium diem conuocauit primos iude
ozum. & cum venissent dicebat eis. ego fratres nō
veni gente; accusare. s; coactus sum ad cesarem
appellare. q̄a iniuste tradit; sum a iudeis in man;
romanoꝝ. eo q; p̄dico resurrectōm mortuoꝝ. Ma
sic autē paulus toto biennio in hospicio quod ipse
conduxerat in libera custodia. & suscipiebat om̄s
q; ingrediebant ad eum predicans euz om̄i fiducia
sine phibitiōe. Et vide q; ante aduentū pauli ad
romā iā s̄gnauerat nero duobus annis. & veniens
romā fuit p̄ biennium in libera custodia. & postea
p̄ decennium in magis libera. q; nondū nero con
firmat;. s. in malicia. dabat ei liberā licentiā team
bulandi & circumeundi p̄ p̄tes occidentis & p̄dici
di. **VI De cantib; & lusibus & iactātia ne
rois.** **Suetonius vbi supra.**

Doro nero it̄ cetas disciplias puericie tē
pore ibutus ē musica. nichil eozum omie
tens q; gnis eius artifices v̄l confuande. ul' augen
de vocis causa factitarēt. Nam & plumbeam car
tam supinus p̄core sustinuit clistere uōituq; pur
gari voluit. & abstinere pomis cibis q; officiētibus
At ne concussio qd̄ ip̄ete ēremotu theatro. an cā
tare destitit q; inchoatum absoluer; acroama. Nō
dubitauit etiam priuatis sp̄acul opaz intersc̄icos
dare. tragediasq; cantauit p̄sonatus. Mimos cir
cēses secessu commeabat. primo clam deinde p̄pa
lam. & ip̄e aurigare atq; inspectari sepius uoluit

Nec contētus hāz artū expimenta rome dedisse. achāiam peti. hic maxime mor? instituerat ciuitates apud quas musici agones edi solēt. omīs citharedozū ad ipm coronas mitte. easq; adeo grate recipiebat vt legatos q̄ ptulisset non modo primos admitteret; s; etiā familiarib; epul' interponēt. Cā tante eo ne necessaria quidē causa excedē theatro licitū erat. Itaq; & enixe quedā in spectacul' dicūtur. & multi tedio audiēdi lauādiq; clausis opidorum portis. aut furcim d'siliuisse d' muro. aut morte silata funē elati. Reuers? a grecia romā albīs eius. eoq; curru quo augustus triumphauerat. in troijt in ueste purpurea distincta stell' aureis. clamidē. coronāq; capite gerēs olipiacā. dextra phitica. p̄unte pompa citharedozū cum titul'. vbi & quo cantōnum quo ue fabulaz argūto uiciss. se quētibus currum ouātiū rītu plausorib; augusta. nos milites q; se ei? tūmphi clamitātib;. incedētī passim victime cese. spso p vias croco. statuas suas citharedico habitu exculpuit. qua nota etiā numm pculsit. At post hec ita nunq; a remittēdo laxādoq; studio. vt consuāde vocis gratia neq; milites unq; n si absēs. aut alio vba p̄nunciāte appellaret. Neq; quicq; serio ioco ue egerit. nisi assistēte phonalco. q̄ moner; vt parēt arterijs multisq; ul' amiciciā suā offeret; vl' simulatē imoicēt. put quisquam se magis partius ue laudasset. VII

De luxuria ei? & prodigalitate.

Detulantia. libidōmē. luxuriā. auariciā. crudelitātē qdē sēsīm primo & occulte. & velut iuuenili errore exercuit. S; vt tunc quoq; dubiū nemī foret. nature illa vicia non etatis eē. post crepusculū statī arrepto pileo vl' galero popinas imibat. circuzq; vicos vagabāt ludibūdus. nec tamē sine multozū p̄nicie. Siquidē redēt; tes a cena vberare. ac ipugnantēs vulnerare. cloacis q; d' mergere confucuerat. Tabernās etiā infringere & expilare. Ac sepe in hmōi rixis oculorū & vite piculum adiit. A quodā cui? vxorē attrēcta uerat ad ne cē cēs? est. quare nunq; postea publico se illud hore sine tribūis omisit pcul & occulte subsequētib;. Paulatī uero inualescētib; uicij; ioculatoria & latebras omisit. nullaq; dissilādi cura ad maiora palā erupit. Epulas e medio die ad mediā noctē p̄trahēbat. Refor? sepi? calidīs piscis ac tpe estiuo niuatis. Genitabatq; nonnunq; & in publico inter scortozū totū? vrbis & ambubaiarū misteria. Matris concubitiū appetisse. Sed ne ferox atq; ipotēs mulier etiā hoc gne gratie p̄ualer;. de territū nemo dubitauit. Ideoq; meretricē quaz fama erat matris similitū inter concubinas recepit. Persuasissimū habuit neminē pudicū. aut vlla pte corporis puz eē. vtz plerof q; dissimulare viciū & callide obtegere. Ideoq; p̄fessis apud se obscenitatē. cetera quoq; delicta concedēbat. Diuitiarū & pecunie fructum non aliū putabat q̄ p̄fusiōem. Sordidos ac deprecosē q̄bus ipensaz ratio constaret. plautos vere q; magnificos q̄ abuterēt ac p̄derent. Quare ne largiēdi nec absumēdi modum tenuit. Nullā vestē bis induit. Quadrigēntis sextercijs alea lusit. Piscat? est rethi aurato. purpura & cocco funib; nexis. Nunq; minus mille carucias iter fecisse tradit. soleis mulaz argēreīs. Non ī aliqua tamē re damnosior q̄ ī edificādo. Domū fecit d' cui? spacio atq; cultu hoc sufficit r̄tulisse. Tanta ei? laxitas vt portic? triplēces miliarias haber; Itē stagnum mari instar circūseptū edificijs. ad v-

biū specie. Rura insup aruis atq; uinetis & pascuis siluis q; varia cū multitudīe omnis gnis pecudū ac feraz. In ceteris partibus auro cūcta lira distēta gēmis unionum cōchis q; erāt. Celatioēs laqate tabul' eburneis uersalictib;. vt vngucta fistulis d'sup spgerēt p̄cipua celatōnū rotunda q̄ p̄petuo dieb; ac noctib; vice mundi circumagerēt.

VIII. De rapina eius ac crudelitate.

Exhaust? & egēs. calāpnij; rapinis q; in tendit animum. Templis compluribus dona detraxit. simulacraq; ex auro & argento fabricata conflauit. Paricidia & cedes a claudio exorsus est. cui? necis & si nō aucter aut ceree confici? fuit. Octauia vxorē sepe frustra stranglare meditāt. primo dimisit vt stenlē. sed ip̄bāte diuortii populo nec p̄cete conuicij; etiā relegauit. dēiq; occidit sub falso crimie adulterozū. Pompeiam post diuortii octauie in matrimoniū acceptā dilexit vnice. & tamē ip̄az quoq; grauidā & egrā iēt u calcis occidit. Nullum adeo necessitudis gē est. quod nō scelē p̄culerit. Anthoniā claudij filia post pompeie mortē nupcias suas recusantē. quasi molericē nouaz rez interemit. Priuignum ad huc ipuberē q; ferebat ducat? & impia ludē. mari mergēdum seruis ip̄i? dū piscaretur d'mandauit. Nutricis filiū relegauit q̄ balneis in aduētum suū extructis lauis;. Senecā p̄ceptorē ad necē opulit. Prefecto remediū ad fauces pollicēs uenenuz misit. Libertos diuites & senes oli adoptionis modo miato is sue factozes atq; rectorēs. veneno p̄tī cibis. p̄tīm potionibus indito intercept. Matre dicta factaq; sua aēbi? exquirētē & corrigentem primū omī honore & potestate priuauit. cōtubernio quoq; ac palacio expulit. neq; i vexando quicq; p̄sī habuit. & mox etiā minis ei? ac uolētia terit? p̄dere statuit. Et cū ter tēptasset veneno. sētī retq; antidotis p̄munitā. lacunaria que noctu supdor miētē d'caderent pauit. Hoc consilio p̄az p̄ conscios celato tādē interfici iussit. Ferē etiā ad uiscē dum interfecte cadauer accurrisse. cōtrectasse in bra. alia laudasse. alia vitupasse. Parricidio matris amite necē inuixit. necdū defuncte bona inuasit. sup̄p̄sio testamētō. ne qd abscederet. Nec miore se uicia etiā in exteros grassat? nobilissimo cuiq; exitium destinauit d'ānatozū liberi urbe pulsi. euectiq; veneno & fame. Creditē etiā cuidā egiptij gnis crudā carnez & quicq; dareē māducare assuetō. viuos bouies cupisse tamādos absumēdos q; abijcere. S; nec populo aut menib; pepcit. Nā quasi offensua d'formitate veterē edificiozū & angustijs flexuris q; vicozū. palaz icēdit urbē. Per. vj. dies. vij. q; no ctes ea clade seuitū est. ad mōumentozū diuersoria plebe compulsā. Incendium e turze p̄spectā letus q; flāme (vt aiebat) pulcritudine in illo suo sceico habitu d'cātavit. Et vt hinc quoq; quantū poss; p̄de & manubiaz inuader; nemini ad rerum reliqas suarū adire pmisit. IX De seneca & libris eius. Actor.

Doro de hoc quod dictum est. q̄ senecaz p̄ceptorē suum ad necem compulsi i conicis legit q̄ idem seneca uenarum icisione haustu ueneni perijt. Ferē aut relatio. q̄ ipse nero senecaz aliquādo respiciens. & uerbera q̄ sibi a puericia intulerat ad memoriā reducens infremuerit. ac tā q̄ iniuriarum ultionem expetere de illo cupiens. sed tanq; p̄ceptorē. vrcūq; d'ferens vt quoduis mortis genus sibi eligeret optionem p̄cesserit. Ipe

aut seneca quasi suaue gen⁹ arbitrās i balneo mo-
ri. incisiōez vene elegit. Nuius aut familiaritatem
paul² dum rome esset in custodia publica sibi com-
puit. licz cōmestoz contrariū dicere videat. scilz q³
xmi. neronis anno cum iā neqcia eius inualuissz &
iā in iudeos conspirassz posset est paul² rome i cā-
cere. vbi multos de familia neronis ouert it. & fa-
liaritatē senecē magistri neronis sibi compuit. Hu-
ic. n. condicit hieronim² dicēs in libro d̄ illustrib²
viris. xmi. neronis āno paul² eodē die quo & pe-
tr² capite trunca^t. Seneca vō āte biēnium a nero-
ne interficit. **Ex gestis facti pauli.** **Condu-**
xerat igit^r ut dictū ē sibi paul² extra urbē horreuz
publicum. vbi cum fratrib² de verbo vite tracta-
uit. & admodū innotuit vbi romane signis & pro-
digijs. doctrina ac sctitate. **Concursus** quoq³ ml-
tus d̄ domo cesaris fiebat ad eum credētū i xpm
sz institutoz cesaris seneca adeo illi amicitia copla-
tus ē. vidēs in eo diuinā sciētā. vt se ab ei² collo-
qō tēpare vix possz. Et si eū ore ad os alloq non ua-
lerz. frēntib² datis & acceptis epistol. eius collo-
qō amabili ac consilio frueret. Scripta quoq³ ip-
si² qdā corā cesare legit. & i cūctis eū admirabile
reddidit. Senat² aut d̄ illo alta fctiebat. **Hiero-**
nim² in libro de verbo vite. **Lucius anne²** sene-
ca cordubē² sccōnis stoici discipul² & patrius lu-
cāi poete otinētissime fuit vite. Quē non ponerē in
cathalago sctoz. nisi me ille epistole puocarent.
q̄ legunt a plurimis. pauli ad senecā. & senecē ad
paulū. In qbus cum essz neronis magister & illius
spis potētissimus optare se dicit. ei² eē loci apud
suos. cui² sit paul² mē xpianoz. Hic an biēnium q̄
petrus & paul² martino cozenarēt. a nerone inter-
fect² ē. **Actoz.** **Scriptis** at seneca libros mora-
les putiles ad ebuchiū liberalē d̄ bñficijs. ad nero-
nē de clemētia. de quatuoz virtutib². **Scriptis** quo-
q³ libz d̄ morib². libz d̄ rmedijs fortuitoz. libz of-
quoq³ de immatura morte. & de causis. & de na-
turalib² q̄stioibus. libz quoq³ declamationū. de
sctēijs diuoz oratoz. **Scriptis** quoq³ ludū de mor-
te claudij metricum. tragedias quoq³ & epistola s
ad lucilliū balbum plurimas. & ad paulum aposto-
luz nōn las. **X De libertate eius in rphēione**
idolatrie. **Augustin²** de ciuitate dei libro. vij

Libertas sane q̄ varzōi defuit. ne urbanam
theologiā theatrice similitā apre sic illaz
rphēdere auderz. Anneo senecē nō quidē
ex toto. vtz ex aliqua pte non defuit. Affuit n. sē-
bēti. viuētī defuit. Nam in eo libro quem conē su-
pstitōes otidit. multo copios² atq³ vehemēt² r e-
p̄bēdit ipē ciuilē istā & urbanā theologiā. q̄ var-
ro theatricā atq³ fabulosā. Cum. n. de simulacris
agerz. sacros inquit imortales. inuolabiles i mate-
ria vilissia atq³ imobili dedicāt. habiet ill² hominū
ferazq³ & piscium p̄stātes. Quedā vero q̄ mixto
sexu diuersis corpib² induit. numina vocāt. q̄ si
spū aueris subito occēret. mōstra hērent. De ip-
sis vero ritib² crudelitē turpib² q̄ liber scripsit. **A-**
le inquit viriles sibi pres apurat. ille lacertos secat
vbi iratos deos timent q̄ sic xpicius meretur. hāc
libertatē varro nō habuit. tantummō poeticā the-
ologiā rphēde auf² est. ciuilē non. Sed iste quez
philosophi quasi libez fecerūt. tam qz illustis po-
puli romani senator erat. celebrat quod rphēdebat
agebat quod arguebat. quod culpabat adorabat.
quia videlicz magnū aliquid eum philosophia do-
cuerat. ne supsticōs² essz in mūdo. sz ppter leges ci-

uiū. mozel qz hominū. non qdē agēt fingentē sceni-
cū in teatro. sz mutareē in tēplo. eo dānabili² q^o
illa q̄ mōdaciē agebat sic agerz. vt eum popul² ve-
raciter agere existiāz. Scēic² at ludēdo poti² de-
lectarz q̄ fallēdo deciperz. hic etiā seneca inter ali-
as ciuil theologie supsticiones rphēdit etiam sa-
cramenta iudeoz. & maxime sabbata in utiliter e-
os facere affirmās. q̄ septimā etatis sue fere par-
tē pdant vacādo. & multa in tempe vrgētia non a-
gēdo ledant. **Cristianos** tam iā tūc iudeis mimicis
simos in neutrā pte omemorare ausus ē. ne vl lau-
darz conē sue patrie veterē osuetudinē. vl rphēn-
derz conē ppriā forsitan voluntatē. **De ill² sctē iude-**
is cum loqrēt ait. cum interi eo vsq³ sceleratissie
gētis osuetudo oualuerit vt p omēs iā terzas rece-
pta sit. victi victorib² leges dederunt. **Mirabaē**
hoc dicēs. & quid diuinit² ageretur ignorās. sub-
iecit plane sniam qua significarz quid de illoz sctē
mētoz ratōe sentirz. ait eis. Illi tamē causas ritus
sui nouerunt. & maior ps populi facit. quod cur
faciat ignorat. **XI De duodeci p̄secutōib² ec-**
clesie qz p̄ma cepit a nerone.

DEniqz nero anno. xij. ipij. **Actoz.**
sui primus imperatorum contra eccle-
siā xpi legitur insurrexisse. Multe siquidē
p̄secutōnes ecclesie leguntur. sed inter has ta-
men. xij. p̄cipue iuxta sanctorū traditōnem inueni-
untur famose. **Prima** scz sub nerōe in qua passi sūt
petr² & paul² p̄ncipes ecclesie. **Secunda** sub dōi-
ciano. in qua iohānes euāgelista relegat² est in pa-
thmos. **Tercia** sub traiano in qua passi sunt sancti
ignacius nereus & achille². **Quarta** sub marco ā-
thonio uero in qua sancti polycarp² & fotin². **Qu-**
ta sub alexandro namee filio in qua calixtus papa
beata cecilia cum papa vrbāo. **Sexta** sub maximino
in qua passus legitur papa poncian² alijq³ q̄ pluri-
mi. **Septima** sub decio sub quo beata agatha petr²
& paulus cū socijs eoz & plures alij. **Octaua** sub
valeriano & galieno. in qua stephan² papa & eu-
genia uirgo cum patre suo philippo. **Nona** sub au-
reliaō. in qua sanct² agapit² & simphozian² & co-
lumba uirgo. **Decia** vero sub dioleciano & maxi-
miano. in qua sancti vincenci². georgius cosmas
& damianus. ceteri qz plurimi quoq³ nō est nume-
rus. hec. n. ante tempora constāti fuit vltima p̄se-
cutō. & q̄ omniū p̄cedentiū consummatō & ple-
nitudo. **Postq̄** vero constātinus ille magnus a bea-
to siluestro baptizat² est. ecclesie pacem reddidit.
Constantinus igitur eius filij arrianus. undecimā
aduersus nostros p̄secutōz cōcitauit. i q̄ pass² est
sanctus p̄biter eusebius. aethanasius toto orbe p-
fugus. & hilarius in exiliū relegatus. **Duodecimā**
uero iulianus apostota. in qua passi sunt sancti io-
hannes & paulus. q̄riacus & donatus. Ille autem
decem q̄ tempe constāti p̄cesserunt singule fere
p plures ipatores protelate sunt vt illā quā nero i-
cepit. uespasianus consummauit. **Et** illam quā tra-
ianus nichous. & adrianus anthonius quoq³ pius
Quam vero cepit anthonius uerus p̄secuti sunt
etiam commodius & seuerus. **Et** illa que cepit p-
velerianum & galienum inualuit etiam p claudiū
Alia quoq³ que p aurelianum consummata est per
numerianum. **Et** illa que p diolecianum & maximi-
anum. inualuit etiā per maximum galerium. per
maxencium quoq³ & lucinū. **Merito** igitur nero
secundum apostolum. antichristi tipum tenuit. q̄
oim malozum istorum principū & caput exciit.

Eusebius in historia ecclesiastica libro secundo
Igitur nero ut aptum se hostem diuinitatis pieta-
tisq; pfectus est. iporum prius apostolorum in quip-
pe q; duces & signiferi erant in populo dei expe-
dit necesse. Et paulum quidem capite in ipsa urbe roma
petrum uero crucis patibulo condemnat.

**XII De conflictu petri cum simone mago
& morte illius. Ex passione sancti petri apli.**

Nam cum essent rome fidem predicantes
eiusdem neronis animi simon magus diuersis
illusionibus demonum sic obtinuerat. ut
eum salutis sue pfulac ac vite custodere eum pro certo
confideret. Nam & belloz uictorias & subiecti-
onem gentium. & prosperitate reze se per eum in omnibus
habiturus esse credebat. Sed petrus uniuersas eius
vanitates & flagicia detexit. quippe qui iam in iu-
dicia per ipsum petrum de his que gerebat sceleribus con-
futus transmarina aggressus fuerat fugam. Et que
in alijs terrarum partibus erat expertus potentiam. tam
romam ueniens iactare se ausus est. quod post mortu-
os suscitare. **Ex passione pauli** **C**umq; maxima
per populoz credidisset. simon in zelum excitatus di-
cebat petrum esse magum & seductorem. Cui crede-
bant qui signa eius admirabantur. Faciebat enim serpe-
tem ereuz se mouere & lapideas statuas ride & mo-
uere. & seipsum curze ac subito uideri in aere. **Ex
passione petri.** **Q**uodam autem adulescenti nobili pro-
pinq; cesaris defuncto. uocati sunt ambo. Simo-
codictusq; proposuit. ut si ipse mortuum suscitaret. pe-
trus occideret. qui tante potestati uerbis audaci-
bus irrogasset iniuriam. Si autem illo nihil agere petrum
mortuum suscitasset. magus sententie eidem subiaceret.
Acquieuit petrus. **A**ccedens autem magus ad lectulum
defuncti. incantare atq; murmurare dira clama-
mina cepit. uisusq; est circumstantibus caput agita-
re defunctus. Clamor gentium attollit. quod iam uiue-
ret. & cum simone loqueret. **M**ira indignatio omnium in petrum
eo quod ausus esset tante potestati se conferre. **T**unc pe-
trus postulato silentio ait. **F**antasma est non ueritas
quod cernitis. si uiuit defunctus surgat. ambu-
let. loquat. **D**enique sepetur magus a lectulo. & ad
plenum signum diaboli denudat. **A**bducitur itaq; si-
mon a lectulo. & sine ulla spe uite defunctus manet
imobilis. **P**etrus autem a longe stetit. & intra se ora-
tioni paulisper intentus ait cum magna uoce. **A**dulescens
surge. sanet te dominus ihesus christus. **Q**ui statim sur-
rexit & locutus est. ambulauit & cibum sumpsit. **C**um
q; populus uellet magum lapidare ait petrus. satis
est ad penam suam. quod artes suas nil uale cognoscit. **U**-
nat. & regnum christi uoluit crescere uideat. **T**or-
quatur magus apostoli gloria & congregans popu-
lum dicit se a galileis offensum. sequi uerbum quam tue-
ri solebat relicturum. **D**iem statuit in quo uolatum
pollicetur. quo supernis sedibus inueheretur. cui quan-
do uellit celum patere. **S**tatuto die motu capitolii
num conscendit. ac se de rupe eiciens uolare cepit. **M**i-
ratur populus ac uenerat quoniam dei potentiam. non
hominem dicentes. plerique nichil tale christum fecisse.
Tunc petrus in medio stans ait. **D**omine ostende
eis artes suas uanas esse. ne hac spe populus iste
que creditorus est decipiat. **D**ecidat domine. sic tamen
ut nihil se potuisse uiuus recognoscat. **E**t statim il-
le iplicatis alarum remigijs quas sumpserat corruit
nec exanimatus est. sed fracto ac debilitato crure. are-
cia secessit atq; ibi mortuus est. **Q**uo compto nero
deceptum se & destitutum omnibus tanti animi casu. sublatum
q; sibi uirum uile & reipublice necessarium. indigna

cus preceptum dedit. ut comprehenderetur petrus.

**XIII De petrus insidias declinans albi-
ni a christo monitus redijt.**

Sed & albinus quodam cesaris amicissimus con-
siliatus est. quatenus una cum agrippe in anu. que
si autem laqueo apostolum petrum caperet. & ut
maleficum pessundaret. **C**uius seque agrippe pfecti que
tuorum concubinas ab eius thoro libidinoso idem apo-
stolus predicat de sua retraxerat. **H**orum igitur consili-
um uxor albini cum per nuntium fidelem petro ac fratri-
bus innotuisset. precabantur fratres eum ut se cederet.
Tunc petrus ait. **F**ugiendum suadetis. & iuuenum
infirmorumq; cordibus metu incutere passionis.
fugiendo putatis ut morte declinemus. quoniam multis
suspicijs & gemitibus diuturnis ut ingressum uite ex-
petim. quoniam etiam secundum domini reuelationem eum cla-
rificare debemus. at illi cum magno fletu dixerunt. **M**i-
serere patris misericors iuuenum & eorum que sunt in fide ru-
des. ne nos & illos in infidelium turbas destitu-
tos relinquant. **U**bi sunt nunc uerba quebus dicebas quod
pro uita nostra patus es morti succubere. & nunc
ipetere non possumus. ut pro salute nostra donec
corrobozemur patiaris aliquantulum uiuere. **T**andem
petrus que ultra humanum modum misericors lacrimas
afflictorum nunquam sine lacrimis preterire poterat deu-
it. tantis fletibus proxima nocte celebrata oratione
ualedicens fratribus profectus est solus. **U**t autem por-
tam ciuitatis uoluit egredi. uidit sibi christum occur-
rere. & adorans eum ait. **D**omine quo uadis. **Q**ui re-
spondit. **R**omam uero iterum crucifigi. cui petrus. **D**o-
mine iterum crucifigeris. at ille etiam. **P**etrus uero
Domine inquit ruertar & sequar te. **H**is dictis a-
scendit domum ad celum. & petrus secutus est eum multo
intuitu & dulcissimis lacrimis. **P**ost hoc in se rediens.
intellexit de sua passione dictum. quod in eo domini passu-
rus esset. conuersus q; in urbem redijt & quod uiderat
fratribus enarrauit. **XIII. Quali-
ter capere & cruci affixus.**

Quoniam multis uerbis eorum animos conso-
laretur. & illi lacrimas tenere non possent
supuereit sacerdos deorum eum quatuor appito-
ribus & alijs decem uiris. **Q**ui rapietes eum de medio
fratrum. statuerunt uincentium coram pfecto agrippe.
Qui arguens eum de crucifigi doctrina & deorum iuria
iussit crucifigi. **E**t ecce ignis concursus subito fa-
ctus est diuersae etatis & sexus clamantium uoce summa.
Ut quid occidit petrus. **I**n quo lesit uerbum. **N**onne tu
medum est ne tanti uiri necesse de uideat. & nos omnes
pire precipiat. **E**t cepunt in agrippam seuire. molientes
illesu rape & consuare petrum & inconditis uocibus
plebis innumere confundebatur roma. tunc petrus af-
cedens editioze locum nutuq; ad silentium prouocans po-
pulum ait. **O** uiri fideles que christo militatis. **O** om-
nes qui in christo spatis. si caritas uestra in me uera est.
& iteg in me uiscera pietatis ostenditis. nolite ipse
dire pperate ad christum. state quieti & leti. & hosti-
am meam cum hilaritate domino offerat. his dictis
uix sedata est seditio & pfecti discripto. **P**oterant. n-
et hianter optabant eum euertere. sed tiebant apo-
stolum contristare. qui magistrum sui sequebatur ex-
emplum dicentis. **P**ossim michi nunc si uolo. xij.
legiones an. **V**enerunt igitur simul ad locum nau-
m a ci e ubi posita erat crux. **A**ccedens petrus et
stans cruci dixit. **O** crux que hominem deo conium-
xisti et a dyaboli dominio magnifice segregasti. **O**
crux que quotidie carnes agni immaculati fidelibus
populis diuicis. et serpentis dira uenena poculo

salutari depellis. ac rūpheaz padisi ignitā credēti.
bus sine intermissione restringis. **O** crux q̄ pacē quo
tidie terēis cū celestibus oparis. vī patior tui cau
sa. Implete carnicifces quod vobis iussū ē. Exuite
me mortali tunica. vt spū adhereā domīo. Petijt
sane a mīstris carnicifcum. & ait. Precor vos bōe
salutis mee mīstris. vt crucifigētes me. caput deor
sum ponatis. & pedes sursum. **N**ō. n. decet me ser
uum vltimū ita crucifigi vt dominū vniūstatis.
q̄ pass⁹ est p̄ salute mundi. **C**unq; hoc factū fuiss;
aduersus ē petr⁹ populū flentē de cruce consolari.
& mirabiliter alloq; dicens. Grande & profundum
ē crucis misterīū. ineffabile atq; inseparabile carnicif
tis vinculū. **H**oc ē vite lignū quo destructum est
mortis impiū. hoc tu mihi aperuisti domine. ap̄i &
oculis istoz vt videāt solatōz vite eterne. **T**ū c
apuit dominus oculos eoz qui lucebant. & vide
runt angelos stantes cum coronis. de florib; rosa
rum & lilioz. & in virtute crucis erecte stantem
petrum & sibz a xp̄o accipientē & ea verba q̄ loq;
bat inde legentē. **Q**uod vidētes ita ceperūt gaude
re in domo vt illi & increduli & carnicifces vidē
tes eos letari quos prius tristes viderāt. subito d̄
liescerēt & velut fumus euanesceēt. **T**unc petr⁹
grās agens. & oues sibi trahitas xp̄o omēdans. cū
omnis popul⁹ respōdisset amē. magna voce tradi
dit sp̄m. **XV. De exeqis e⁹ & correptōe nerōis**

Arcell⁹ quidā frater. statim corp⁹ sanctū
p̄ his manibus de cruce deposuit. & lac
te ac vīo oprīmo locū atq; aromatibus
conditū diligētissime sepeliuit. **I**n ip̄a ac nocte cū
ad sepulcr⁹ e⁹ vigilaret. & ardentē ip̄i⁹ desiderio
fleret. Statuerat em̄ in vita sua nō separari a docto
ris sui sepultura. stetit autē eum beat⁹ petr⁹ & ait.
Frater marcelle nō auisti vocē domi dicētis. **D**i
mitte mortuos sepe. mor. s. **N**e ergo q̄si mortuum
videaris sepelisse & flere. s; quasi viuū viuēti. &
gaudēti congaudere. relinque mortuos se. m. s. tu
autē vt p̄ me didicisti vade & annuncia regnum dei
Nero autē compiens obiisse beatum petr⁹ quem ar
tari non interfici iusserat. agrippā iussit comp̄hēdi
quia non eum cum sua sn̄a interfecerat quē p̄ va
ria punire supplicia disponebat. p̄pter simonem ma
gum. de cui⁹ casu dolebat. **A**grippa vero interuē
ntibus amicis obtinuit. vt p̄f. ctura carēs domo
ppria degeret. **D**eniq; conuertit nero animū ad p̄
secutionē eoz in quos didicit beato petro familia
ri⁹ adhesisse. vt vlt. eoz penis de petro satiaretur.
At beat⁹ apostolus fratrib; hoc p̄ reuelatōz inno
tuit. & qualiter ferā bestia declamarēt insinuauit.
Nero quoq; p̄ visum sibi sanctum astare petrū vi
dit. & dirissime a quodā iussu ip̄i⁹ flagellat⁹ audi
uit. **C**ontine manus impiissime a domi nostri ih̄u
xp̄i hui⁹. quos nunc tenē nō poteris. **V**nde parum
pauefact⁹ genuit. **E**rantq; fratres simul exultantes
in domo. sepe confortati visione beati petri.

Actoꝝ. **E**odē autē anno & eodē die quo petr⁹
pass⁹ ē & paul⁹. (vt ait hierōz) ī eadē vrbe & sub
eodē p̄secutore. **XVI. De paulo qualē pa
troclo suscitato comp̄hens⁹ ē. Ex gestis e⁹.**

Quadā etem die cum paulus circa vespam
in cenaculo editioꝝi turbas doceret. pa
troclus quidā delicōsus & p̄merna r̄gis
ip̄i⁹ se subduces aspectib; abijt ad horreū vbi pau
l⁹ hospitabat. vt audirz vite p̄petue docerē. ita. iui
tatus ad hoc a consodalibus suis q̄ familiari obse
q̄o pauli monita sectabantur. **S**z cum p̄ multitudi

ne populi ad eum adire non poss; ad fenestram ex
cellioꝝe ascēdit. ac sec⁹ eum sedit vt verbum dei o
modius audire poss;. **S**z cum paul⁹ in longum ser
monē protraxisset & iuuenis somno fatigaret. ca
dens de fenestra spiritum exalauit. **Q**uod paulus
statim p̄ spirituz agnosces. dixit ad plebē vt sibi af
ferret cesaris delicatum iuuenē latentē foris exani
mē. **Q**uod cum fecissent ait. **A**ccedite plēa fide ad
dominum & dep̄cemur eum vt restituetur anima
in istud iuuenile cadauer. viuat qz melius q̄ vixē
rit. **C**unq; ingemissent omnes procumbentes ora
tōni ait paulus. **A**dolescēs surge & narra quanta
tibi fecerit domin⁹. **A**d hanc uocem ille q̄si d̄ som
no surrexit & glorificauit deum. **C**unq; lamentare
tur nero patroclum. & imensitate absoꝝbereē tri
sticie. dixerunt circumstantes ad cesarē patroclum
viuē. eum qz p̄ foribus adeē. **Q**uod ille audiēs ex
pauit corde. et recusabat eum introire. & aspectū
suo astare. s; cum illi fuiss; ab amicis p̄suasuz iussit
introire eum. **E**t videns eum vegetum. nulla qz si
gna mortis habētē obstupuit. & ait. **P**atrocle q̄s
te fecit viuere. **C**ui ille corde exhilarat⁹. & calore
fidei accensus ait. **D**ominus iesus xp̄s rex omniū
seculoz. tunc conturbatus nero de nomine v̄tutis
dei dixit. **I**lle ergo debz regnare in secula. & resol
uere regna omnia. **Q**ui respondit. **E**tiam. & ip̄e
solus ē rex regum & domi⁹ dominantium. **N**ero
autē dedit ei alapam dicēs. **E**rgo militas illi regi.
Respondit ille. **E**tiam. **N**am excitauit me a mortu
is. **T**unc barnabas & iustus & quidāz alij mīstris
cesaris q̄ ei iugitē assisteabant dixerunt. **C**ur cesar re
cte sapientem & veracisime respondentē iuuenēz
p̄cutis. **N**am & nos militamus illi regi iuncto ih̄u
christo. **Q**uod audiēs nero retrusit eos ī carcerē
vt nimium torqueret. quos ante nimis amauerat.
Et iussit inquiri milites illius magni regis vt p̄u
rēt. **I**nter quos & paulus ducit⁹ victus. **XVII**

De cōstanti e⁹ confessioe coram cesare.
Ad quē cesar. **O** inquit homo magni regis
seruus. michi autē vincētus. quid tibi vituz
ē roanū regnū latēē introire & mihi subē
bere. illi qz colligere milites d̄ militie mee p̄cipa
tu. **P**aulus vero repletus spiritu sancto constantē
respondit. **N**ero non solum de angulo tuo colligi
mus milites. sed de toto orbe. **H**oc enim michi pre
ceptum est. vt neminem ex omni gente militare
uolentem eterno regi mecum repellam. ceterum
noli putare qd diuitie hui⁹ mundi aut gloria ser
uare te debeant. **S**z si subiectus illi fueris. ip̄e
tuum saluus eris. cum em̄ venerit iudicare viuos
et mortuos vastabit figuram mundi p̄ ignē. et mili
tibus suis donaria indeficientia largiet. **N**ero igitē
ira accensus quia dixerat paulus figurā mundi p̄
ignem resoluendam. iussit om̄s milites xp̄i igne cre
mari. paulum uero tanq̄ maiestatis reum secundū
humanas leges capite truncari. **T**radidit qz eū mī
stris. ut illum extra urbem ducentes. poplō specta
culum de e⁹ occisione p̄berent. **Q**uibus ille sine in
termissione uerbum salutis predicabat. **A**ppetozes
quoq; p̄ omnem circa regionem nero t̄rexit. q̄ et
latitantes scrutarentur. et manifestos simul interfi
cerent christianos. **V**n̄ eaz multiplex occisa est tur
ba christianorum vt romanus populus palacium
virtute irrumperet. et seditōnem contra cesarem
excitare moliens proclamaret. **P**one modum cesar
iniustissime iussioni. tempera furorem irrationabi
lem. **N**ostrates sunt homines quos perdis. roma

num intuentur imperium. tunc nero clāores poplī
expauescēs. aliud edictum pposuit vt nemo aude
ret xpianis q̄c̄q̄ iſerere moleſtīe donec ex relatōe cu
iufquā relatō pleniffime cognitōnis iſerere ad ce
ſarē Vñ factū ē vt itez paul⁹ offerret ei⁹ conſpe
ctib⁹. Quē nero vt vidit vehe mēſſime exclama
uit. Tollite tollite maleficiū. decollate impoſtorē.
p̄ dice ſenſuū alicūtorē. At paul⁹. Nero. te mpoze
motico patior ego. ſ; viūā imppetuū deo & regi
meo cēno. Nero dixit longio & megeſto & ceſto.
Auferte celeri⁹ ab illo caput. & ſic ſibi d̄ uita eter
na blādiat̄. ſentiat q̄z me regē inuictū. q̄ eū vixi.
& occidēdo dūici. Paulus vero ait. Vt ſcias nero
me poſt decollatōz inuictō regi eternalit̄ viue. te
aūt victū q̄ nunc putas te vinctē Cum mihi caput
abſciſū fuerit viu⁹ tibi apparebo. & cognosce po
teris. q̄z moza & vita famulatur domio noſtro ihe
ſu xp̄o. c̄z ē omne regnū. & cui voluerit dabit illd̄

XVIII Qualiter ad ſuppliciu p̄gēs
ductores ſuos conuertit

His dictis duct⁹ ē ad ſuppliciu. Et cuz du
cere dixerūt illi tres viri. Vbi eſt paul⁹
rex ille. & vbi apparuit vobis. & quid vo
bis cōtulit ut ſic artiſſime xpiani eū diligatis. Ma
gnus nobis error videt̄ iocunditatē odiffe ac uitā
& toto deſiderio p̄as amplecti ac morē. Paul⁹
ait. O viri cordati. ac bono ſeſu vigētes. relinquite
tenebras ignorantie quib⁹ obnubilat̄ intelligētie
veſtre nobilitas. ne vezz quod in vobis latz videre
poſſiſtis. & mentis oculos ad veram & eternaz lu
cem ouertite. vt prius voſiſpos valeatis cognosce
re. & ſic ad cognitōz illi⁹ regis cū leticia puenire.
atq; ab igne toti orbi ſupuenēo & ſalui & illeſi p
manere. Non. n. vt putatis alicui terzeno regi mili
tam⁹. ſ; deo viuo regi celoz & oim ſeculoz. Qui
p̄pter hoc factus eſt homo. vt homo ab iniquitate r̄
uerſ⁹. relinques ſimulacra vana q̄ nephandiffie co
lit. ſeruiat illi q̄ eū fecit. Qui & p̄pter iniquitates
q̄ in mundo ſiunt veniet iudex. & iudicabit illum
p̄ ignē. Ad hec turbe audientiū. leuauerunt vo cez
in planctum dicētes. Errauit⁹ doctor ſalutis. miſe
rere noſtri. Longinus quoq; megeſt⁹ & ceſt⁹ allo
quētes ſecreti⁹ apoſtolū dixerunt. Rogam⁹ te do
mine. fac nos aſſcribi in militia cēni regis. vt poſſi
mus v̄tuz ignē euadere. & participes regni eter
ni fieri. & dimittem⁹ te. v̄l potius quo decreueris
p̄gere. erimus tibi itineris comites & vſq; ad mor
tē parētes. Quibus reſpondit paulus. Fratres mei
non ſum profugus ſ; miles regis mei legitimus.
Nec ſine cauſa patior. Nam reſpoſita ē michi coro
na victorie. quā reddz michi cui credidi. Ideo mor
tē hanc contemno. & ueſtram peticōz vt abſcedā.
non facio. At illi ſlentes dixerunt. Quomodo te
punito uiuemus. & ad illū in quem nos credere p̄
ſuades puenire vltra valebim⁹. Cnm hec iter ſe lo
qr̄etur. & popul⁹ multus voces in altum ederet.
miſit nero p̄themium & feritā vt viderēt ſi iā pau
lus eſſ; occiſus. Qui inuenerunt eum viuentez ad
huc & turbas diutiffime. q̄ etiā illos ad ſe vocans
dixit. Viri credite in deum viuū qui me & omnes
in ſe credētes a mortuis ſuſcitabit. At illi dixerūt.
Ad ceſarem prius denūciantes ibimus cum perfe
ctum fuerit pro quo miſſi ſumus. & cum mortuus
fueris & reſurrexeris. tunc regi tuo credem⁹. Pau
lus ait. Commemorātōne mea in carne plus idige
tis ſi credere vultis. q̄ ego qui ad vitam p̄ mortē
vado. ſ; iam p̄gamus exultantes in nomine domi.

XIX Qualiter decollatus eſt. &
mamphora plantille reſtitura.

Quoniam p̄geret ad portam vrbis habuit ob
uiā nobiliſſimā matronā nomine plantillā
religionis diuine cultricē. & apoſtoloruz
feruentiſſimā dilectricē. Que flēs ei⁹ oratōnibus
commēdare ſe cepit. ad quam paul⁹ ait. vade plā
tilla et̄ne ſalutis filia. cōmoda michi pannū quo ca
put tegis. & ſecede paululum. hic me expectans.
donec reuertar ad te. & tibi reſtituam beneficium
Ligabo em̄ michi oculos vice ſudarij. & tue dilecti
oni pro chriſti no mine pignus ad illum p̄gens re
linquam. Qua feſtinato pannū porrigēte inſulta
bant ei p̄themius & feritas dicētes. Quid credis i
poſtori & mago. cur p̄dis pannum optimum non
tancum p̄ eum in ſeculo lucratura. Paul⁹ vero ad
eam. Etia; filia hic p̄ſtolare aduentū meum. & ſig
moztis mee in panniculo tibi afferam cū xp̄o victu
rus. Interea longinus gemet⁹ & ceſtus dū inſta
rēt pro ſalute ſua. modum inquirētes quo ad verā
vitam poſſēt attingē. audierunt ab apoſtolo. Fra
tres mei uos & ceteri miniſtri interfectōnis mee
mox vt a loco decollatōnis mee reſceſſeritis. viri ſi
deles rapiēt & ſepeliēt corpus meū. vos aut̄ nota
te locum ſepulcri. et cras diluculo illuc v̄ite. ibi i
uēietis duos viros orantes ticū et lucam. qui da
bunt uobis ſignū ſalutis. ſtatiq; ab omnib⁹ pecca
toz tontagijs. et ab hec etiā quod reuerem̄ in me
ſcelere p̄petrato incūctanter purgati eritis. et ſu
per niuē d̄albatī in ſerie xp̄i militū deſcripti. et ce
leſtis regni coheredes effecti. His dictis puenit
ad locū paſſionis. vbi ad orientē verſus tēſis i ce
lū manibus diutiffime ora uit cum lacrimis hebra
ice. et gratias egit deo. Deinde valedicēs fratrib⁹
b̄ndixit eos. Et ligans ſibi d̄ plantille māphora ocu
los. in terza verūq; genu fixit et collum tetendit.
Spiculator vero in altum brachiū eleuans cū viz
tute p̄cuſſit. et caput eius abſciſit. Quod poſtquā
a corpore p̄ſciſū fuit. nomē hieſu xp̄i hebraice cla
ra voce p̄ſonuit. ſtatiq; d̄ corpore ei⁹ vnda lactis
in e⁹ veſtimēta exiliit. et p̄ eā ſāguis effluxit. Sto
la vero qua ſibi ligauerat oculos. cum quidam uel
lēt eam rape non compuit. Tanta etiā lucis immi
ſitas et odoris ſuauitas in momento decollatōnis
celitus ibi emicuit. ut mortalū oculi ſplēdozē illū
ſufferre. et humana lingua narzare odorē nequie
rit. Quod videntes qui aderant. laudabant deum
quem paulus predicauerat.

XX Qualiter poſt mortē apparuit plantille. et
poſt ceſari et poſt miniſtris.

Reuertentes vero qui miſſi fuerant vt itez
fectōnem eius accelerazēt. iuenerunt ad
portā ciuitatis plantillam laudantem de
um in his q̄ viderat et audierat p̄ eius apoſtolū. Et
interrogauerunt eam cum iſſione cur caput ſuuz
non opiret māphora quam ſuo apoſtolo preſtaue
rat. Que accedens accenſa calore ſidei reſpondit.
O vani et increduli. uere habeo eundem quem illi
porrexeram pannū. te inſuſione ſui glorioſi ſāgui
nis precioſum. Nam de celo ueniens innumerabili
candidatorū caterua comitatus. illum michi uera
ciſſime retulit et dixit. Tu michi plantilla in terzis
obſequiū preſtitisti. ego te quanto cius ad celeſtia
regna p̄gentem deuotiſſime obſequar. In proximo
nanq; pro te reuertar. et tibi regis inuicti gloriā
demonſtrabo. Et extrahens plantilla p̄anuz roſeo
ſanguine p̄fuſum oſtendit illis. Qui tiorē correpti

*ſignificatio adoleſcentis ad ſuam
a ſenſibilitate adoleſcentis*

cito prexerūt ad cesarē que viderāt & audierant
nunciātes. At ille audiēs ingenti stupore attoni-
tus cepit d̄ his cū philosophis & amicis sermonē
habere. Cūq; hec inuicē mirarētur & secū quere-
rēt. v̄t paulus circa horā nonā ianuis clausis. ste-
tit q; an cesarē & ait. Cesar ecce ego paulus regis
eterni & inuicti miles. non sū mortuū. s; uiuō dō
meo. Tibi autē miser mala ineffabilia iminent. p̄ eo
q; inter alia flagicia pessima multū sanguinē iusto-
rum effudisti iniuste. Hec dicens repente dispuic.
Nero his auditis. vltra q̄ dici possit. timore p̄cul-
sus & velut amens effectus. ignorabat quid agere
possit. Suadentibus vero amicis iussit patroclum
& barnabā & alios cū eis vinc̄tos soluere & quo
vellēt abire. Longin? deniq; megestus & cestus.
(sicut eis constituerat paulus) diluculo veniētes
ad sepulcrū ei? viderūt duos viros orātes & i me-
dio eorū stantē paulum. Horrētes autē in visu. reue-
riti sunt p̄ ius accedē. Et tit? & lucas in se ab ex-
tasi reuerit. vidētes illos q̄ fuerāt mīstri necis pau-
li. humano terrore subrepti fugerūt. & paul? eua-
nuit ex ocul? eorū. Illis vero clamantib? post eos.
non ideo venim? ut vos psequamur. s; ut nos cre-
dētes p̄ aquā baptismatis (sicut nobis promisit pau-
lus) ad vitā eternā transferamur. Tunc tit? & lu-
cas cū multo gaudio steterūt. & iponētes eis ma-
nus. signaculū eis sanctificatiōis p̄buerunt.

**XXI De miraculo pauli in eo q̄ voluit se su-
spendere Gregorius thuronensis.**

Homo quidā sibi laqueū ad extorquendam
vitam instigante dyabolo p̄parans cum se-
rerūt cellule in qua hoc ageret repiss; fu-
nē trahi transmissū laqum cepit innectere. Nomen
tamē pauli apostoli semp̄ inuocabat dicēs. Adiu-
ua me sancte paulē. Et ecce umbra squalida & fu-
nesta q̄ nichil magis vultu q̄ dyabolū silabat appa-
ruit. hortans & dicēs. Eia celerius exple quod ce-
pisti. At ille cum hoc op? s; vite extorquēde parz
semp̄ beatū paulū adiutorē inuocabat. Deniq; ex-
pedito iam laqo cū reuēntius vizerēt ab umbra
ut collū imitterz. subito affuit alia umbra huic si-
milidicēs ei q̄ cum homie erat. Fuge mīstrīe en pau-
lum apostolū huc venientē. Inuocatus. n. ab homi-
ne ecce adest. Tunc euāgelicū vmbra homo ad-
fēsū suū reuersus ē. & crucē v̄tutis dominice pe-
ctori nutantē depingēs penitētiā agēs lacrimaz
imbre p̄fusus agebat. cur istud tēptass;. Igitur de
pauli virtutib? multa audiuit. s; de plurimis vnū
tantū miraculū studuimus. **XXII De pri-
tu romane ecclesie ratōne petri & successione cle-
mētis Gelasius papa in decretis.**

Sancta itaq; romana ecclesia null' sinodi-
cis constitutis ceteris ecclesijs p̄lata ē. s; euāgelica
voce domi & saluatoris nostri primatum obtinuit
dicētis. Tu es petrus. & super hanc p̄. ed. ec. meaz. Cui data ē
societas beatissimi pauli apostoli vasis electōnis. qui nō
diuerso (ut heretici gatiunt) s; vno tēpore eodē die
gloriosa morte cum petro in vrbe roma. sub cesare
nerone agonizans coronatus ē. Et pariter supradictaz
romanam ecclesiam x̄po domino consecrarunt. ac cete-
ris urbibus in uniuerso mundo sua p̄sētia. ac vene-
rando triumpho p̄ulerunt. **Eusebius in crōicis**
Post petrū vero primus romanā ecclesiam tenuit
linus. **Haimo in christianoꝝ rez memoria libro**
tercio. **Claiunt** autē q̄ de cathedra romāe ecclesie
diligētius p̄scrutari sunt. q̄ linus & cletus. non se-

derunt ut pontifices. s; ut sumi pontificis coadiu-
tores q̄bus in vita sua beatus petrus vnaz credidit
ecclesiasticaz rez dispositōz. Ipse vero tantū ora-
tōni & p̄dicatōni vacabat. Vnde tanta auctori-
te dotati meruerunt in cathalago pontificū repōi.
Clementē vero ipse beatus petrus sibi successorez
instituit. sic ex ipsius uerbis ad clementē prolatis.
ut canones habēt accepti. **Tactor.** **C**Nā q̄liter
petro adhesionē. & qualiter ab eo pontificatū ac-
cepit. ipsius clemētis opuscula continēt in hūc mo-
dū **XXIII** **Ad clemēs adhesionē priō doctrine**
barnabe. **Clemēs in itinerario petri libro priō.**

Ego inquit clemēs in vrbe roma. natus ex
p̄ria etate pudicicie studium gessi. Inerat
q; michi cogitatō vnde initiū sumpserim
Et vtz sit michi aliqua vita post mortē. an nichil
cūmō. Et vtz factus sit mundus an semp̄ fuerit.
Nā certū videbatur q̄ si ess; factus. ess; profecto
soluēdus. Et si soluat quid iterūz erit. Hec & his
similia michi indefinēter anio reuoluētī. merat co-
mes optia q̄ me q̄escē nō sinebat immortalitatis cu-
pido. Cūq; cogitatōis mee estib? agitare. fama
q̄dam puenit ad nos q̄ etiā uniuersum orbem reple-
bat q̄ ess; q̄dā in iudea q̄ regnū dei euāgelizaret
iudeis. id q; eos p̄cepturos dicerz. q̄ doctrine sue i-
stituta suassēt. Et ut fidel' eius sermo eē crederēt.
virtutes multas & signa efficere sola iussione dice-
bat. Deniq; in vrbe p̄ loca conuētus fieri & d̄ hoc
sermone tractari. atq; in admiratōne res haberi ce-
pit donec sub eodē anno vir q̄dam nomie barnabas
ex oriētis partibus qui se unū ex ei? discipul' dice-
ret. stans in vrbe celebrissimo loco ad populū pro-
clamaret. Audite ciues romani filius dei adest i p̄-
tibus iudee. promittēs omnibus volētibus audire
se vitā eternā. Propter quod conuertimī a mal' ad
bona. a tēpalibus ad eterna. Intelligebā sane q̄ nich-
il dyalēticę artis ess; in homine. sed simpliciter &
absq; vllō dicēdi fūco. q̄ audiss; a filio dei v̄ uid' is-
s; exponerz. Et quidā lit' eē annuere populū. & sim-
plicē amplecti sermonē cepit. at hi qui sibi eruditi
uidebāt. irridere hoīem cepūt ac sp̄nere. & si logis
morū in eū tēdiculas proferre. at ille velut delirān-
ta eorū argutias ducens. ea q̄ p̄posuerat exēq̄bat in-
trepidus. Deniq; cum ei loquenti quidā p̄posuiss; cur
ita fact? sit culex. ut cū sit exigū anīal & sex
habeat pedes. isup addite sūt ei & ale. Elephas ue-
ro cum sit anīal imane nez alas habeat. quatuor tā-
tum pedes habz. Ille ait. Stultis p̄positōnibus ve-
stris respondere p̄facile possē. si ueritatis discen-
de causa q̄rereris. S; nunc de creaturis aliquid dice-
re vobis absurdum est. cum ipse creator oīm igno-
ret a vobis. Tunc indisciplinato ore. simul omnes
risum dederunt. barbarum eum & minus sane men-
tis acclamantes. Ego uero hoc cernens. zelo r̄ple-
tus silere non potui. Rectissime inquā omnipotēs
deus abscondit a vobis uoluntatem suam. quos ag-
nitōne sui p̄uidit indignos. **Rideris.** n. salutis ue-
stre ministros & nuncios ignorantes. q; uestra (q̄
uobis p̄iti & eloquentes uideam) condemnatō est
quia apud agrestes & barbaros uidē ueritatis ag-
nitō q̄ cum ad uos uenerit nec quasi hospita susci-
piēt q̄ (nisi intempantia uestra & libido obfisterz)
ciuis esse & uernacula d̄buiss;. Quid putatis futu-
rum nobis si erit iudicium dei sic iste dicit. Hec &
his similia cum p̄seqrer astantis populi fremit?
conciatāē dum alij uelut erga hospitem miseratō-
ne commoti sermonem meum probarent. alij pe-

talantes & stolidi in me quoque velut in barnabaz
effrenati animi iracundiam concitarunt. **XXIII**
Qualiter postmodum adhesit petro.

Aduespasce aut die apphēsa manu barna
be ad domū meā adduxi. & aliquātis die
bus pacis & veritatis sermonē ab eo libe
rer audiui. **C**unq; profectōz uirger. dicēs se religi
onis sue festū imminēs apud iudeā celebratur. ego
quidē nauigaturus post eum s; necessariū habens
prius a debitoribus aliquantū pecunie deposcēdū
remanſi. & signa habitatiōnis ei ab eo accepi. **D**ie
bus ergo paucis remoratus. plura festinādū studio
neglexi ne a pposito impēderer. **N**auigauī iudeā. &
cesareā palestine urbē max imā appulsus sum. **V**bi
cum hospitium quereer. rumorē populū compenī q;
petrus quidam illius q; in iudea apparuerat discipu
lus probatissimus in crastino cum simone quodam
samaritano habiturus ess; questionum certamē. **E**
go at in q;sito ei? hospitō & inuento. cum añ fores
consisterē. & a ianitore igerer quis ess;. & unde
venire ecce barnabas procedēs statī ut me videt.
gaudio lacrimans in amplexus meos cucurrit. **E**t
apprehēsum me manu introducēs ad petz cui iam
antea de me incessanter locutus fuerat. **H**ic est in
quit demēs petre. q; benignissimus audito nomine
accurēs. protinus osculis meis inbescit. **E**t cum se
de me feciss; ait. **S**ic tu legatum veritatis omni ho
noze dignum duxisti. nichil veritus furozē in sanie
tis populū. sic te quoq; pegrinantē veritas ipsa su
scipiet. & ciuē p;rie vrbis ascribit. **E**t nunc si nihil
ē quod te impediāt. iter agē nobiscum. & audi simo
nes nostros p; singula loca donec ad ipsā peruenia
mus vrbem romam. **C**unq; ego ei exposuiss; quid
ex initio pposito gesserī. & quomodo p; manes q;sti
ones effuiss; sim. libentē p;missi me cū ipso iter actu
rum. **H**oc ē. n. aio quod cupidissime expetebā. **P**ri
us tamē michi exponi cupio verum mortalis aut i
mortalis sit aīma. **E**t si imortal. utrū pro his q; hic
agit ducat ad iudiciū. & q; sit iusticia q; do placeat
Cunq; michi breuiter rerum sciētiā tradidiss;. ad
hoc inquam deo gratias ago. q; ut optauī instru
ctus sū. incantum ut tuīpe si velis aliquando fidez
meam a vero p;pheta transferre. omīo nō possis

**XXV Qualiter res circa se gestas narra
uit petro.**

Quam aut diuersa loca p;grantes vēissim?
ancharadū. multiq; credentium q; a petro
diuelli nequibant comitarēt nos. ait petrus ad ni
cetam & aquilā q; ex discipulis simonis magi disci
puli ei? effecti fuerant. **Q**uoniam turbe plurime
fratrum nobiscū sunt. & ingrediētes singulas vz
bes. non paz inuidie contrahimus. cenſeo vos cuz
ipsis p;cedere nos ita ut in duas partes diuisā ml
titudinem ducatis. **S**cio q;de q; vobis triste videt
si saltē duoz diez spacio separi a me videmī. cre
dite autē michi q; qua mīsurā diligētis me decuplo
amplior quoq; michi erga vos effectus est. **S**; si p;
affectu quē ad inuicē gerimus non faciamus q; cō
uenientia & honesta sunt. irrationabil' huius a moz
videbit. cunq; prociussēt ego clemēz valde gau
uisus q; secū me eē fecit. aio ad eū. gratias ago do
q; me non p;missi cum alijs. **N**am tristicia meris
sem. cui petrus. **E**t quid fiet inq; si necessitas mit
ti te aliquo doctrine causa exigerit. **A**n ignozas q;
amici simul sunt semp. & lic; corporibus sepentur
mēoria tam iungunt. sicut econē nonnulli corpori
bus una positi animis diuidunt. **E**go vero respon

di. Ne putes me domine hoc irrationabilē pati. g
cias. n. ago p;uidētē dei. q; pro patre pro matre
pro fratribus. & pro omnibus affectibus meis ha
bere te merui. tunc petrus. **N**emo inquit tibi vere
ex genere supest. **R**espondi. **S**unt quidē multi viz
potētes ex cesaris p; sapia venientes. **N**am patri
meo utpote p;pinquo suo & vna educato nobilis.
eque familie cesar ipse iūxē vxozē ex qua duos ge
minos añ me filios suscepit. **Q**ue (cuz ego. v. vix
essē annoz sicut a matre didici) somniū vidit quo
nisi cum duobus filijs gemis mox urbe egressa fu
iss; & x. annis abfuiss; ipsa pariter exiciabilē mi
ret. tunc pater filios quos tenē diligebat cū matre
nauī ipositos adiunctis suis & ancill' ac sumptib;
sufficenter p;bitis athēas misit erudiēdos. me solū
sibi ad solaciū retinēs. & i hoc quidē gratias agēs
q; non etiā me somnium illud ipass; pariter cū ma
tre discedere. **A**nno autē completo. misit ad eos
pāe athenas homines & sumpt; scire cupiēs quid
agerent. nec redierūt qui missi sunt. **T**ercio rursus
anno mestus misit alios cuz pecunijs. **Q**ui quarto
anno regressi. dixerūt se nec matre nec filios vidis
se. s; nec eos athenas omnīo puenisse. nec saltē ali
cuius eorum qui cum ipsis fuerant vestigiū reper
tum fuisse. **P**ater hoc audiens tristicia stupefact;
mecum descēdit ad portū. & quere cepit a nautis
sicubi aliquis eoz aliquando vidiss; v' audiss; cor
pus mulieris ante quatuor annos cū duobus puul
eieētū. cunq; multi multa dicerent. nec aliquid re
cti nobis elucescerz. tandem visum est patri ut me
iam duodenem rome sub curatorib; ordīatum i
linquerz. & ipse ad requirendū p;gerz. **I**gīe ilenz d
scendit ad portum. & nauem conscendens p;fect;
est. **E**xtunc vsq; hodie nec eius literas accepi. nez
si viuit noui. **S**; magis suspicor q; ipse obierit vel
tristicia uictus v' naufragio. **A**nni enim xx. elapsi
sunt. ex quo hec gesta sunt. **A**udiens hoc petz ex
affectu lacrimas fudit. & his qui aderāt ait. hec si
quis in dei cultu positus ptuliss; que pater eius p
tulit. statī homines religioni ascriberēt ezumpnaz
causam. **XXVI.** **Qualiter petz ma
trem illius mendicantem inuenit.**

Dicitur autē dicta. vnus ex astantib; ce
pit rogare petrū ut die crastina p;gerem?
ad insulam proximā que sex tantuz miliari
bus aberat. videndi gratia mirū opus columnar vi
treas in mense magnitudinis cui petrus ut erat de
mīssimus acquirēt. s; monuit nos ut cū nauē de
scendissimuz nō n. omnes vna concurremus ad
videndū. **N**olo. n. inquit vos notari a turbis. cū
ergo venissimuz ad insulā. mox ad locū calūpna
rū mirabiliū p; magnificā picturā habentiuz p;para
uī. in quibus vnusquisq; nostrū intēto decembaē
aspectu. **P**etrus vero ut solas columnas miratus
est vitreas. nequaquāz capt; picture gratia. egres
sus pro foribus vidit mulierculā stipē ab introeū
tibus d;poscentē. **Q**uā attentius considerans. ait.
Dic mulier. **Q**uod tibi mībzū deest. q; stipez petis.
& non potius manibus tuis opans cibū q;ris. **A**e
illa suspirans ait. **V**tinā michi manus essent q; mo
ueri possent. **N**unc autē mortue sunt. & mortibus
meis d;biles. & sine sensu reddite. **E**t petrus. **Q**ue
fuit causa ut hec tibi ipsa conferres. **I**gnauia inq;
nec aliud quicquā. **S**i emī i me fuiss; aliquid virtu
tis. potui vel p;cipicō v' vel profundo maris me
ipsā mījere. & sinem doloribus dare. cui petrus.
Putas q; qui seiplos pimunt. a dolorib; liberant.

& non potius maioribus penis subiacerent aīe eorū
At illa. Vtina hoc michi certum fieri q̄ viuūt ani
me in inferno. libē. n. amplecterer etiam penas
mortis illate. tantū vt dulces michi natos saltem
vna hora videre possē. At petrus. Scire vellē cur
te tam grauis affecit tristitia. Si em̄ causā doceres
me. possē tibi euidenter ostēdere q̄ i inferno viuāt
anime. Mulier ergo p̄missione gratāter accepta
cepit dicere. Ego generosis orta parētibus. poten
tū q̄ viri matrimoniū sortita duos accepi liberos
geminos. & post hoc vnum aliū. S; viri mei frater
illicito in me amore exarsit. Et cum michi sup om
nia cure ess; pudicia. nec tanto sceleri vellē acq̄
scere. nec viro flagitiū fratris apire. cogitauī a pa
tria. & vrbe cū duobus gemis meis discedere. do
nec incestus amor conq̄serz. quē forte p̄sētie mee
aspectus inflama; . Quod vt ul' facere possē. sō
mūz fixi quasi assistēte michi p̄ visu q̄dā i itine &
dicēte q̄ confesā cū gemis meis ex vrbe discederē
aut cū eis pariter pirē. Et ita factū ē. Interea na
uigans cum natis meis vtrorū volētia ad hec loca
ōpūsa sum. Et cū om̄s interisēt. arzeptaz me sup
quoddā saxū vehēntior fluctus eiecit. Ibi cū sede
rem ea sola spe non p̄cipitauī me in profundū. qua
natos meos fortassis inuenire possē. Vbi autē dies
exortus ē. ego cū clamore & vlularu circumspicie
bam sicubi vl' eiecta possē uidere cadauera filiozū
S; ubi nullus inuētus ē misantes vicine mulieres
loci consolari me ceperunt. enarzantes & ipse suas
queq; miseras. vt ex earum similitudine capez sofa
cium. Et cum me multe hospicō suscipe cupent. q̄
dam paupcula hic habitans extorsit a me vt tugu
rio eius succederē dicēs sibi fuisse virum nautam.
q̄ in mari defunctus ē adolescēs sibi q; cum mlti
eam in coniugiū accipe cupent amore viri viduita
tem fuisse cariorē. Erunt ergo nobis cōmunia que
cunq; manibus nostris opantes acquirē poterit.
Itaq; libentē habitauī cum ea p̄pter affectus fidē
quā huauerat viro. S; non multo post michi infel
licia lacerate dudū moribus resolute sunt man; &
illa q̄ me suscepit incurrit paralysim. & in lecto ia
cet domi. Illarū at mulierz q̄ p̄sus miserabāt ifrigu
it affectus. Nos ambe debiles. ego vt vides sedeo
stipē petēs. Et si quid forte acq̄iero. fit vnus dua
rum infelicū cibis. **XXVII** **Qualitē**
eandē clemētē innotuit.

ET cum petrus hec audēs multa cogitati
one distractus & quasi attonitus staret
ego clemēs supuī dudum inquā p̄ omnia
discurrez querebam te. & nunc qd facimus. At il
le p̄cepit michi vt ad nauiculā p̄cederē. & ibi eum
expectarē. Qui cum iussa iplēsē. ille quadā suspi
tōe pulsatus req̄rebat a muliē patriam ac gen; &
nomina filioz. At illa quasi vi sustinēs. q; neq; hō
fateri volebat. nomē suum & nomē viri & nomē fi
lio; mutauit. Et petrus eam vere respondisse pu
tans ait. Hec mulier putabam grande gaudiū no
bis hodie ortur; . Suspiciabam eam te eē quandā. de
qua filia nup̄ audiui matrē. sc; cuiusdam adolescē
tis q̄ seq̄ē nos. At illa adiurabat eum dicēs. Rogo
te vt dicas michi q̄s iste sit. vt sciam si ē vlla inter
mulieres me infelicior. Tunc petrus miseratōe cō
motus narrauit ei q̄ a me audierat. Quib; audicis
illa stupore p̄cussa corruit. Tunc petrus eam conti
nere & consolari cepit. ac req̄rē qd patereē. At il
la uix aliquando sp̄m reuocans. hunc inquit adoles
centē videre vellē. ego. n. sum mater eius. Cui pe

trus ait. Quod ei nomē ē. at illa. clemēs. ait petrus
Ipe erat qui pauloante mecum loq̄bat. Et tenens
manū eius petrus. deducebat eam ad nauē. Quez
ego clemēs manū vidēs dantem mulieri. ridere ce
pi. Accedēs tam honoris eius gratia pro ip̄o cepi
velle subijcere manū meā & sustentare mulierem
Simul autē ut manū eius contigi. vlulatu ingenti
fōditō in āplexus meos irruit. & maternis me con
sectari oscul' cepit. At ego ignozans om̄e negociū
quasi insanientē mulierēz r̄pellebā. Simul etiā indi
gnans quodāmodo lic; cū verecundia aduers; pe
truz. at ille. Quid agis inquit o fili clemēs. noli re
pellere matrē tuā. Ego vero vbi hoc audiui pau
lati vultū eius ad mēoriā ruocans. continuo lacri
mis suffusus supra iacentē matrēz cecidi. & oscula
ri eā cepi. Interi autē conueniebat pluria mltitudo
audiens q̄ mulier q̄ ad stipē petendā sedbat. a fili
o suo recognita est. Et cū vellemus ex insula nauī
gare mater ait ad me. Fili dulcissime rectuz est ut
valedicā muliercule q̄ me suscepit. Est. n. egens &
paralytica iacens in lectulo. Quod audientes om̄s
admirati sunt prudentiā & bonitatez femine. Pe
trus autē iussit abire quosdā & afferre mulierēz in
lectulo vbi iacebat. eāq; i medio turbe astātis col
locatā ad confirmandā eorū fidez. in conspectu eo
ruz oīm sāitati restituit. Cui etiā ego clemēs mil
le dragmas donauī. & cuidā bono viro p̄ori illius
oppidi cōmendauī. Cū at vna cū matre nauigante
antharadz venissemus ad hospitiū. mater r̄quire
re cepit a me. quomodo pater. cui ego. ad te requi
rendā profectus est. & vltra non redijt. Quod il
la audiens suspirauit tantū. Grande etem̄ gaudiūz
a me habens. reliquos solabat merores.

XXVIII **Qualiter agnita est a nice**

Dta & aquila.
Te autē postera sedens vna cum vxore pe
tri iter agebat nobiscū. Et cū venissemus
laodiciā. ibi añ portas nobis occurrerunt nice; &
aquila. qui osculantes nos ad hospitiū adduxerūt
Cunq; requirerent a me. q̄ ess; hec mulier ignota.
Respondi. Mater mea est. quā michi redonauit d
us p̄ dñm meū petr; . Tunc petrus cepit eis p̄ ordi
nez cuncta exponere. qualiter apud anthadaz ego
clemēs genus meū exposuissez. & q̄ parentibus
ozbatus ess; . Deinde qualiter apud insulā ariduz
mulierēz stipez q̄rentes inuenis; q̄ sibi enarzass; q̄
liter e patria discedens naufragiūz passa duos fili
os suos geminos faustuz & faustimuz amisiss; . eoz
q; planctibus & vlulatibus lugens corpus suum
dentibus laniass; . Et cū hec dicerz petrus. nice; &
aquila subito assurgunt. & stupefacti. p̄turba
ri ceperunt dicentes. Domine dñs omnium vera
ne sunt hec. an somniuz est quod agiē. Tūc petrus
Misi inquit nos insani; . uera sunt. At illi paululū
remozati. & confricantes faciez aiunt. Nos sumus
faustus & faustimus. & lacrimātes ingrediebantur
ad matrē. Quā cuz quiescentes reperiscent. & cō
plecti uellent. prohibuit petrus dicens. finite me p̄ri
us matris aim p̄parare. & ita vos ei offerre. ne su
bito & multo gaudio mente excedat. & sens; eius
conturbet. q; nūc etiā somno occupat; stup; . Igitē
cuz illa d̄ sōno surrexiss; . petrus cepit ei vni; cultū
dei & religionis xp̄iane obseruatiā exponere. Qui
bus illa audicis ait. & quid verat me hodie bapti
zari. q̄ etiā priusq̄ te viderē illos quos dicunt dōs
penitus aūfata su; . Quoniā michi frēnter eis sac
ficant i nichil p̄stare potuerunt. Pur; at tibi satis

innotuisse quantus fuerit michi amor pudicitie. q̄
 ut euaderē illiciti amoris insidias somniū finxi. ut
 cū duobus gemis meis faustino & fausto pegrina
 rer. solo deinceps ad solatiū patri relicto. Hec cū il
 la diceret. vltra nō ferentes fratres mei irruunt ī am
 plexibus matris cū multis lacrimis & osculabant
 eam. At illa. Quid vult inq̄ hoc eē. tunc petrus.
 Nolo turberis mulier constans esto. Mi sūt fausti
 nus & faust? filij tui quos ī profundo pisse dicebas
 Hoc cū dixisset. mat̄ nimio gaudio intercepta cor
 ruit. tandē ad se reuersa ait. Obsecro vos dilectis
 simi filij dicite michi q̄ vobis acciderunt post illam
 feralē & crudelissimā noctē. Niceta ait. In illa no
 cte o mat̄ cū nauis īsoluca esset. & nos inīctes fra
 gmēto cuiusdā tabulaz p pelagus iactaremur. viri
 qdam quib? ī profundo latrocinari artificiaz est.
 reptos nos īposuerūt nauiculae sue. & remis supan
 tes vndaz vertices cesareā stratōnis pduxerunt.
 fame atq; verberib? afflixerunt ne quod eēt ī ve
 ro proderem? Immutatis etiā nomib? nostris vē
 diderunt nos cuiusdā iudee admodū honeste femine
 iuste nomine. q̄ loco filiorū nos habuit. & grecis
 literis liberalib? nos erudiuit. Vbi aut̄ adoleuim?
 etiā philosophoꝝ studijs opam dedi? ut possem?
 religionis diuine dogmata phisicis disputatōibus
 asserētes confutare gētiles. Simoni aut̄ cuiusdā ma
 go qui vna nobiscū educat? ē. p̄ aīcijs & puerili
 psuetudie at hēs? Fertur. n. ī religione nostra de
 p̄pheta quodā cuius aduētus ab omnib? speratur
 p̄ quem beata vita credētib? danda promittitur
 Et hunc etiā eē simonē putabam? Cūq; pene iaz
 ab eo deq̄pemur. q̄pā collega dñi mei petri sache?
 nomine monuit nos ne falleremur a mago. s; obru
 lit nos domino meo petro ut ab ip̄o q̄ sana erāt &
 p̄fecta doceremur. Quod & tibi mater euenire op
 tam? Hec cū niceta dixisset. mater nostra prociēs
 ad pedes petri. baptismū obsecrando petijt & ob
 timuit. **XXIX. Qualiter faustiman? eos ad
 disputandū prouocauit.**

Dostera die petrus mane assūptis fratib?
 meis & me. descendit ad portū ut in mari
 lauaremur. & post hoc ad locū quendā o
 ratōnis gratia secessim? Senex aut̄ quidā paup̄ cu
 riose nos obseruare cepit qd agerem? ī secreto po
 siti. Et cū nos orātes vidisset. expectauit donec ex
 irem? & salutans nos ait. Si non egre accipitis.
 veli vobis conferre simonē. Quia vestri misarōem
 habēs sub specie veritatis errare vos nollē. & har
 bere metu d̄ his q̄ non sunt. aut si putatis aliqd eē
 v̄ri. tradite etiā michi. Cui petrus respōdit. Die
 age quod videēt tibi bonū & libēt accipiem? tunc
 senex ait. In mari lausile vos vidi. & post hoc ī se
 creto orantes loco vos mispexi. miseratus q; erro
 rem vestruz. expectauit donec egressos alloquerer.
 & docerē ne erratis in huiusmodi obseruancia. qz
 neq; deus ē. neq; cultus hic aliqd ē. neq; ī mūdo
 prouidētia. s; fortuiti casus genesis agunt omnia.
 sicut ex meip̄o cōperi ī disciplina mathesis p̄ cete
 ris erudit? Nolitē ergo errare. qz siue oratis. siue
 nō. quod genesis v̄stra continz hoc erit vobis. Et
 ego elemēs nescio quid corde pulsatus cepi ab eo
 q̄rere q̄s & vnde eēt. At ille. Quid inquit perēnz
 hoc ad ea q̄ dixi vobis. s; prius sermo de his habe
 atur. Et post hoc si res poposcerit. nomē & gen?
 ac patriā inuicē. ut amici poterim? apire. Miraba
 mur om̄s eloquēciam viri & grauitatē moꝝ. tran
 quilatē qz sermonū. Petrus aut̄ recessuz quendā

secretuz ad colloquēdū aptuz prospiciēs. illic nos
 residere fecit. nec senē pro vili & sordido amictu.
 d̄spiciens ita primus loqui cepit. Quoniā michi vir
 eruditus esse videris. & misericors ex eo qd adisti
 nos. & qd tibi videbat bonū celatuz esse nobis no
 luisti. velum? & nos tibi q̄ bōa nobis & recta cre
 dunt exponere. Q̄ si tibi minus vera videbunt. eti
 am tu nostrū erga te bonuz p̄posituz libenter susci
 pe. sicut & nos tuuz. Cū hoc diceret petrus. cōue
 nit plurima multitudo. tunc senex. fortassis iquit
 contrist; nos p̄sētia multitudis. Et petrus. nequa
 quā inquit. nisi hoc solū vereor ne forte disputan
 tib? nobis cū palā facta fuit veritas tu erubescas
 pro p̄sētia multitudis cedere. & his que vere dici
 intellexeris acquiescere. Ad hec senex ait. Ego nō
 ita stult? consenui ut diligēs quod verū ē abijciam
 id ob vulgi gratiā. Dico aut̄ non gubernari mun
 duz secundū dei prouidētiā. qz multa ī eo iniuste
 & inordinatē geri videm?. s; genesis dico eē que
 om̄ia agit & continz. Ad hoc cū petrus respon
 dere vell; niceta pueniēs ait. Indulgeat michi domi
 nus meus petrus ad hoc respondeat nec videatur
 proteruū q̄ iuuenis cūz senē. s; ut filius cum patre
 colloquar. tunc senex. Non solum inquit tu fili qd
 tibi vidēt ut prosequaris volo. s; etiā d̄ consodali
 bus tuis quicunq; voluerit. Collatō. n. plurimoz
 facilius ea que ignorantē inueniet. Post hoc respici
 ens petrus ad nicetā ait. Expedi quod p̄posuisti.

XXX. Assertio nicete d̄ prouidētia.
Tunc niceta ita exorsus ē. Omne quod est
 aut simplex ē aut cōpositū. Quod simplex ē
 carz numero. diuisione. pondē. qualitate
 & quantitate. & ob hoc etiā sine. Que aut̄ compo
 sita sunt necessario etiā diuidi possunt. Illud igit̄
 quod simplex ē. & omnib? his carz quib? solui po
 test & ab actore substitit. sine dubio incomphēn
 sibile & imēsū ē. neq; imitum neq; sine sciens. Et
 ideo vnum est & solū ē sine actore substitēs. Qd
 cōpositū ē & numero ac diuisioni subiacz. necessa
 rio actore aliquo cōpositū ē. & in vnā specieꝝ
 diuinitas cōgregata. Quod ergo immensum est
 bonitate pariter est virtute conditor. Neq; em̄ cō
 ditor. Neq; em̄ condēi virt? ī īmensō cessare po
 tuit. s; ad substitueda ea que sunt bonitate ad cō
 ponenda. & firmanda virtute prouocat. De mun
 di ergo ratōne nunc prosequendum est. cuius pri
 ma questio ī duas partes diuidit. Querit em̄ utz
 factus sit an non. Et quidem si non est factus erit
 ipse illud ingenitum ex quo omnia. Si vero fact?
 est rursus queritur vtrum a seipso an ab alio. Si
 a seipso excluditur sine dubio prouidētia. sed si p̄
 uidentia non recipitur. frustra animus ad virtutē
 p̄uocat. frustra iusticia custodiē. si non ē qui iusto
 pro meritis aliquando restituat. sed nec anima im
 mortalis videbit. si eam post absolutionem corpo
 ris nullius prouidētie dispensatō excipiat. si autē
 doceatur esse prouidētia. & p̄ ipsam factus esse
 mundus. adhuc queritur quomodo sit. an genera
 liter circa omnia quasi sc; d̄s ab initio mundum
 faciens ordinem rebus dedit. & cursuz statuerit
 & vltra earum curam que geruntur habere cessauit.
 an specialiter erga partes. sc; ut quozundā v̄
 hominum v̄ locozum prouidētiā gerat. quozū
 dam non. an & generalit̄ omniuz. et specialit̄ parti
 um quasi & ab initio omnia fecerit d̄s. et vsq; ad
 finem. p̄ singulos prouidētiā gerat. ut vnici
 qz p̄ actibus suis reddat. Prima ergo illa p̄positō

que dicit qd ab initio deus fecerit omnia. & cursu at
qz ordine rebus iposito. de reliquo nichil ad se re-
uocet. secundum genisim cuncta geri confirmat. Ad
qua primo respondebi mus. & his p̄cipue q̄ deos
colunt & genisim defendunt. Qui utiqz cuz imo-
lant dijs. & eos exora. n̄ sine dubio contra genisim
se ipaturos aliqd sperant. & p̄ hoc genisim soluūt
Ego igit̄ dico mundū a deo factū & ab ip̄o quan-
doqz eē soluēduz. ut ille qui eētus ē. Et quidē qz
factū sit mundū iste visibil' testant̄ philosophi plu-
rimi. Sed ne videamur quasi indigētes assertō n̄-
ibus rei voluisse testibz. d̄ p̄ncipijs ei? queram?
Ip̄m. n̄ eē corporeū eo ip̄so qd visibilis est. constat
Omne autē corpus aut cōnexum ē & solidū aut di-
uisum. Si solidū fuit corpus ex quo factus ē mun-
dus. necesse est exinde intelligi fuisse aliquem qui
illud connexum dirimet. & in partes multas duce-
ret formas qz diuersas. aut si ex diuersis corporū
partibz om̄is hec mundi moles compaginata est.
necesse est etiā sic fuisse aliquē q̄ i vnum dispsa col-
ligeret. & diūsas rebz species induceret. Hunc igit̄
tur conditorē mundi deum dicit. & probat̄ p̄ hoc
non potuisse machinā mundi sine opifice & proui-
sore constare. Sz & ex hoc ip̄o quod in cōmixtiōe
elem̄toz d̄ficiēte altero aut abundante cetera re-
soluntur & concidunt. ostēditur ea ex nihilo ha-
buisse p̄ncipiū. Naz uehigratia. si d̄ficiat in aliq̄
humor. nec aridum stabit. Humore em̄ pasciē aridū
sicut & frīg? calido. Qz si materia mundi probat̄
eē facta ex nichilo. quomodo partes ei? & species
uidebuntur infecte. Ip̄e quoqz forme ac m̄sure da-
te corporibus modularōne sui manum testant̄ ar-
tificis. qd si ydonei tibi testes videntur philosophi
plato de his in thimeo testatur. vbi de mudi discu-
tiēs factura requirit. utz semp fuerit. an initium
sumpserit. Visibil' inq̄t est mundus. palpabilis &
corporeus. Om̄ia autē q̄ huiusmodi sunt facta esse
constat. Quod autē factum ē. aliq̄e habz auctore.
Hunc ergo factore inquit parentēqz oim. & mue-
nre difficile ē. & inuentū vulgo enarrare ip̄osibili-
le. Sz & si ip̄e plo aliqz philosophi d̄ factura mū-
di siluiffet. quis ē saltē tam exigui sensus homo. q̄
cum cernat domū om̄ia q̄ necessaria sunt habentē
cuius camerā in spere gizz videat collocatā. eaz qz
splendore vario depictā. luminaribus p̄cipuis ad-
ornatā. non statim pronunciet a sapientissimo & po-
tētissimo artifice eē constructam. XXXI.

Responsiones patris ad vba nicere & aquile.

Hec & alia multa cū niceta dixisset. senex is-
ta respondit. Tu quidē fili prudēt & for-
titer persecutus es intantum. ut meli? di-
ci posse de prouidentia non putē. Sz quoniam hora
iam multa ē. cras ad hec responde aliqua volo. de
quibz si michi satisfeceris. gratie me fateor debito-
rem. Tunc surrexit petrus. Quidā vero de astanti-
bus rogabat petz & nos. ut vestimta seīs q̄ habe-
bat sordida & scissa mutar. Quē petrus & nos p̄-
optia & honesta sua voluntate collaudantes dice-
bam? qz nec nos ita inspiciētes & ipij sum? ut cui-
tam precōsa verba concederē? non multo magis eti-
am corporis n̄caria p̄beam? Cūqz ille summa vi
a nobis senē euellē nitētur. & nos eū vehemēt? re-
tinerē? senex iuramento puenit dicēs. hodie ap̄ d̄
nullum manebo. nec ab alio etiam quicq̄ sū scipi-
am. ne alterius delectatō alterius tristitia sit. Erat
autē ille p̄marius quiritaris laodicie. Discessit ergo
senex. & postera die petrus mature surgēs exiit

uit nos. & p̄gēt es ad locū oratōis secretū. idē p̄
oratōm veni? ad domū p̄fati primarij pridie con-
stitutā ad disputandum. Itaqz medium habentes
petz ingredi mur & nos circumspicētes sicubi vi-
dēmus senē. Quem prior videns petz in medio
turbe latitantē. euocauit ad se dicēs. Clarioz m̄-
tis animā possidens. cur in occulto lates & verecū-
dia p̄regis. Ac ce de huc. & q̄ tibi videntē exeq̄re. sta-
tū qz dantibus ei locū turbis accessit. et ita cepit.
Hic fuit hesterne p̄spuatōnis sensus. qd om̄ia q̄
videntē certa q̄ m̄sura et arte forma qz et sp̄e p̄stāt
sine dubio sapiente v̄rtute facta eē credenda sūt
qd si mens & ratō est q̄ condidit. consequens ē ut
ratōnis prouidentia mundū regat. etiā si nobis ea
q̄ geruntur in mundo m̄m? recte geri uideātur. cō-
sequat̄ aut. ut si creator oim deus ē ac mens sit eti-
am iust? qd si iust? ē n̄cario iudicat. Et si iudicat.
n̄cē ē ut hoies de suis actibus iudicentur. Er̄t er-
go inter iustos & peccatores iustum quandoqz d̄-
scri men. hec fuit ut opinor toti? verbi concinētia
Si ergo ostendi potest. qd mens et ratō cuncta cō-
diderit. consequens est et ea q̄ sequuntur ratōe et
prouidentia geri. si vero natura ip̄rudens et ceca
gignit vniuersa. p̄imitur iudiciū ratō. Quia igit̄
in hoc om̄ia pendunt non indignem̄ si hoc paulo
latius discuti et p̄tractari voluero. cūqz et aquil-
la multa proposuiffz. ait senex. Fili. sermōes tui qd
uis validi sint. non possunt me tam flectere ut a-
liquid credā extragenisim fieri posse. scio. n̄ om̄ia
michi necessitate genisim accidisse. et ideo suaderi
michi non p̄t. qd v̄l b̄n v̄l male agere in nostra po-
testate sit. Et si actus nostros in potestate non ha-
bemus. non p̄t credi futurū iudiciū. p̄ quod v̄l ma-
lis pene v̄l bonis p̄mia tribuantur.

XXXII. Verba clementis et r̄p̄sio p̄ris.

Sequenti die congregatis itez nobis. ego
ita dicere cepi. Deus p̄ filiū suum creauit
mundū tanq̄ duplicē domū interiectū fir-
mam huius distinctū. In superiori q̄dez angelic as
habitare virtutes. in isto autē visibili mundo nasci
hoim multitudine dedit. ex q̄bus eligerz amicos.
filio suo cuz q̄bus letaretur. Nec tales eos eē volu-
it. qui necessitate nature aliud quid esse n̄ possent
sz quid arbitrio suo et voluntate boni esse deside-
rarent. quia nec laudabile est quod non est deside-
rabile. nec bonū desideratur quod non p̄posito ex-
petitur. Et ut breuiter dicā. quid q̄ debeant cun-
cta concludi. Cum deus iustus sit qui hoim natu-
ram fecit. quomodo fieri poterat ut ip̄e ponere t
genisim nobis contrariā. qui nos cogez ad pecca-
tum. et rursus v̄l sceretur ip̄e peccantes. certum
est ergo qd non ob aliam causam deus peccatozem
punit. nisi qui scit eum potuisse vincere. sz neglexit
se victoriā. Infert autē et in p̄enti seculo uideat̄
in homines ut in eos fecit qui diluuiō pierunt qui
utiqz om̄s vna hora extimcti sunt. cum certum sit
non eos secundum genisim ordinem vna hora natos
Ad hoc senex. Pleuissime fili ostendisti. sz ego ut
ab initio dixi huic incomparabili asbtōni tue a pro-
pria conscia prohibeoz accommodare consensum
Noui. n̄ et genisim meam et coniugis mee. et scio
unicuiqz nostrum ea q̄ dictabat genisim accidisse.
Et ab his q̄ r̄bus michi compta sunt. uerbis trans-
ferre non possum. Deniqz quoniam te ibutum ui-
deo hm̄oi disciplis. audi cōiugis mee scema. habui
em̄ matrem cum uenere super cētrum. Lunā uero
in occasu i domo martis et smibus saturni. quod

scema adulteris facit & suos p̄rios amare. & pe
 regre & in aquis de s̄igi. Quod ita & factum est
 Incidit. n. in amore serui. & p̄culū opprobriumq̄
 metuēs cū ip̄o fugit. Et ut amorū suo satisfecit. in
 mari perijt. Cui ego respondi. Vnde scis q̄ pege
 suo sociata ē. Certissime inquit scio postq̄. n. p̄fe
 cta ē. frater meus enarrauit michi dicens q̄ p̄imo
 q̄dem ip̄m adamasz. S; ille q̄ erat honest? utpote
 frat noluit fratris thozz incesti macula polluere.
 at illa in me verens & opprobriū non ferens infelix
 (neq; em̄ ip̄tandum ē ei quod eam genesis facere
 compulit) finxit somniū & ait ad me. Astūit mibi
 q̄dam p̄visū qui iussit me cum duobus gemis me
 is sine mora ex vrbe proficisci. Quod ego audiens
 p̄ salute ei? filiozum q̄ sollicit? mox eā cuz liberis
 exire feci. vnum qui iunior erat mibi retinui.

XXXIII **Qualiter om̄s mutuo se ag
 nouerunt.**

Ego aut̄ clemēs intelligens q̄ ip̄e fortassis
 eēt pater meus. lacrimis repletus sū. Fra
 tres quoq; meos volentes proficire & ap̄ire. rē p̄
 hibuit petrus & ait ad senē. Quod nomē erat iu
 niori filio. Qui respondit. clemens. Et petrus Si
 tibi coniugē tuā inquit castissimā hodie consignar
 uero cū tribus filijs tuis. credis q̄ pudica mēs p̄
 mot? irrat d̄n abiles supare. & q̄ oīa q̄ a nobis sūt
 dicta vera sūt. & genesis nihil sit. Respondit senex
 Sicut ip̄ossibile ē te exhibere quod promissisti. ita
 ip̄ossibile ē extra genesis aliqd̄ fieri. Tunc petrus
 Testes inquit uolo habere om̄s qui p̄fetes sūt. me
 tibi eos hodie traditur. Et nunc accipe fidem rez
 ex eo q̄ om̄nē causā diligētius scio q̄ tu. cūta q̄
 p̄ ordinē enarabo. Et conuers? ad turbas ita cepit
 Hic que videtis in hac veste paup̄ia. cuius roma?
 ē d̄ gñe cesaris. Nomen ei faustianus vxozē quo
 q; nobilissimā mathidiā nomie forzit? ē. ex q̄ tres
 filios suscepit quozz duo gemi sunt. vnus qui erat
 minor. cui nomen clemēs hic ē. gemi vero sunt isti
 niceta & aquila. quozz vnus prius vocabat̄ fausti
 nus. & alius faustus. Ut aut̄ hec om̄ia nomia no
 stra petrus enunciauit. senex resolutis viribus ac
 omnibus membris. quasi inereptus concidit. nos
 aut̄ filij irruētes sup̄ eum ap̄lestabamur osculat̄ es
 eū. Et populus q̄dē admiratōe stupefactus ē. Pe
 trus a complexibus patris ne eū necaremus surge
 re iubz. Et ip̄e ap̄phēsa manu eius quasi de profun
 do somno eum eleuans. ac paululū recreans om̄ia
 q̄ gesta erant cepit exponere. quomodo frater ei?
 in amorē mathidie iciderit. & illa viro indicare no
 lēs somniū finxerit. & cetera q̄ sup̄ius taz̄ matri q̄
 filijs euenisse narzata sunt. S; cū hec in auditu se
 nis narzatōe gratissima turbis petrus exponeret.
 ita ut audietes gestozz miracul̄ & humanitatis mi
 seratōne lacrimarēt. nescio vnde audiēs mater de i
 cognitōne patris cursu concito irruit in mediū no
 strū cū clāoze. Vbi ē vir meus & dominus faustini
 anus qui tam multis te mporibus affligit. p̄ singu
 las vrbes ambulās & me q̄rēs. Hoc cū illa quali a
 mēs clamarz & circūspicerz. senex accurzēs cū mul
 tīs lacrimis ap̄fecti eā cepit. Tunc petrus rogauit
 turbas ut discederēt. & darēt eis locū familiaris
 inuicē se vidēdi. XXXIII **Petrus
 noluit faustinianum statī baptizari.**

Quam aut̄ sequētī die mane ad locū in quo
 pater cū matre q̄secebat vna cū petro ue
 nissimus. & eos adhuc dormiētes reppis
 semus. pro foribus conserat? vbi petrus ita nos al

locutus ē. Audite me dilectissimi conserui. scio q̄
 grandē habetis affectū erga patrē vestrū. vereor
 ergo ne ante temp? purgeatis eū iugū r̄ligiōis no
 stre suscipe. nondū ad id paratū ad quod forte ve
 stri grā videat̄ acquiescere. s; hoc non est firmum
 Quod. n. p̄pter hoies sit probabile non ē. & cito
 dilabit̄. Idō q; mibi videt̄ vt concedatur ei adhuc
 pro arbitrio viuere. & iter agēs nobiscū. dū alios
 doceamus audiat. Cū em̄ veritatē cognouerit. cu
 ius agnoscēde studiū gerit. ip̄e rogabit vt iugū re
 ligionis suscipiat. aut si ei recipe non placz. amic?
 p̄maneat. Qui. n. id non ex corde suscipiunt. cuz ce
 p̄nt ferre non posse. non solū obijciūt quod susce
 punt. s; quasi pro excusatōe infirmitatis sue incipi
 unt viam religionis blasphemare. & male loqui de
 his quos imitari non possunt. Ad hec niceta res? o
 dit. Quid si interī dū eum differri iubēs. pater no
 ster moriat̄. descēdz in infernūz vacu? & meternū
 cruciabit̄. Cui petrus. Putas q; si quis iuste vixit
 se putat̄. iste continuo saluabitur. Nō putas ab eo
 discutiendū qui occulta hominū nouit quoniam iu
 ste vixerit. ne forte pro amicitijs hoim̄. aut p̄ sola
 consuetudine vel ne cessitate aut qualibz alia ex cau
 sa. & non p̄pter istā iusticiam neq; propter deum
 Non vi s; liberalitate salus acquiritur. nec p̄ hoim̄
 gratiam. s; p̄ dei fidez. P̄terea cogitare debes qz
 d̄us p̄scius ē & nouit si hic suus ē. si ergo dignum
 est vt ingrediatur ianuā vite. deus occasione co m
 petentem dabit. erit q; iūtiū ex d̄o & non ex homie
 Post hec verba pat̄ egressus ad nos. & osculo nos
 salutās cū resedisse m? ait. Licz ne p̄cūctari aliqd̄
 an secundūz pitago ricos semper tacendū ē. Et pe
 tr? Nos inquit neq; silē sēp. neq; p̄cūctari aliquid
 cogim? accedentes ad nos. Quāobrez si quid dice
 re vis inquire. tunc senex q̄stionez p̄posuit d̄ bono
 & malo. rez aliquid sit in substantia & actibz. cui
 q̄stioni voluit a me responderi. Petrus vero nobis
 quasi arbitrū seruari. vt sicubi disputatō nostra exi
 tū non inuenirz ip̄e quod sibi videre? p̄nunciaret
 vt indubitaturz finez rebus dubijs interponerz.

XXXV **De mutatōe vultus ei? do**

Dio simonis magi.
 Post disputatōnem autē cum iam domi es
 semus p̄parantes ad edendum. ingressus
 quidam nunciat appionem cuz anubione nup̄ venis
 se ab anthiochia. & hospitari cum simone mago.
 Quod audiens pater gauisus est & ait petro. si p̄
 mittis volo ire & salutare appionem & anubionez
 qz valde amici mei sunt. Forzassis aut̄ anubionem
 suadere potero disputare cum clemente de genesi
 Et petrus Permitto inquit & laudo qz amicos co
 lis. considera tamen qz p̄ prouidentiam dei om̄ia ti
 bi ex sententia concurrunt. Ecce em̄ non soluz affe
 ctō tibi propria deo testante reparata est. s; etiaz
 amicorum p̄sentia procurat̄. Et pater inquit. uere
 aduerto ita esse vt dicis. Abijt ergo ad anubionem
 Nos aut̄ cum petro positi p̄ totam noctēz interro
 gando d̄ diuersis q̄stionibus. & discēdo ab eo dele
 ctatōne ip̄a doctrine pugiles mansimus. Et cuz
 iam aurorescerz petrus inueniens me & fratres me
 os ait. Miror quid visum sit patri vestro. cum h̄o
 dicerz. sup̄uenit pater & inuenit petrum de se no
 bis loquentem. cuz nos salutāz satisfacere cepit
 & causam exponere ob quam foris mansissz. Nos
 autē ad eum respicientes expauiimus. vultum in
 eo simonis videntes. vocem tamen patris nostri
 audiebāz. Cuzq; refugerem? euz et execraremur

stapebat q̄ tam austere erga eū ageremus et barbare. Petrus autē qui vultum eius naturalem solū videbat ait ad nos. Cur execramini patrē vestrū cui nos vna cū matre respondimus. Hic nobis videt simon. vocē habens patris nostri. Et petrus. Vobis quidē nox eius que maleficijs mutata non est sola nota est. Michi autē etiā vultus ei? notus ē. qui alijs arte simonis mutat? apparet. Ecce autē vnus ex his qui antiochiā p̄cesserāt regressus ait ad petrū. Domine mi. simon apud antiochiā multa prodigia faciēs. nichil aliud populo psuadet. nisi quod ad odiū tui p̄tinet. magū te nominans & homicidā ita vt desiderēt si te vsq; iuenire queāt etiam carnes tuas deuorare. Nos ergo vidētes cō motā ciuitatē considerabamus quid fieri oporteret. Supuenit autē cornelius centurio missus a cesare ad p̄sidē cesaree. publici negocij gratia. Hūc accersientes clā causā exposuimus. & vt iuuar; si quid posset rogabam? Qui ait. Cesar maleficos p̄ p̄uicias inquiri iussit & p̄imi ex quib; plurimi iam pempti sunt. Ego autē diuisgabo me ad hoc missū a cesare vt istū magū caperē. vt cū socijs suis puniatur. & sic metū compulsi fugabim;. Igit̄ hoc audiens simon. discedens ex antiochia huc venit sicut audiui? cūq; hoc ille dixisset. petrus respiciens ad patrē nostrū ait. A simone mago transformatus est vultus tu? sicut apparet. Putans. n. q̄ a cesare quereret ad penā terzicus fugit. & vultū suum tibi iposuit. si forte pro ipso capi & ad mortem duci possis. vt filiis tuis tristitiā moueret. Hoc audiēs pater. cū lacrimis se infelicē exclamare cepit. Mater quoq; sp̄s & laceratis crinib; plangebāt. & nos stupentes quasi aītes ezam;. Anubion autē venit ad nos iudicans nobis simonē fugisse p̄ noctē vers; iudeā. Dicā inquit quomodo modo res gesta est. vbi venit faustimian? ad salutandum nos. contigit vt ip̄a hora circūstarem? simonē dicētes q̄ fugē vell; ip̄a nocte. eo q̄ quosdā venire audisset. qui ex p̄cepto ipeatoris eū comp̄hēdēt. Omne autē furore vell; conuertē in faustimianū. Tātū inquit vos facite eum cenare vobiscū & ego quod dā vnguentū componā. quo cenat? pungat facies suā. & ex eo vultū meū habere videat. Vos autem herbe cuiusdā succo facies pungim; prius. vt non fallam; de immutatioe vultus ei?. Volo. n. vt eō p̄bendaē ab his q̄ me q̄runt. & lucū habeant filij ei?. q̄ me derelicto confugerunt ad petrū. Ego autē anubion timui tunc faustimiano indicare hoc. Sed nec ip̄e simon spaciū nobis dedit. vt possem? ei se cretū loq;. & consiliū simonis apire. Interea simon nocte iudeā petēs fugit cū appiōe & athenodoro. Ego autē silau; inequalitatē corpis vt domi remanēs facerē hunc velocius ad vos redire. si forte possit aliquo modo occultari apud uos. ne ab his q̄ simonē q̄runt comp̄hensus gratis peat.

XXXVI. Qualiter dolus magi antiochię p̄ fecit in gloriā petrī.

Hic tibi? ergo patre & matre ac nobis omnib; p̄ his q̄ acciderāt. petrus miseratioe commotus ait. Audi faustimiane. cum nobis prius aliqd̄ utilitatis contulerit error iste trasformatōnis. tunc ego uerā tibi vultus tui ymagines reddā. P̄cede nos antiochiā. & in loco publico stans denuncia penitentiā tuam & dic. Ego simon denuncio vobis & confiteor me omnia fefellisse de petro neq; n. seductor ē neq; magus. neq; homicida. sed omnia dixi furore p̄motus. Obsecro igit̄ uos

ego qui dudū causas odij vobis dederā contra eū ut nihil tale d̄ ep̄ sentiat. s; ip̄i credatis ut p̄dicatori vere a deo missio & veri p̄ hęc discipulo. Et si etiā ego ip̄e post hoc ueniens ad vos aliqd̄ dicere contra eū temptauro. ne credatis michi. cum autē videris populum ex simone tuo conuertē. & depositis odijs recipe desiderium nostrū. manda mihi & statim veniā. uultus q; p̄p̄iū (q̄ tuis omnibus notus est) tibi reddā. Profectus est igit̄ pater meus cum matre. & duob; fratrib; meis. & quibusdā ex familiaribus. Interea du; petrus populū quotidie doceret. & vtutes multas faceret. post dies x. venit q̄dam missus a patre annuncians nobis quomō publice star; pater. simonē q̄ vultu ei? videbatur accusans. petrus vero immensis laudibus efferēs ita vt om̄s desideraret eū videre. Multos quoq; in eātū ei? venisse amozē. ut seirent in patrē quasi in sionem. & man? ei uellent inijcere. velut qui tantum mali om̄isisset in petrus. Propter quod inquit in tioro magno positus misit me vt velociter venias. & uiuentē eū occupes. simul & crescenti erga tui d̄ sideriū ciuitati appareas. Quibus ognitis petrus conuenire populos iubet. & ordinato eis episcopo ac p̄sbiteris cunctisq; rite compositis. p̄fectus ē a laodicia ut ueniret antiochiā. cui occurat faustimian?. Eadē autē die ad vespam. p̄stituta ē i faustimiano facies p̄p̄ia. & recessit ab eo aspectus simonis magi. Audiens autē simon vultus suū i eo ad petrū gloriā profecisse. festim? puenit petrus & cepit occulte p̄ amicos suos amplius derogare q̄ fecerat. Tūc om̄s expuentes i facie ei? ex pulerūt eum de ciuitate dicētes. Reus es mortis tue. & si ultra locutur? contra petrū huc tibi crederis eē ueniēdum. Omnis autē antiochię populū audiēs uenire petrus. occurat ei. & nobiles ac maiores natu cinē aspi capita. penitentiā agentes q̄ contra p̄dicatōnem ei? p̄ magum simonē suscepissent. Ascendens autē petrus in eminentiori loco iussit an se poni omne multitudinē egrotantium. quos omnes in nomine hiesu christi sanauit. ita ut om̄s vna uoce confiterent̄ deū. Et intra. vij. dies plusq; decē milia baptizati sunt ita ut om̄i audiatas desiderio theophilus q̄erat cunctis potentib; in ciuitate sublimior. ingentē dom? sue basilicā ecclesie nomie consecraret. in qua petro apostolo cathedra cōstituta ē ab om̄i populo. Ego autē clemens cuz fratribus meis & matre patrem allocut? sum. veruz ali quid infidelitatis in eo remāisset. tunc. n. ille accedens p̄cedit ad petrū pedes. petens ut diuine in se particeps eum faceret. Petrus vero cum om̄i alacritate manū ei? app̄hendens. tradidit eū michi & fratrib; meis dicens. Sicut tibi patri filios ce? restituit. ita te patrem filij restituant deo. Indixit q; ieiuniū om̄i plebi. & ueniente die dominico baptizauit eū. atq; in medio populi ex conuersione e? materiā sumens. om̄s cas? ei? exposuit. ita ut omnis ciuitas quasi angelū eū aspiceret. ac non minorem gratiā ei q̄ petro exhiberet. XXXVII

Qualiter petrus rome sibi clementem substitu

Quod & de regimine docuit. Valiter autē beatus petrus sanctus clementem in cathedra pontificali sibi substituit. idem clemens in epistola ad sactū iacobū hierosolomitānū ostendit dicens. Simon petrus qui vere fidei merito & integre p̄dicatōnis obtentu. fundamentum esse ecclesie definit? est tempe quo finem uite sibi im̄ere p̄sensit. in cōuentu fratrum

positus apprehensa manu mea in auribus totius ecclesie hec protulit verba. **F**ratres & conserui mei elemente hunc vobis ep̄m ordino q̄ mihi ab initio vsq; ad finē comes in omnibus fuit. & p̄ h̄o veritatem totius p̄dicatōnis mee agnouit. quē p̄ ceteris exptus sū deū colentē homines diligentē. castum. diuicōis studijs deditū. sobrius patientē. Cūq; ego prociens ad pedes ei? rogare excusans me & declinans cathedre honore. ille respondēs pro hoc inquit ne rogaueris. hoc. n. fieri statutū est michi. & eo magis quo excusas. qz hec cathedra eum qui eā cupit & audacter expetit. non requirit. s; ornatuz moribus & in verbis eruditū. Qz si aliqs alius mihi tam secul? adiutor. astūtiss; tam plene doctrine mee ratōz cepisset. & ecclesiasticas dispositōnes a me tam plene didicisset. Habēs aliū talē non te cogere bonū opus suscipere nolentē. **S**; & aliud inuere. qz peccati piculū timens suscipere refuzis ecclie guber. nacula. certus esto qz amplius peccas. qui populuz dei velut in fluctibus positū & piclitantē cū possis iuuare subterfugis. cui tantūmodo consideratōne habens. & non quod in cōmuni quod omnibus expedit prouidēs. **T**e igitē necessario suscipientē liber ep̄a tus officiū oportet quidē irreprensibiliter viuere. & sūmo studio nitī. vt omnes vite hui? occupatōnes abijcias. ne fideiussor existas. ne aduocatus litū fias. ne ue in illa p̄ors? inueniaris mundi alis negocij occupatōe p̄plex? ne verbo dei vacare non possis. p̄ntibus hoim curis p̄focatus. **I**sta autē apta q̄ tibi minus congruere exposui. sibi inuicē exhibeant laici. qz sicut tibi impietatis crimen ē neglectis verbis dei studijs sollicitudines suscipere seculares. ita vnicuiq; laicorū peccatū ē. nisi inuicē sibi etiam in his q̄ ad cōmunē vite vsū p̄mēt opam fideliter dederint. **A**d p̄biteros vero sine ista cauere & anteu. nire necessariū ē. ne quod in vobis. adulterij occultū calecat incendiū. **Q**uid. n. in omnib? peccatis adulterio graui? secundū nāq; in penis obtimet locū. quo p̄amū illi habēt q̄ aberzāt a dō. **S**ane sic adulterij. venenū cunctis malis p̄nicōsi? est. ita amor fraternus & caritas totū boni fastigium tenz. **E**t idō om̄s diligite. atq; cū religione & misericordia ad om̄s respicite. p̄grinos satis prompte in domib? vestris suscipite. **E**t ne om̄ia nūc singillatī dicam. om̄e bonum ip̄a p̄ se si in vobis fuerit caritas facere vos docebit. **D**iaconi ecclesie tanquā oculi sint ep̄i. cū verecundia circūlustrantes act? totū ecclesie. & p̄scrutantes si quē videāt vicium fieri p̄cipitatōi vt hoc referāt ep̄o. **N**egligētiores & eos qui ad verbū dei audiendū tardius ul' rari? accedunt & hortētur & commoneant. qz si multo tpe auditū a verbo dei subtrahant & remaneant ī culti. sine dubio spinis erunt ac sentib? occupati. & p̄ hoc ad ignē p̄parati. **E**os qz q̄ secundū carnes egrotant. sollicitē p̄quirant & plebi indicēt de his vt visitent eos & q̄ necessaria sunt p̄beant. **S**ed & de p̄grinis refouēdis similē ep̄iscopo suggerant. & cetera his similia q̄ ad cultū & disciplinā ecclesie p̄mēt. **E**t ego hanc o clemēs tibi dispēsationēz m̄iungēs. scio qz accipio gratiā magis q̄ p̄sto sed confide. qz p̄m̄ia p̄ omniū salute suscipies. si hic pro dīm salute inuigiles. **D**epcor autē te. vt postq̄ p̄sentis vite finē fecero. iacobi fratris domi d̄sc̄pta breuiter qualiter michi ab initio vsq; ad finē comes icienis & actūū fueris. queq; p̄ singulas ciuitates me disputante ul' p̄dicante sollicitus auditor excepis. & quis me finis in hac vrbē rep̄git destia

re non pigeat. **E**t ego qdē mi domie iacobe tibi iā pluriā d̄ his ip̄o iubente d̄scripta transmisi. sub eo titulo quē ipse p̄cepit affigi. id est clementis icienariū p̄dicatōis petri. **A**ctoꝝ. **S**cripsit autē clemēs alias quatuor ep̄stolas doctrinā petri continētes. **H**ec d̄ actib? ip̄i? & doctrina ac morte sufficient. **XXXVIII** **De filia ei?** petronilla & sancta felicia.

Huius filia fuit sancta petronilla. q̄ cuz aliquando presente patre febribus laborarē discubentibus apud eū discipul? dixit ei tētus. **C**um omnes a te sanēt infirmi. cur petronillaz iacere p̄mittis. **Q**ui respondit. sic expedit ei. s; ne puteē ip̄possibilitas eius incolumitatis meis sermo nobis. **E**t statim sana surrexit. **M**inisterio autē expleto iussit eā redire ad lectū. **A**t ubi veri dei timore cepit esse p̄fecta. non solū ip̄sa sanata est. s; etiam plurimis dedit orādo salutē. **E**t qz nimis speciosa erat. venit ad eam flacc? comes cū militib? vt eaz haberz vxorē. **C**ui illa respōdit. si vis me habere uxore. fac matronas virgines ad me venire vt eaz p̄sis uadam ad domū tuā. **P**ost triduum ergo petronilla ieiunijs & oratōib? vacans cum virgine felicia collactanea sua. cōmunicans p̄ man? sancti nicomedis p̄sbiteri redmans se ī lectulū migravit ad deum. **F**laccus ergo comes animū suū ad feliculam vertens. dixit ei vt vnuz eligerz. aut ei nubere aut d̄monijs imolare. **A**t illa vtq; renuit. vij. diebus in carcere clausa fuit. **V**bi cū admonita muta si non possz. vij. alijs dieb? sine cibo p̄mansit. ac p̄ inde torta ē in eculeo. & in cloacā proiecta. **Q**uā sanct? nicomedes p̄sbiter eleuans sepeliuit. **Q**d audiēs flaccus comes fecit nicomedē teneri. & ad sacrificandū compelli. **Q**ui cum dicerz. ego nō sacrifico nisi v̄o omnipotentē q̄ regnat in celis. plum batis diuissime ces? migravit ad dominuz. **C**uius corpus in tiberi proiectum sanctus iustus d̄ric? eiusdē sancti collegit. & in suo ortulo sepeliuit.

XXXIX **De sancto marciali lemoniciensi.** **Ex gestis eius.**

Quod apostolo sc; beato petro sanct? marcial? adheferat beati stephani prothomartiris consanguine? q̄ oli cum essz. xv. āno rum cum parentibus suis venit ad hieruz in tribu beniamin p̄dicantē. **Q**ui iubente domino baptizati sunt a sancto petro apostolo. **P**arentib? ergo ad p̄pria redeuntibus marcial? remansit cum d̄no. & semp ei adherens fact? ē vnus de .lxxij. chr̄isti discipul?. **P**ost ascensionē autē domi semp adherit sancto petro. cui etiam carne propinquus erat. cū ergo beat? petr? diu rome p̄dicass; apparuit ei domin? dicens vt mitterz ad gallias marcialē. **V**ocās itaq; petr? marcialē narrauit ei visionē. & sic ab eo bñ instruct? p̄fect? est cum duobus p̄sbiteris. cunq; iam diu processissent un? ex p̄sbiteris mortuz est. **T**unc marcial? cito romam r̄dit & beato petro apostolo nunciavit. **A**t ille. **V**ade inquit cito & tolle baculum meum ī manu tua. & cū corp? ei? tetigeris resurget. & sic fecit. **V**eniētē ergo in p̄uinciam lemonicinā dominum p̄dicabant. **E**t multa miracula facientes & multos mortuos suscitantes infinitos populos conuertebant. **I**ngressi autē vrbē lemonicinā. a quadam matrona nobilissima benigne suscepti sunt. **I**n cuius domo cum quendam freneticuz sanass; baptizauit matronam nomine susannam. & totam ei? familiā. **T**ūc

etiam prexit ad theatrum ubi a sacerdotibus ydolorum
uiter verberatus missus est in carcerem. Qui cum sequenti
die oraret lux inmensa carcerem illustrauit. & cathe-
nis contractis & ostiis apertis omnes qui ibi aderant
prostrati baptisma perebant. Sacerdotes vero qui eum
paulatim in lectu fulmis extinguiti sunt. Tunc omnes cur-
rentes ad carcerem eduxerunt eum promittentes quod cre-
derent si illos mortuos resuscitados uiderent. Quod
& factum est. Et baptizauit ex eis. xij milia hominum.
Susanna uero migrans ad dominum reliquit sancto
marciali ualeriam filiam suam. quam statim se promisit uirgi-
nem permansuram. Audiens autem quod stephanus dominum
totius prouincie a rodano usque ad mare ueniret ad
urbem lemonicam. sciens quod ipse moleste ferret uotum
quod fecerat. omnes inter diuitias suas pauperibus
erogabat. Cum ergo uenisset. eam ad se uenire prece-
pit. Quam uidentes nolle sibi coniungi. iratus iussit
eam citius decollari. Armiger autem quem decollauit.
audiens angelos cum laudibus eius animam deferre
res. reuersus ad dominum suum cum illi narzassus ceci-
dit ad pedes eius & mortuus est. Tunc cepit dux
cum toto exercitu nimis timere. & indutus alicui ro-
gauit sanctum marcialem ad se cito uenire. Et petens
promisit quod ei ederet si suum armigerum suscitaret. Qui
statim suscitatus pedibus eius aduoluit. & penitens
cum duce & ceteris. xv. milibus de exercitu bap-
tizatus est. Antea dux ille iussu neronis prexit in yta-
liam cum inenso exercitu bellatorum. Et cum proficisset
neronis imperium. preterunt romam uide sanctum
petrum. Quem inuenerunt loquentem ad populum. & nu-
dis pedibus in cilicio coram eo prostrati. petebant
suorum ueniam delictorum. tunc petrus uides eorum pul-
crum gentem. interrogauit quod unde essent. tunc dux
enarrauit ei per ordinem. quae iter conuersi essent per bea-
tum marcialem. **XL. De quibusdam eius miraculis
& obitu eiusdem.**

Redeuntes igitur proposuerunt prius uide san-
ctum marcialem quod ad propria remearent. Et
cum iuxta quendam fluuium logiassent. filius
us archidij comitis pictauesis propter estum in flu-
uio se balneans a dyabolo suffocatus iterum. Quem
cum nullo exercitus reperiret. pater eius cum nimio
luctu uenit ad sanctum marcialem rogans ut ei filium
suum suscitaret. Pergens ergo ad locum adiura-
uit demones. ut corpus de flumine eicerent. & ip-
si in specie uisibili astantibus apparerent. Et primo
exierunt tres demones quasi ethiopes fuligine ni-
griores. pedibus magnis. oculis terribilibus. & cru-
entis capillis totum corpus tegentes. & per os & nares
igne sulphuream remittentes. loquendo uero uoces
coruinam imitantes. Et cum iussu dixissent nomina
& officia sua. misit eos in terram desertam. precipiens
eis ut nullam lederent creaturam. Commotus quod la-
crimis roganti suscitauit procinus hildebertum.
cui narzauit coram omnibus quomodo a demone suf-
focatus est. Et cum cathenis eum ostingere uellet.
enipuit eum angelus. & ostendens ei ignem purgato-
rium duxit eum ad ianuam paradisi. Vbi cum discer-
pant demones pro eo. uenit uox de celo iubens ut
ille resurgens. xvij. annis uiueret. Et his dictis to-
tundit se. & sic eum angelus docuerat. in mirabili
abstinentia cum sancto marciali permansit. Sanctus autem
marcialis tantis miraculis floruit. quod etiam mulier quodam
maritum suum paraliticum baculo illius ei supposito sa-
nauit. Et eodem baculo opposito incendiis burdega-
lis ciuitatis extinxit. In lemonica autem ciuitate cum
quandam ecclesiam dedicare uellet. predictus dux de to-

to regno suo diuites & pauperes ad dedicandum basi-
licae inuitauit. Quos omnes cum sanctus marcialis
propter festum in castitate esse promouisset. quodam miles
cum uxore sua intra missam a demonibus arrepti uex-
abant. Et cum adducti essent ad presule. interrogauit
demonibus cur hoc fecissent. Qui responderunt. quia
heri precepas omnibus ut se caste tenerent. Et illi
totam noctem in libidine adduxerunt. ingressi quod sumus
in eos. sed tam tandem sanauit eos sanctus marcialis
precibus ducis & populi circumstantis. Eodem anno
a passione domini xl. apparuit ei dominus predicans ei
huius uite exitum. & regni celestis ingressum. Qui sta-
tim conuocatis omnibus (quos conuerterat) christianis
omnibus post predicandum ualefaciens febre corripit.
& adueniente domino ab angelis in celum deferretur.

**XLII. De sanctis saumiano & potenciano &
altino.**

Ex gestis eorumdem.
Numero quoque. lxxij. christi discipulorum
fuerunt sancti saumianus & potencianus
& altinus. Qui cum multos sanitati infir-
mos restituerent. & non tantum uerbo sed signis & uirtuti-
bus quoscumque possent ab errore reuocarent. a beato
petro missi sunt ut galliam idolatrie deditam. dyabolo
auferent & christo acceptabile munus affererent. Qui
etiam saumianum primatem gallie constituit. Venien-
tes ergo ad urbem senonis tunc famosissimam & po-
pulosissimam. non cessabant populum a cultura demo-
num ad deum reuocare. Ibi beatus saumianus ponti-
ficalem quam a beato petro illuc destinatus acceperat
contra incredulos strenue & constantem potestatem
exercebat. tantaque spiritus sancti gratia in eius corde
erat diffusa. ut quos sermone tangeret. ad ardorem
celestis desiderii uehementer accenderet. Dumque cele-
stibus sanctionibus insisteret. dyabolus quosdam se-
cte sue uiros contra eum excitauit. Qui dum cerneret
simulacrorum suorum cultum cessare. ac ritus gentilitatis
ac ueneficia spirituum deorum suorum contemptum beati uiri
ludibris & leto. sanxerunt ueliscendum. Hunc igitur
in medio pestilentis conciliabili sistunt. aliquam-
tempus de altercatonibus fidei conueniunt. Sed uerita-
tis assertioni cordis aures obturantes. seque cum por-
tentis suis execrari gementes. mox eum capitali ul-
tione plectendum censuerunt. Huic mox in episco-
patu potencianus successit. Qui dum predicandi ar-
dorem insisteret. nullo quoque tempore cessaret. contra hunc quo-
que dyabolus incredulorum animos suscitauit. & famu-
lum dei quanta potuit celeritate excinxit. cuius cor-
pus pridie huiusmodi. exanie factum ab infidelibus
quodam aibus & bestiis proiectum est ad deuoran-
dam. sed dei prouidentia permansit illesum. A fidelibus
uero occulte collectum est. & in suburbio se-
nonis ubi presulorum eius quiescebat sepultum. Nec mi-
nus carne solutus quam antea uiuens in carne. uirtutibus
claruit. Nam demones de obsessis corporibus ef-
fugauit. cecos illuminauit. surdis audientiam restituit
claudis gressum. infirmis sanitatem. Deique bonum
pastorem saumianum uias martirii sequentem. pro-
secuta est grata amicorum clientela sanctus. scilicet
potencianus & sanctus eobaldus. & altinus. &
serotinus. Hiis namque pariter magistris gradientes & in
fide christi credentium cuneos propagantes. martirii
gloriam assequi meruerunt. et iuxta eiusdem monu-
mentum humati sunt. Horum cineres postmodum
ab eiusdem urbis antistite uenilone in beati petri
basilicam contiguam translati sunt. Anno. scilicet. ab in-
carnatione domini dccc. et. xlvij. regnantibus lothario
& ludouico et karolo augustis. vij. huiusmodi septembris

Nocte autem precedente venerabilis wenilo ad ce-
leberranda vigiliarum solennia illuc cum frequentia
cleri processerat. Quibus suppletis archiepiscopo
ad urbem regresso. celestes exequie. id est voces an-
gelice velut choiri psallentes ibidem p noctis spa-
cia subsecute sunt. cuius modulations armoniam no-
tantum monachos. sed & quosdam vulgi ibidem
excubantes audisse pspicuum est. XLII.

De sancto clemente metensi. 7 Ex gestis eius.

Hic etiam sanctus clemens qui cognominatus
est flavius consul romanorum patrius clemen-
tis pape. hic a beato petro euangelizandi gra-
tia cum ceteris missis apud galliam belgicam meti-
ciuitatem puenit. Ibi quodam hospite susce-
ptus est officiosissime. A quo interrogatus humiliter
qui esset. & unde et quare venisset. respondit. Ser-
ui sumus hiesu christi ex deo patre ante tempora. ex virgine
maria sub tempore nati pro salute generis humani. Hec &
alta sanctorum pegrinorum susceptorum audiens ac suspi-
rans. bona sunt inquit valde que portatis. Sed si que dicitis.
factis vera esse ostenderitis. fateor rominum ve-
strum vos huc causa nostre salutis transmississe. nobis
etiam aptissimum locum & tempus prouidisse. Est enim
hec patria & maxime vrbis ista roboze fortissima.
belli & armis semper assueta. insuper opulentia ditissima.
sicut beu clade pessima sic detrita. ut pene iam me-
dientium huius pestis imanitate mortua videatur.
Est enim hic arenarum ab imperatore octauiano nobili-
ter constructum. & in amphitheatrum decem formatum.
in quo oratio inuidibilis magnitudinis cum pestifera
sua prole inhabitat. quorum flatu aera circumquaque cor-
rumpens. etiam aues quascumque supra volitare otige-
re pimit. si ergo virtus dei vestri. si qua vestre p-
dicacionis veritas est. ecce magnam & euidentem ostium
predicacionis & paratissimum aditum in deum vestrum creden-
di. tantum vis pessime necis extinguat. & morbidis
sanitas pristina restituat. Ad hoc sancti confesso-
res christi leti effecti. in lacrimis per gaudio resoluti sunt.
Cucurrit hospes ad primores ciuitatis. & eos ad
audienda ea que nunquam audierant inuitauit. Tunc om-
nes que audierunt nobiles & ignobiles ad videndum
viros pperare ceperunt. Quorum plurimos iam dicti
morbi vis sic inuaserat. ut vix pedibus inuiterent.
Quorum doloribus ppatiens sanctus clemens primus hos-
pitium suum. deinde cunctam populum baptizauit. Et ipse
sacri fontis descensum. non minus corporum quam animarum
sanitatem reddidit. ut icolumes ad propria remear et
sequenti die celebratis missarum solennijs. & cunctis
sacra comunione ibutis. sequente plebis multitudinem
amphitheatri cauernas adijt. ipso quoque cum socijs psalle-
te. & populum ut doctus erat kiriel. lacrimose pcla-
mate. inter psallendum & orandum. inter quoque strepitum
pedum. ferali illa multitudine bestial' cristata capita
erigit. colla tumentia pcedit. sibilos emittit. & ve-
lut vi diuine virtutis sentiens. supba quondam colla de-
ponit. & sancti clementis adiuratione mansuescit. In
nomine inquit hiesu christi crucifixi pcepto tibi oratio fu-
nestissime omnem feritatem dispone. & cum omni sobole
tua pessima destra hominibus & ignota adeas loca.
nulli hominum nocens aut bestiarum. Respondentibus om-
nibus amen. sanctus stolam quam in collo gerebat de-
ponit. maximum quoque illorum alligauit. & usque ad flumen
contiguum. quod salia dicitur umectum manibus proprijs
adducens. dum stolam recepit spens nusquam compuit.
& quo diutius usque hodie ignorat. Prefatus exinde
locus ab omni imundicia serpentum ita mundatus est.

ut vix aliquando ibi paruissimum vermiculus repia-
tur. Omnia enim noxie pestes locum illum refugiunt.
Cepit abhinc beatus pontifex clericos institue. & ip-
sos institutos ecclesiasticis gradibus promouere. eccle-
sias construere. XLIII. De sancto frontone
petragozicensi.

Hic etiam sanctus fronto qui a prima etate
deo datus. & a petro apostolo romae or-
dinatus. atque in vrbem petragozicam in qua na-
tus est prius destinatus episcopus. lxx. monachos ibi
de ad seruicium domino congregauit. dum quoque cum
eis habitans in ope dei cresceret. a squiro ciuitatis
illi preuide psecutione patiebatur. Nam quos episcopus pro
christi nomine baptizabat. ille gladio deputabat. Tandem
relicta ciuitate cum nobilibus heremum decre-
uit pete nudus. Vocatis quoque fratribus omnibus ait
eis. Quid nobis cum mundo quem crucifixum nobis
Magnam gerimus anie detrimentum inter homines ha-
bitantes. Cunctis placuissis fratribus. ccc. bisacutijs
& semibus olez acceptis. exeuntes de ciuitate christo
duce per desertum uenerunt ad quendam locum sup
fluuium dorodonie. vbi oratio magnam habitabat cum
serpente multitudine. Quos uidentes hi qui episcopus
secuti fuerat metu ducti ceperunt retrocedere. at
ille in domino confidens. oratorem se prostravit. non ba-
culum terrestrem sed virtutem celestem inter eos ostendens
& nusquam comparuerunt. Conuersantibus autem eis.
in eodem loco ceperunt murmurare fratres dicentes.
Nunquam sola in heremo castitatis est custodia. & in vrbem
bibere non est. An in heremo solo deus exaudit orationes
quem ferarum delectat solacium. cur itaque non regressi
in locum nostrum benedicimus deum. Audiens vir sanctus
eorum murmura estuabat & pro eis orabat. Nunquam
tam inter eos diuinorum canticorum cessauit officium.
nec in penuria lacessentes uigilijs desuerunt. Quodam
igitur die post uigilias uocauit eos ad se & ait. Fili-
cli mei si regnum dei querimus. quod de escais corporalibus
cogitamus. Non oportet carnem fragile pingue vermi-
bus exhibere. Onere ieiuniorum asellus grauandus est
ne gestire incipiat quando ordeo pasce. comedat
ergo paleas ne scaldetur. & creatoris sui ad iracun-
diam incitetur. Quid nos carnis cura torquet morture
post modicum. curam ergo nostri deo dimittamus
& eius testamentum teneamus dicentis. Non derelinque-
te etc. XLIII. Qualiter eum dominus
in deserto uisitauit.

Orans igitur eo pro illius inuenire dominum per
se serui sui non est oblitus. sed per angelum su-
um preuide squirum uisitauit. eide quoque dixit.
Epularis in diuitijs splendide. & serui mei in deser-
to peunt fame. Festina ergo diluculo ex donis que
tibi dedi seruis meis escas mitte. Quod si distuleris
in te dei furorem excitabit. Hoc ut audiuit ille cor-
dei consternatus est in se tota nocte. Mane autem consur-
gens mestus amicos suos & domesticos uocauit
uisum exposuit. & si quis uiam nosset ubi famuli christi
in heremo habitarent interrogauit. sed nullum que se nosse
diceret inuenit. Alia uero nocte a predicto angelo
uissitatus graui plagam cede percussus. Mane iterum a
micis adducit. causam exponit. plagas ostendit. &
quod faciendum esset consilium requisit. Tandem uero eo-
rum cunctis sapietior respondit. Multitudo tibi care-
lorum abundat. onera eos his escis quibus heremite uti-
tur. & dirige eos per uiam onustos absque homine du-
ctore. & si tibi a deo celi uissitatus est ipse ad cuneum
puerorum suorum eos deducet. & depositis oneribus ai-
malia tua reuocabit illesa. Quod & factum est. Fuerunt

aut. lxx. cameli cū onerib? directi. Factus ē ergo
dū hora ix. fratres ymnos omnes in vnam celebra-
rent. p̄mus āte fores excubat camel? Quē vidēs
ep̄us letus deū laudauit. & p̄cepit dicens. Came-
lis nobis alimoniā ferētib? pedes lauare. eis qz dī
baria date. Quod & fecerūt. En inqt̄ omnipotens
de? nostri recordatus. nobis alimoniā p̄ gratiā su-
am direxit. nobis qz sedentibus angelus eius came-
los p̄duxit. Non omnia tollam? S; dimidioꝝ onerū
elogias domino reuocemus. Quod cū placu-
iss; omnibus xxxv. saccos in horreū recludendos
abstulit. alioꝝ vero cameloꝝ. xxxv. onera in omni-
um saccos refuldit. ne alij portare viderent. alij le-
ues abiret. & bñdicēs eos dimisit absq; idicō vie
Qui p̄ viā qua venerant regressi sunt. Tunc squi-
rius exultatōe frētus qz camelos om̄s suscepit ille
sos exclamauit. Magnus es dñs xp̄ianoz. rogo te
ut ostēdas mihi viā qua ambulē vbi famuli tui ha-
bitant. & mihi baptisimū gratiā p̄beant. Tunc pro-
fectus ad locū puenit. & a sancto ep̄o baptisimū
petēs obemuit. & vocauit nom̄ eius gregozii. Et
exinde q̄ pridem seruis dei pabula miserat. annueꝝ
sano tpe onera eisde camel̄ iposita dirigebat.

**XLV De sancto mēmio cathalanen-
si. Ex gestis eius.**

Sanctus quoq; mēmius d nobili gñe rōe
ozunus. cuz a sancto petro apostolo in
ep̄atum bñdictus fuiss; & partibus galliaz vbuꝝ
domi p̄dicando vna cū fratrib? (sācto dyonisio
parisius fuē ep̄o. & sancto eucharīo treueris ci-
uitatis ep̄o. & sancto saumiano ciuitatis senonis
futuro ep̄o. & sancto iuicio ciuitatis suessionensis
ep̄o. & alijs vi. ep̄is simul etiam domiciano sub-
diacono. q̄ quasi ex vno vtero fratres i xp̄o eē no-
scunt) domio ipante directus ē. Cūq; a roma in
xvñ. miliario ad mansionē diuissēt. contigit dōi-
cianum defunctum fuisse. cum aut̄ beatus mēmius
de ip̄o subdiacono (ad solaciū & officium occur-
ti) transitū cognouiss;. memorato sepulto subdia-
cono continuo ad sanctum petz reuersus. lacri-
bili ita suggestit. Domine sanctissime magister.
cognoscat sanctitas tua domicianū subdiaconum
quē mecū ad officiū iplēdum. & verbum domi gē-
tibus p̄dicandum iussisti dirigē. i itinere fuisse mo-
do defunctum. cum hoc beatissimus petrus audis-
set (cui potentia a domino ligandi & soluendi da-
ta eē dñoscit) diuina inspiratōe p̄motus. beato
mēmio ep̄o fiducialiter ita respondit. Accipe sim-
briā vestimēti mei. & reuertē ad locū sepulture sue
& ea sup̄ corpusculū ei? iposita ita dices. impat-
tibi dominus hies? xp̄s & magister noster petrus.
ut qualic tibi ore suo in p̄feti verbo demandauit.
ita mecū ad verbū domi gentibus p̄dicandū am-
bulare nō tardes. & lum̄ domi quod ē incorruptū
& incognitū omib? pateat. Accepta igit̄ ordia-
tōe beati petri apostoli. cū ad locū ip̄m vbi defun-
ctus fuerat pueniss;. & sup̄ corpusculum ei? vesti-
mentū sancti pontificis iposuis;. auxiliante domi-
no continuo surrexit incolumis q̄ mortuus iacē ui-
debat̄ in puluē. Tunc ait ad eum sanctus mēmius?
Surge frat̄ domiciane & noli tardare eamus ad lo-
cum quo a sancto & magistro nostro suūmus desti-
nati. ad ciuitatē videlicet cathalanensem q̄ a gētib?
ad integz tenet̄ recto itinere p̄peremus. Altas eti-
am virtutes p̄ seruos suos dominus in itinere dig-
bat̄ ostēdere. vbi recipiebāt debiles gressū. ceci vi-
sum. surdi auditiū. vñ in qualib; infirmitate q̄s posi-

tus fuiss;. p̄ beati mēmij pontificis auxiliū si fide i-
tegra postulass;. continuo ad pristinā sanitatē no-
scit̄ p̄uiss;. **XLVI De miraculis eiusde & bo-
nis opibus**

Quq; ad iā dictā ciuitatē cathalanis pue-
nissent. vbi directi fuerant. & ip̄m prop̄
gētilitatis errorē. vñ iugū duncie cordis.
ozū (quod premere videbat̄) noluisset recipere. di-
uina inspiratōe p̄motus vir sanctus cum consilio
ministroꝝ in oppido ipsius ciuitatis spelunca i de-
serto loco q̄ vocabat̄ buxtaria fere miliario vno d̄
stinauit facere mansionē. vbi die noctu qz vigilijs
& oratōibus vacabat. impleuit qz ibidē circulū ā-
ni. Contigit aut̄ vt puer nobil̄ in fluuiolo q̄ est ad
portā ciuitatis nomine nauā. gurgite fati munus
iplest;. Quod cum parētib? nunciatū fuiss;. & su-
per corpusculū ipsius planctum validissimum ex-
citaret. cognitis virtutib? quas sanctus mēmius
in spelunca residēs ostendebat. duote & lacrimabi-
li ad eū venerunt. postulantes vt filiū eoz oratō-
nibus suis redderz incolumē. Qui genibus i terza
duolutis. domino suis precibus supplicauit. Et an-
teq; manus iposuis;. puer surrexit. Quē parētib?
astantibus incolumē reddidit. eū qz cōtinuo bap-
tizauit. Dum igit̄ parētes eius tantā virtutē p̄ ser-
uum dei factam vidissent. postulabant facerdotē
vt eum dignis honoribus ad ciuitatē cathalanensē
(vbi ipsum antea p̄pter gētilitatis errorē recipere
noluerunt) ad pontificales cathedrā residendo ac-
cederet. Et dum ip̄m cum summa diligentia cōgre-
gata multitudīne populi ad ipsam ciuitatē addu-
cerent. ad portā ipsi? loci obuios habuit leprosos
tres. & cecos siml̄. q̄bus in nomine trinitatis im-
posuit vexillū crucis. & ad pristinā sanitatē ip-
los p̄duxit. Ingressus itaq; ciuitatem occurrit ei
quādam homo dmonium habens. quem continuo ad
sanitatē pristinā reuocauit. Postea om̄i tpe vi-
te sue paupes veste induit. et elemosinas dedit. Et
dum ieiunijs vigilijs qz assidue insisterz. om̄i popu-
lo ad ipsam cathalanicā urbem aspicienti baptisimi
gratiam donauit. et diuinis eos eruditōibus. vt
bon? pastor assidue gubernauit annis. lxxx.

**Actoz. Nec d̄ beato petro et e? discipul̄ q̄ legi?
excerpsimus. Nunc ad discipulos pauli stilum con-
uertamus. **XLVII De sancta tecla pauli di-
scipula. Ex gestis ei?****

Quoniam paulus apostolus d̄ antiochia iconi-
um veniss;. et secum comites demam. her-
magoram. et alexandrum erarium discipu-
los filatos habere. audiens onosiforus aduentū e?
ei cum familia sua obuiavit. et ad signa (q̄ tūc p̄-
dixerat) videns eum inter ceteros statura breuem
naso aq̄lino vultu angelico ipsum solum hūil̄ sa-
lutauit. Et cum indignati essent predi coites euz
et ipsos m̄ime salutass;. respondit onosiforus. qz
in eis fructum iusticie non videret. Itaq; cum i e?
hospitiū introisset. et semp de cunctis fructibus
virtutum predicarz. tecla virgo thamiro despon-
sata sedens ad fenestram semp paulū predicantez
audiuit. & de sermone ei?. quem facie non nosce-
bat. ita deuicta est. qz a fenestra p̄ totum tēdū nō
recessit. tunc mater e? theodia misit ad thamirum
& fugens filiam seductam. accusauit grauisi me
sanctum paulum cum ergo thamirus vxorem. the-
odia filia. ancille domnam perdere se viderent. et
eam cum luctu magno vocantes nichil p̄ficerent
paul? interi rape? est a d̄ carcerem. et tecla secuta

est eum. Quam alij sequentes et quodam affectu ei copulatā videntes. seditionem excitant. & paulū & teclā ad iudicem tractos vociferātes accusāt. Vñ paulus flagellat? de vrbe expellit. tecla vero incendio iudicata sponte in ignē prosilit. s; pti? ita pluit. et terremotus tātus fuit. vt ignem iber extingueret et terremotu plurimi morerentur. tecla igitur sic euasit. et ad locum vbi onesiforus in domo eius absconditus erat latē dūenit. Cū n paulus iam sex dies ieiunass; & tunicā suā p emendā panibus puero tradidiss; vidit eam puer venientē & pduxit eā ad paulū adhuc pro ipā orātem. Cūq; se inuicē vidētes gaudent. tecla ad habitū viri condere se voluit. vt paulū libere seqret. s; paulus non pmisit. verens ne ipsa aliqua tēpta. tōe subita ēbare. Sub̄s ergo onesiforo cū domo sua redire iconiū. cū tecla in antiochiā profect? ē. Tunc qdam nomine alexander antiochensū p̄mus pulcritudine teclae allectus est. & cepit paulo plurima polliceri. si eam sue traderet voluptati. Quam cū paulus se nescire diceret. & ille eam publice amplexat? fuiss; illa non ferēs iniuriā. icōioz nobilēz se eē dixit. & ipsū accipiēs ipsius clamidē lanauit & coronā de capite quā portabat excussit. Tunc alexander erubescēs quasi sacrilegū iudici p̄sentauit. tecla autē a iudice obtemens ne vsq; quo contra bestias pugnaret? castitas violaret. tra dita ē triphene cui dā diuiti fēme. c; filia nup defuncta fuerat. vt ab ea interi seruaretur. XLVIII.

Qualiter bestiaz seuiam supauit fide.

Congregatis feris tecla sup caueam leene maxie collocat. s; leena pedes ei? lingēte populus hoc videns nimirū mirabā. tūc triphēa rursus eā accepit & filia ei? defuncta in sōnis ei appārens vt teclā pegrinā loco filie custodiret. quatenus & ipsa pro se defuncta ozaret āmonuit. Cūq; tecla pro filia e? orass; seqnti die alexander venit vt teclā expectanti proconsuli & populo tra bestias p̄fētarz. s; triphēa ita lugentō contra eum vociferata est. vt etiam alexander fugeret. Stratrocles igit ex iussu proconsul eaz pduxit. & triphēa tenēs manū ei? cum illa p̄rexit. vt sicut ad sepulcrū p̄secuta fuerat filiā falcinulā ita & teclā seqretur ad bestias pugnaturā. tecla igitur amarissime flens & pro triphēa supplicās. circumclamante populo & fremētibus feris. de māu triphēne rapit & bestiis applicat. Inter quas p̄dētā leena currens ad pedes ei? recubuit. & veniētē vsūm obuians ei cū ipetu strangulauit. Rursus qdam leo seuisissimus alexandri dimittit. & obuiante sibi leena ambo diuiciū conflagētēs pariter moriuntur. Tunc mulieres flere ceperunt eo qd leenā q teclā adiuuerat defunctam viderūt. tecla autē videns fossā aqua & marinis beluis impletā. signās se & ozans licz cunctis prohibentib? inuoiuit. & beluis sup aquā natantibus qdam clara nebula teclaz textit. ita qd uec ab homibus nuda videri. nec a feris contigi potuit. Mulieres autē circumflentes & ne a beluis voraret timentes. ad eas diuersa amata iactauerit. & statū belue p̄e odoris abūdātia bozmierunt. tunc iratus alexander p̄missu iudicis duos thauros fortissimos quos habebat protulit & lamīnas ignitas crinib? eoz applicans. ad eos teclā p̄ manus & pedes ligauit. S; statū flama sūef combussit. Et fugiētibus thauris tecla resoluta remansit. Cūq; triphēa hoc videns p̄ timore semī

animis in extasim p̄cidiss; alexander sibi timēs. p̄ consule p̄stratus rogauit vt teclā solueret. ne forte cesar hoc audies pro triphēa cognata sua totaz ciuitatē deleret. tecla itaq; sic soluta dimittitur & triphēa ad clamorē populi suscitata. teclā amplectēs. resurrectōz mortuoz se credē confitetur cum ergo tecla triphēnā cum multis alijs cathēzās apud eā diebus. vnj. fuiss; & d̄siderans paulū videre. pro eo q̄redo tonsuram & virilē habitum suscepiss; cum q̄busdā iuuenib? ad eū p̄rexit. Qui timuit ne aliqua tēptatō accidiss;. Quod illa intel ligēs vt eā confortaret ba p̄tizatā se eē dixit. & sic cum paulo ei? hospitiū inuoiuit. Dehinc ex licētia pauli iconiū p̄gēs. & defuncto thamiro. matrem viuētē inueniēs. ei q̄dē diuiti? p̄dicauit. S; cū cōuertī non poss; tecla in seleuciā abiēs. & multos p̄dicādo conuertēs. tandē in pace q̄euit. XLIX.

De q̄busdā alijs pauli discipul' Actor

Averunt etiam discipuli pauli apostoli viri plures egregij & illustres in ecclesia di vt timotheus c; vitā inferi? inferere p̄posui. ceteri quoq; quoz gesta ad plenū scripta non reperi. s; ex martirilogio b̄zeuit su mpta h̄ iserui. Nā. m. kl. ianuarij apud arelatū celebratur natale sancti crophimi. c; memit paul? scribēs ad thimotheū q̄ ab eodē apostolo eps ordinat? p̄fate urbi p̄mus ob xpī euangeliū p̄dicandū direct? ē. Ex cui? fonte vt papa 303m? scribit tota gallia fidei ziuulos accepit. Itē p̄die nonas ianuarij in natale beati titi. q̄ ordinat? ē a beato paulo apostolo cretēsiū epi scopus. ac p̄dicatōnis officium fidelissime complēs beatū finē adept? ē. ibi q; sepulc? apud ecclesiam vbi fuerat dign? m̄ster constitut? ē. Itē. xij. klas. marcij natale sancti onesimi d̄ quo sanct? paulus sc̄bit philemoni. Quē idē apostolus epm ordinas p̄dicatōnis q; verbū ei cōmittēs. apud ephesiorum ciuitatē r̄liq̄. Hic romam p̄duct? atq; ibi pro s̄io xpī lapidat? ē. & inde ad locū vbi fuerat ordiat?. corpus ei? dlatū ē. Itē. xij. klas iunij romē s̄acte potētiane virgīs q̄ post innumeros agones. post m̄ltoz martirz venerabilr exhibitas sepulturas p̄ oīs facultates suas paupib? pro xpō erogatas. tā dē ad celos miḡuit. Ipso die b̄i pudētis patris su pradēe virgīs q̄ ab apostol xpī in baptismo vestitus innocentē tunicā vsq; ad coronam uite imaculatam custodiuit & huauit. Item. v. klas iulij ap̄ galaciā beati crescētis discipuli s̄acti pauli apostoli. Qui in galliā transitum faciens verbo p̄dicatōnis multos ad fidem xpī conuertit. Rediēs. vero ad gentē cui specialr episcop? fuit dat? galathas vsq; ad beatum finem vite sue in ope domi confortauit. Item. xmi. kl. aug. natale sancti ephasie. q̄ a beato paulo tolosis ordinat? episcopus. clarus virtutib? ibidem martirū palmam pro ouib? sibi commendatis virili agone p̄cepit. Item p̄die idus decembris apud narbonā. natale sancti pauli confessoris. quem beatus paul? apostol? ordinatū. eidem urbi destinauit episcopum. Quiq; cum eodē apostolo ad hispanias p̄dicādi gratia p̄gēs. ibi d̄ relictus est. vbi p̄dicatōnis officō non segniter i pleto. clarus miracul coronat? q̄euit. **Actor** Hec de p̄ncipibus ecclesie petro & paulo. q̄ sub nerone passi sunt. ac de eozum discipul' quoz tēpora q̄bus vel mortem p̄ xpō sibi illatā sustulerūt vel in pace q̄euerunt qz nobis incerta sūt. h̄ inferere nolimus. Nunc ad p̄secutōem neronis unde d̄gressi sumus redeamus. Sub hoc passi sunt sancti

grasij 43

geruasius & prothasius filij sanctorum vital' & valerie vxoris ei' de quorum passione primo dicemus.

L. Passio sanctorum vital' & valerie vxoris ei'.
Ex gestis eorum.

Sanctus vital' miles cum paulino iudice ra uennā italie urbē ingressus. cum videt quoniam dam medicum christianum post nimiam tormēta iussu recollari in loco quod dicebatur ad palmam. quod arbor palme antiqua ibi erat. & ille medicus expauescit exclamauit ad eum dicens. Noli frater vrticis me dice quod alios curare consuesti. tempus eterna morte occidere. Et quod per passiones nimias uenisti ad palmam. non potes coronam tibi a domino preparam. Que vrticim? audiens genuflexit. & perites pauonis sui martiriū libentē accepit. Sanctus autem vital' eum fecit honorifice sepeliri. Et post hoc noluit venire ultra ad paulinum dominum suum. At ille iratus. tum quod ad eum venire contempserat. tum quod ita christianus erat detestatus quod etiam vrticim volentē sacrificare retraxit. iussit eum in eculeum leuari. Tunc ait ad eum sanctus vitalis. Scilicet sum? es quod me putas decipere quod sepe studui alios liberare. Et ait paulinus ministris. Ducite eum ad palmam. & si sacrificare noluerit. facite foueam in terra donec pueniat ad aquam eumque superius deponite. & terza ac lapidibus obuietes dimittite. Quod cum factum fuisset. sacerdos appollinis. quod hoc consiliū dederat. statim arreptus a deone. per vii. dies infames in illo loco. & clamans dicebat. Incendite me sancte vital'. & die vii. precipitatus in flumē expirauit. Valeria autem vxor sancti vital' cum uellit corpus eius auferre a christianis ab episcopo vitali in somnis prohibita est. Que cum rediret ad mediolanum. incurrit homines ydololatrias. Que cum hortaretur ut ydola imolata comederet. respondit. Christiana sum. non licet michi sacrificia uestris manducare. Quod illi audientes tantum eam verberauerunt. quod eam sui homines uix usque ad mediolanum seminece perduxerunt. & sic infra triduum migravit ad dominum. **LI.**

De filiis eorum geruasio & prothasio & de sanctis nazario & celfo.

Dost mortē itaque parentum suorum geruasius & prothasius omnia sua pauperibus erogantes. & familiam suam ingenuam facientes. manebant cum sancto nazario. quod oratorum edificabat. & ei celfus puer lapides porrigebat. Nazarius iste filius africanus iudei. matris prope ciuis romane. nobil' christiane similes iam ducto a beato petro apostolo baptizatus cum esset annorum ix. valde mirabatur. quod mater sua legem baptisimam. & patris sui legem sabbati sequeretur. nutu tantum dei adhaerens matri sue. sequeretur studia disciplinam e romane. Que cum patrem diligeret & ad ritum iudeorum trahere niteretur. ne forte postea paganorum ritibus imberer. intellexit eum sequi uelle christum. & peritus nimis cepit ei obistere. preterea ei quod christianis iheribantur gna tormētorum. Sed cum eum flectere non ualeret. permittente patre ad linum papam cucurrit. & continuo baptizari se fecit. Cuius constantem christum deinceps predicaret. timentes eius parentes eum rogauerunt ut inde discederet. ne quandoque pro tali confessione supplicis interiret. Quibus annis. vii. summarios plenos diuitijs pariter. assumpsit. & profectus per ciuitates italie. eas pauperibus erogans decimo anno digressus a roma ad urbem placetiam. dimisit ad mediolanum ducit. ubi predicans & christianos inquirēs inuenit geruasium & prothasium sub anelio prefecto custodie mancipatos. Quos necdum repote generosos tormētis effecerat. quod se eos a suo proposito

per diuinam carceris maceratōz reuocare putabat. **A**udito autem quod nazarius predictos martires anaret. cito ad prefectum perabatur. & in confessione christi per durans fustibus uerberatur. Et sic ex urbe proiectus dum in loco in locum egeret. apparere sibi matrem que iam obierat ab ea monitus est. ut causa predicandi ad gallias pereretur. Cuius uenisset ad urbem gallie quod dicitur gemell' baptizatus ab eo plurimis. matrona quodam nobil' celsus filium suum ei dedit. rogans ut baptizatum instrueret & secum deduceret. Quod audiens danabus preses galliarum eum cum celfo puero uinctis retro manibus & catenis astrictis in carcere reclusit ut eos in crastino tormētar. Tunc vxor sua misit ad eum detestans iudicium dolo plenum ut innocentes occideret. & deos ipotetes uindicare presumeret. Quibus uerbis correptus preses factos absouit. sed ne ibi predicare presumeret ipauit.

LII. De constantia sanctorum martirum nazarii & celsi coram nerone

Extis inde uenit ad urbem treueris. & ibi per christum predicans & multos uertentes. ecclesiam ibi fundauit & consecrauit. Sed cornelius vicarius hoc non ferens. missis literis intimauit neroni. At ille misit deum militem cum aliis militibus ut querebant eum. sibi quod adduceret puniendos. Quos in predicta ecclesia inuenientes. ad neronem uictum ducebant. & celsus puerum plorantem alapis cedentes ut sequeretur uigebant. Quos cum nero uideret iussit eos recludi donec eos excogitatis supplicis consummarer. Et cum ad capiendas feras venatores mississet. subito ferarum multitudo uiridarium neronis irrupit. & multos armigerorum eius occidens alios laerant in tantum ut nero turbatus fugeretur. & uulnera toto pede uix ad palatium pueniret. cuius uulneris dolore decumbens. tandem nazarii meminit. et putauit deos iratos. quod eum uiuere tamdiu permisit. statuit ergo nazarius ante eum. et uidentis nero faciem eius instar solis putans fantastice se deludi. iussit ut de os adoraret ne horrenda morte consumptus omnibus aliis in exemplum ueniret. Adductus igitur ad templum impetrauit ab omnibus ut exirent. et sic eozante omnia ydola confecta sunt. Querente autem nerone quod nazarius in templo faceret. responsus est ei quod magicis artibus omnia ydola confregisset. His auditis reductus de templo in carcerem reclusus et sequenti die in mari precipitari iubetur ipse nautis nerone. ut si forte euaderet. consequentes eum igne comburerent. et cineres eius in mare proiicerent. Nazarius ergo cum celfo puero sublatus in nauem. cum essent in medio pelagi iactantur in aqua. Et statim mari pacato circa eos. cum imensa tempestas de spatios nautas opprimeret. et quibuslibet eorum prope in sanctos flagitium peniteret. ecce nazarius hilari facie cum celfo puero super aquas apparuit. Et cum renunciasse ydola. ad eos in nauem ascendit. et se dato mari ad urbem gennensem cum eis puenit.

LIII. De passione omnium predictorum quorum sanctorum.

Nazarius uero et celsus postquam ibi predicauerunt. mediolanum ad sanctos geruasium et prothasium quos ibi reliquerant redierunt. quod cum anolinus audisset. remanente celfo in domo cuiusdam matrone in exilium direxit. & hoc ipsum neroni per literas intimauit. Nazarius uero romam uenit & patrem suum iam senem et christianum inueniens quomodo conuersus fuerit inquisiuit. at ille respondit petrum apostolum sibi apparuisse. et ut sequeretur

precedentes se ad xpm. uxore & filium monuisse. Sic ergo nazari? christu? ibi predicans. minis & verberibus propulsa? . itez anolino p?idi p?efetac? . Eductus qz extra urbē occulte prop? populū. cū cello puero decollat. Quos cū christiani i? ortis suis possuisset. ipsa nocte apparētes cuidam noie ceracon dixerunt ei. vt eos in domo propter nerone pfun di? sepelirz. Quib? ille. Queso domini. sanate fili am meā paralicā. Constās inquit esto quia sal uabie. Surgēs ergo & filiā suā sanā inueniēs. cū ip sa & uxore sua p?exit. & sanctos sic p?emonuerāt sepeliuit. Et post longū temp? de? eos sancto am brofio reuelauit. Nā nazariū inueniēs quasi eadez hora sepultū miro odore fragrantē. integruz & in corruptū cū capillis capicis & barba ad urbē in ec clesia apostolorz transtulit. & ibi honorifice tumu lauit. Veniēte autē astasio comite. occurserūt ei tē ploz p?ofices geruasiū & prothasiū accusantes. Cum ergo p?elētie ei? susterētur. horrat? ē eos ad sacrificandū. Cū ergo geruasi? contraria omnino responderz. tādū plūbatis cel? est donec spirituz exalarz. Quo mortuo iussit adēē prothasiū. monēs eum ne similitē fortiret interitū. At ille renuens fu stib? cedit. & adhuc i? eodē pmanēs decollat. quof quidā philozoph? cū filio suo sepeliuit. & de? bea to abrosio eos circa annū domini cccc. lxxxvii. reue lauit. **LIII. Passio sanctorū processū & martiniāni Ex gestis eoz.**

Sed & cū post mortē simonis magi petri? & paul? in vno carcere conclusi essēt. & omnes ad se veniētes a variis infirmitati b? liberarēt. processū & martiniāni milites custo diebāt eos. & vidētes miracula eoz dixerūt eis. Vi ri nostis q? nero impator vos tradidit obliuioni. Jam em̄. ix m̄ses sūt q? in custodia estis. Regamus ergo vos vt nos baptizetis & liberi abeat. Tunc baptizati sūt cum xlvii. qui erant in carcere. Et sic exierūt inde petri? & paul?. Petri? autē vēit ad por tam appiam. & cum demolitā haberz tibiā de com pedib?. cecidit ei fasciola ante sepem. Procedens autē vidit dominū hiesum quē cognoscēs dixit ei. Domine quo vadis. Et dominus. Redeo romā ite rum crucifigi. tu autē redi romā. Et rediit petrus romā. Paulm? vero magister officii audiēs pcessū & martiniāni esse christianos. misit & tenuit eos. & in carcere reclusit. Sequenti die cū ei assisterēt. monuit eos multis modis vt sacrificiis cōfentirēt sed cum monitis ei? penit? obuiarēt. iussit os eoz lapidib? tundi. & in eucleis suspensos neruis atē hi. et fustib? cedi. et eoz latera flāmis vi. Et cum gaudētes psallerēt. et ille iussisset eos scorpionib? castigari. ipse vnū oculū p?didit. et reclusis in cāce rē sanctis. ipse post triduū arzept? a demone expi rauit. Tunc fili? ei? popinus intimauit cesario p?e fecto. et ille neroni. Nero autē iussit eos velocitez decollari. **LV. Passio sanctorum timothei et appollinaris. Ex gestis eoz.**

Sub nerone quoqz thimothe? lapadio p?e ioi p?entat? cū sacrificare nollz. et graui ter torq?ret. calx viua et acetū plagis eius infigie. At ille gratias agebat quasi nil patiens vnge rē. vn? autē de astatib? nomine appollinaris vidit duos angelos stantes ad latera ei? et dicentes ei. confortare thimothee. quia misū sum? ad te vt ui deas q? agunt in celis. Erige caput tuum et vide. et aspiciens vidit celos aptos et hiesū sedentes ad dexterā patris. coronā gerentē ex gēmis et dicētē

sibi. Thimothee hec corōa tibi p?pata ē. et accipies eā die terciā d? manib? meis. Et post hoc angeli cō fortantes eum abierunt in celum. Appollinaris au tē h? vidēs et audiēs. prociat ad pedes ei? rogās vt pro se orarz. eo q? hoc vidissz et audisset. Tunc p?eses confusus cū in os appollinaris plumbū bul liens infudissz. factū ē frigidū tanq? glacies. Quo miraculo cū multi crederēt. missi sunt thimothe? et appollinaris in carcerē. vt excogitatis supplicis depirent. At illos plurimi sūt securi. et in eadē no cte a mauro p?bitero baptizati. appollinaris autem tūc baptizat? uidit celos aptos. et āgelū dei dicen tem sibi audientib? cunctis. Beat? es appollinaris et qui tecū baptizant. quia cras in celum suscipien tur. altera autē die omnes qui crediderāt. p?idi sta tuuntur. et nolentes sacrificare pariter decollatur. sequenti die thimothe? et appollinaris cōtradicen tes p?idi. capite puniuntur. statim autē iacul? ig ne? d? celo cadens. dextz humez p?idis introiuit. et protin? a demonio rapet? mala morte uitaz fini uit. **LVI. De quibusdam aliis sub nerone pas sis. Actoz**

Quidā etiam alij passi sunt sub nerone q? rū gesta ad plenū n̄ reppi. s? ex martirio gio abbreviata accepi. Nam. ii. id? marci celebrat? rome natale sanctorz martiz. xlvij. q? bap tizati sunt a beato petro apostolo. cu? teneretur i custodia mamertini cu? coapostolo suo paulo. vbi p nouem m̄ses detenti sunt. qui om̄s sub duocissima fidei confessione neroniano gladio cōsumpti sunt. Item. xvj. kl̄as iunij. in tuscia sancti tozpetis mar tiris. Hic primo in officio neronis magn? fuit. S? postea pro fide christi iubente eodez cesare alapis ceditur. vberib? diutissime afficitur. bestiis deuo rād? traditur. s? m̄ime leditur Tandē vō decollati one martiriū suū. iij. kl̄. maij cōpleuit. S? tam ei? festiuitas celebrat? hic recolitur. Item apud micerā natale sanctorz martiz felicitis et constātie. qui sub nerone passi sunt. Sanct? quoqz mar? euangeli sta pass? est et mortu? . viij. neronis āno. vt dicit hieronim? in libro d? illustrib? viris. **LVII.**

De gestis sancti marci euāgeliste. Ex gestis ei?
Hic pām? in tota egipti regione et i libia p?dicauit euangeliuz. cum autem venisset alexandriā. mox vt urbē ingressus est cal ciamentuz eius disruptū est. quod ipse intelligens ait. Vere iter meum expeditū est. qndā uo conspi ciens qui suere veia solitus erat. calciamentuz tra didit corrigedū. q? cū facit. simistrā manū vulnera uit. et exclamauit vn? dūs. au diens marcus q? ille dixerat vnus dūs. ait intra se gaudens. Prospex fecit deus iter meum Et expuens i terā. unxit ma nuz viri dicens. in nomine hiesu christi fili dei. Et cōfesti sanata est manus eius. qui cōsiderans tācā vizi potentiā. et ubi eius efficacā. ac vite continen tiā. rogauit eum et coegit vt declinaret in domuz eius. et cōdēt panem. ingressus autem marcus bñ dixit domui eius. et orauit et euangelifauit illi hie sum. credidit ergo ille & dom? eius. & magna ml titudo loci illius marco docēte. & signa ac p?digia faciēte. audientes autē viri ciuitatis q? galile? qui dā illuc venisset. qui deoz sacrificia destrueret. & eo rum cerimonias prohiberet. qrebant eum interficē poñtes ei insidias. qui agnoscens eozū consilia. or dimauit ibi episcopū p?factum hospitem suū nomie auianū. et p?biteros et clericos. p?exit qz pentapo lim. et ibi cōmērat? duobus annis confortatis fra

tribus. et ordinatis episcopis et clericis p[ro]p[ri]as
illas alexandriā redijt. ubi fratres reppit confor-
tatos in gratia. & ecclesiā ab eis factā in loco q[ui] vo-
caē buculi. id ē bubulci iuxta mare sub rupib[us]. Co-
gnoscētes autē p[ro]phetā sanctū aduenisse. repleti
sunt liuore p[ro]pter miracula que eum facere compe-
rerant. fremebant q[ui] dētibus in spectaculis ydolo-
rū suoz. **LVIII De passione eiusdē.**

Actū est autē vt paschal' nostra festiuitas
occureret. viij. kl[endas] maij. quo tempore
serapiaca eo[rum] agebat' celebritas. Hac igi-
tur oportunitate adunati. insidiatores p[ri]m[us] diu-
gunt. qui reperiunt eū oblatōnis oratōem diuine
maiestati sacratissime celebrantē. Miserūt q[ui] fune[m]
in collo eius. & trahētes dicebāt. Traham[us] buba-
lum ad locū buculi. Qui cū traheret x[risto] gratias
agebat. q[ui] p[ro] eius nomine hoc pati dign[us] habitus
erat. Erant q[ui] carnes ei[us] d[er]iuētes in terrā. & saxa
insiciebant sanguine ei[us]. Cūq[ue] vespe factum esset
miserunt eum in carcerē. vsq[ue] dum p[er]tractaret qua-
li morte eū d[is]p[er]erent. Circa mediā vero noctem
clausis hostiis. & custodib[us] ante se dormientibus
terremot[us] factus ē magn[us]. Et angelus domi de-
scēdens cecigit eum dicens. Famule dei marce p[ro]-
pagator sanctissimoz p[er] egip[ti] tū decreto. ecce no-
men tuū in libro vite celestis ascriptū ē. socius q[ue]
fact[us] es sup[er]naz virtutū q[ue] in celis sp[iritu]m tuū
suscipiet. Tunc beat[us] marcus gratias egit domi-
no h[ic]so christo. qui & ipse venit ad eum in eo ha-
bitu & forma qua fuerat cum discipulis suis ante
q[ui] patere[et] & ait. Pax tibi marce. Deinde abiit. Ma-
ne autē facto ei[us] cētes eum de custodia. miserūt ite-
rum funē in collo ei[us]. & trahētes eū dicētes. Tra-
hite bubalū ad locum buculi. Qui cū traheret gra-
tias agēs deo ait. In man[us] tuas domine commēdo
sp[iritu]m meū. Hec dicēs sp[iritu]m tradidit. immanis
autē multitudo gentiliū ignē succēdētes voluerūt
reliquias sanctas cōburē. Tunc p[ro]uidētia dei va-
lida tēpestas exorta ē. & procella vēti vehemēs fa-
cta ē. Sol quoq[ue] subtraxit radios suos. & tonitrua
grauia fuerunt imbres q[ue] plurimi a mane vsq[ue] ad
vespam. ita vt habitacula multoz corruerēt pluri-
mi q[ui] morerētur. Quod vidētes custodes metuen-
tes dimiserunt sanctū corp[us] & sugerunt. Viri at-
religiosi collegerunt illud. & detulerunt ubi ora-
tōnes soliti erant domino celebrare. Dormiuit autē
beat[us] marcus p[ri]mus domini nostri h[ic]so x[risti] mar-
tir apud alexandriā egipti. **LIX**

De signis & causa euerzionis hierusalem.

Hugo florentinus iii. libro.

Der idē tempus festo procuratori iudee suc-
cessit albinus. & albino flor[us]. qui p[re]fete
beronice regis agrippe sorore. q[ui] ad templū religio-
nis causa venerat honorabiles viros hierusolim[us]
die solēni flagris vberavit. & patibulis subfixit.
vt iudeoz p[ri]māciā hac cōtumelia penitus adnibi-
lar[et]. Quod nō ferētes iudei. contra romanos rebel-
lare ceperunt. ad quos domandos mittit a cesare
vespasian[us] magister militie romano[rum]. tūcū filiū
maiorē habēs inter legatos. Nam cesar nero in re
militari nichil audebat d[er]icijs luxu lasciuia q[ue] r[ati]o-
lutus. **Eusebi[us] in historia ecclesiastica libro. ii.**
Iosephus quoq[ue] scribēs quante clades iudeoz gē-
tem p[er]uasent p[er] omnē siriā. in se d[er]otos iudeoz
atrocissimā refert exercitā fuisse seurtiā. ita vt etiā
illi qui p[er] vrbes singulas admixti gētib[us] omanebāt
in hostiū numero computarētur. vt videres reple-

tas inhumatis corporibus ciuitates. iacentes mor-
tuos simul cū paruulis senes. femiāz absq[ue] vlla se-
xus reuerētia nuda in publico ricie c[on]ta q[ue] cadauēra
atq[ue] vniuersā p[ro]uinciā innumeris malis refertaz
S[ed] cum tam diro hoc & atroci spectaculo. multo
grau[us] eos futuroz & p[er] dies augentiū maloz me-
tus & formido terzebat. **Iosephus d[er] bello iuda-
ico libro viij.** **Cetera quoq[ue] prodigia futurā iude-
ozū solitudinē p[ro]nunciantia p[re]cellerunt.** Nam su-
pra ciuitatē sidus stetit gladio simile & p[er] annū p[er]-
seuerauit cometes. Et vii. die aprilis ad festū ali-
mo[rum] populo conueniēte. ix. hora noctis circa arā
& circa tēplum tātum lum[en] effulit. vt clarissimus
dies putaret. & hoc vsq[ue] ad dimidiā p[er]mansit horā
Eodē quoq[ue] festo die cum ad ostiū duceretur bos
agnū in medio phano pepit. S[ed] & oriētalis porta
templi cū esset enea atq[ue] grauisima & post meridi-
em vix a. xx. hominib[us] clauderet. seris q[ue] ferzo iun-
ctis obseraret. pessulos q[ue] altos haberz in saxum
limē dimissos vno p[er]petuo lapide fabricatū. visa ē
hora noctis. vi. sponte patefcē. His autē p[er] custo-
des tēpli magistratui nunciatis ascēdit ille vix q[ue]
eam potuit claudē. s[ed] hec monstra i[er]peritis boni au-
guriū eē videbantur. prudentib[us] vero malifuturi
P[re]ter hec ante solis occasū uisi sunt p[er] mane ferrei
cur[us] totis regionibus & armate acies circumfusa
Die autē festo p[er]theocostes nocte sacerdotes itimū
templum moze suo ad diuinas res celebrandas in-
gressi. p[ri]mū quidē motū quendā ac strepitū sen-
serunt. postea vero subitā vocem audierūt. que
dicerz. migrem[us] hinc. **LX De ihu filio anā**

Hiesus etiam quidā filius anani plebeus &
rusticus quadriennio anq[ue] bellum gerere
tur. in summa pace ciuitatis atq[ue] opulen-
tia euz ad diē festum veniss[et] exclamare cepit. vox
ab occidente. vox a quatuor uentis. vox in hieruso-
limā & templū. uox in omnez hunc populū. Et in
terdiū noctu q[ue] p[er] omēs vicos ciuitatis clamitans
circūibat. Nonnulli autē viroz insigniū aduersum
omē indigne ferentes hominem corripuerūt. & ml-
tis verbenb[us] affecerunt. ille tam eadem q[ue] p[ri]us vo-
ciferās p[ro]sonabat duct[us] q[ue] ad p[re]fectū romanū atq[ue]
ibi plagis vsq[ue] ad ossa laceratus. nec supplex fuit.
nec lacrimauit. s[ed] vt potat inclmans maxime flebili-
ter vocem ad singulos ic[er]t[us] vt potat respondebat
Ve ve hierusolim[us]. P[re]feto autē interrogatū q[ue]
esset vel vñ esset aut cur ita dicēt. nichil retulit. nec
cessauit a luctu miserie ciuitatis. donec eum p[re]fe-
ctus furere iudicatū dimisit. ille aut vsq[ue] ad belli
temp[us] vociferans. nec imp[er]atus est cuiq[ue]. euz ī di-
es singulos mulctabat. neq[ue] verberanti cōuiciaba-
tur. nec victum offerentib[us] bñ dicebat. sed sola re-
sponsio aderat omēs triste p[ro]sagiu[us]. maxime autem
diebus festis vociferabatur. id q[ue] p[er] annos. vii. &
v. m[en]ses continuos faciens in voce rautior fuit in q[ue]
laborauit. donec obsidionis tempe ipa re p[re]fectis
augurijs requieuit. Supra murum em circumiens
Item ve ve ciuitati & populo & phano voce mag[is]
clamabat. cum autem ad extremū addidiss[et]. ne eti-
am michi. lapis tormēto miss[us] statū euz p[er]cussit. aiaz
q[ue] adhuc omia illa lugentem dimisit. **LXI**

**De ultima disp[osi]tione apostolor[um] ceteroz q[ue] disci-
puloz.** **Eusebius in ecclesiastica historia libro
secundo.**

Sicut xl. annis post admissum piaculum impioz
iudeoz pena dilata est in quibus apostoli omēs. p[er]ci-
pue tam iacobus frater domini hierusolomitanus

epus constitutus in dñmē populū commisse im-
pietatis ad monebat. si forte possēt penitē p̄ scele-
re & vltices flamas lacrimarū vbertate restingue-
re. **C**unq; iudei debitis cladib; vrgerent. sancti
apostoli domini cetiq; discipuli ad p̄dicandū ver-
bum dei p̄ singulas quoq; orbis terre prouincias
dirimuntur. **T**homas sicut nobis traditur sortit;
ē parthos. matheus ethiopiā. bartholome; in di-
am ceteros. andreas scythiam. iohannes asiā. **V**nde
apud ephesū & cōmorat; ē & dñfunt;. petr; pon-
thū galaciā. bithiniā. capadociā. ceteras q; ofines
prouincias. Iudeis tamē dumtaxat p̄dicans circū
isse d̄phendit. & ad vltimū in vrbe rome cōmorat;
tur. vbi & crucifix; ē d̄orsū capite dimerfo. **Q**d
ip; ita fieri d̄p̄catus ē. ne coequari domino vide-
re. **D**e paulo autē quid dicā. qui ab hierusalē vs-
q; ad illizicū repleuit euangeliū xp̄i. & ad vltimū
sub nerone martiriū duxit. **H**oc itaq; p̄ ordinē iij
libro explanatōnez genesis origenes exposuit. **E**c-
clesia quoq; q̄ hierusalimis fuerat congregata. re-
sponso a dō accepto emigrare iubet. & transit ad
opidū quoddā pellā nomine trans iordanē. quo ab
latis ab vrbe sanctis & iustis viris vindictē celesti-
fieri locus. tam d̄ vrbe sacrilega q̄ d̄ populo ip̄io
p̄ excidiū patrie euerionē q; sumēde. **A**cto;

De gestis petri & pauli apostolorū & beati marci
iā supra diximus. **N**unc d̄ ceteris h̄monē ordiamur
LXII. **D**e aduētū sancti thome in an-
ozonopoli. **H**ex gestis eius.

Thomas igit; qui & didimus cū ēss; ap̄ ce-
sareā apparuit ei dñm; ihs dicens ei. **R**ex
indoz; gundofoz; misit p̄positū suū ad si-
riā q̄rē hominē architectonica arte eruditū. **V**ade
cū eo. quia ego tecū sū. **E**t cū indos michi acquisi-
eris cū corona martiri; venies ad me. **C**ui thomas.
Deus meus es tu & ego su; tu;. fiat volūtas tua
hec eo dicēte p̄positus ille nomine abbanes descen-
dens de nauī deābulabat iuxta mare in foro rez; ve-
naliū. **D**ominus autē accessit ad eū & ait. **Q**uid cō-
parare vis o iuuenis. **Q**ui respondit. **D**omin; me-
us misit me huc vt conducā artifices qui romano
ope sibi palaciū construant. **C**ui domin;. habeo in-
quit h̄nū michi fidelē & idoneū quē ad ciuitates di-
ūsas iā misi. & quid quid laborat michi labor; suo-
rū mercedē apporat. hunc ergo tecū mittā. vt ex-
pletis om̄ib; euz facias ad me cū honore remeare.
Quod ille audiēs. gauis; ē valde. **E**t cōuocans do-
min; thomā. traxit eū in manu abbāis & abscel-
sit. **E**t cū nauigarēt. ait abbanes ad thomā. **Q**uid
scire potes de his artib;. **Q**ui respōdit. colloco fū-
dānta q̄ nunq; velescūt. **E**xtruo parietes qui nun-
q; corruunt. facio exedras & fenestras & erigo fa-
bricas. om̄ia q̄ i structura n̄caria esse possunt ego
facio. **E**t quantos volueris michi dare discipulos
ego docebo. cui respondit abbanes. **M**agn; est vir
iste qui tales hab; suos & melior quouis rege. cui
thomas. **F**ili; vnic; regis ē qui ten; impiū patriis
eius in montib; sup̄nis. vbi hostis meroire nunq;
potest. **V**bi null; penit; inueniē infirm;. null; ali-
quo indigēs. cū hec & his familia loq̄ret; plenis v̄-
tis & prospis. vii. die tenuerunt ciuitatē andzono-
poli. cui; rex filiā suā nuptui tradebat. **P**recones
quoq; clamabant p̄ ciuitatē vt om̄s m̄cessēt. nup-
ciali & regali conuiuio. diues. paup. nobilis. & ig-
nobilis. ciuis & pegrin;. **E**t quicūq; non veniret
regē offendēte. **LXIII. Q**ualiter eum can-
trix in conuiuio manifestauit.

Qontigit ergo & abbanē cū thoma introit
se conuiuū. **I**nterea cantatrix eū tibia cir-
cūbat. & circa singulos vnicūq; laudez
canebat. **A**t vbi venit ad thomā diuti; imozata ē.
stupēs hominē non manducantē neq; bibentē. sed
oculos ad celū fixos habentē. intellexit q; hunc he-
breū esse. & deū celi ozare. **E**rat. n. & ipsa hebreā.
& cepit hebraice canere. **V**n; ē de; hebreoz;. q̄ cre-
auit om̄ia. ip̄e fecit celū & terrā et fundauit maria
Audiēs hoc apostol; pl; ozabat. et ardēt; puel-
lā hebreā vba vitatis canentē eadez repetere admo-
nebat. **T**unc pinēna increpās apostolū q; neq; mā-
ducar; neq; biber; palmā dedit in faciē ei;. cui di-
xit apostol;. **M**eli; ē vt tibi in futuro seculo deē i-
dulgētia vbi null; plage finis occurrit. ista autē
tibi reddet. vt tu ip̄e intereas. man; vero q̄ me per-
cussit a canib; rosa huc apportet. hoc autē hebraico
sermone dixit. null; q; excepta puella hebreā intel-
lexit. **P**incerna igit; egress; ē vt aquā deferz; a fon-
te. **Q**uē leo inuasit et bibēs sanguinē ei; abūt. **C**a-
nes vero cōmedebant m̄bra ei;. **E** quib; vn; niger
canis dexterā manū ei; in ore suo frēs i medio cō-
uiu; apportauit. **Q**uod vidētes conuiue obstupu-
erunt. ip̄a autē cantatrix iactauit tibias suas et cur-
rēs cepit osculari pedes apostoli et dicere om̄ibus
hic homo aut propheta aut apostol; dei ē. **N**am q̄
hoza pincerna dedit palmā i faciē ei;. dixit hebrai-
ce hoc quod ei euenit. **LXIII.**

De filia regis et ei; sponso quos ad fidē et
castitatē conuertit.

Vnq; de strepitu hominū rex inquirez;
et quid eueniss; audir; fecit ad se vocari
apostolū. rogauit q; eū vt b̄ndicer; filiaz
suā una cū sponso suo. **Q**ui ingress; cū rege thala-
mū. posuit manū sup̄ capita eoz; amboz; et ait. **D**e-
us abrahā ysaac et iacob. b̄ndic̄ adolēscētes istos.
et semina sem̄ vite eterne in mentib; eoz;. **P**ost h̄o
cū spons; apostolū deducer; ram; palme plenus
dactylis in man; ip̄i; apparuit. et gaudens itro cu-
currit ad sponsā suā. dedit q; ei. et gustauit de fru-
ctu ei;. cunq; gustassent ambo. subito sopozati sō-
niū huiusmodi viderūt. q; quasi rex gemmatus in
medio eoz; stās amplectereē vtrosq; dicens. **A**po-
stol; me; b̄ndixit vos vt eterne vite participes ef-
ficiamini. **E**uigilantes autē. cum hec sibi narzarent
q̄ viderant apparuit eis thomas dicens. **R**ex meus
in visione vobis locut; est. et me huc clausis ianu-
is introduxit vt b̄ndictio mea sup̄ vos fructificz;
habetis. n. integritatez. q̄ est om̄iū regīa virtutū
et fruct; salutis p̄petue. **V**irginitas foroz; est āge-
loz;. victozia libidinum. et om̄iū bonoz; possessio.
Cunq; hec et alia que ab apostolo docebantur
gratanter audissent. baptismatis vnoa sanctificās
eos. nauigauit. **P**ost h̄o; misit vn; ex discipulis su-
is vt in eate; ciuitate consistens ordinar; ecclesiāz
in qua mult; popul; deo acquisit; est. **E**t est ibi se-
des thome apostoli et fides catholica vsq; hodie.
ipse autē puer dionisi; nomine factus episcopus
sponsā suā nomine pelagiā sacro velamine consec-
uit. **Q**ue post obituz; eius duplex maritium in se
tenuit. vnū quia vīzum habere contempsit. altez;
quia ydol; sacrificare noluit. **E**t his duabus ex cau-
sis sententiā decollationis accepit. **LXV.**

De palacio spiritali. quod ite regi extruxit.

Qum autem venisset apostolus hirosoz;
indie ciuitatem ingressus abbāes ad regē
nunciauit eum. **R**ex autem vt vidit illuz;

ait. Die modo quo ordine potes hic palacium instruere. Thomas autem apprehensa arundine metiri cepit. & dicit. Primo proaulium. secundo saluatorium. tertio consistorium. quarto tricorium. Rex autem considerans ait. Vere artifex es. & decem te regibus ministrare. Relinquens autem illi pecunias infinitas abiit. Apostolus autem cepit circumire per vicinas civitates & predicare verbis dei. baptizare credentes. abundanter largiri bona pauperibus. Sic quod per biennium quo rex gundofozus absens fuit. innumerabile domus populum acquisiuit. clericos ordinavit ecclesias fabricavit. Cum autem venisset rex. & quod factum erat reprehendisset. iussit apostolum simul cum abbate ferreo vinculos in ima carceris trahi. Et quia frater regis in suis in extremitate vite languebat. interfectionem eorum distulit. Cumque cogitaret eos vivos excoquiare & sic eos flammis tradere. moritur frater eius nomine gadus. Et factus est lactus intolerabilis. Cumque purpura & gemmis regalibus ornasset corpus. iussit ex purpureis lapidibus memoriam extruere. quod in labro purpureo poni. Et dum moras sepulture eius traheret. ipse quarta die mortuus hora prima surrexit omnibus quod admiratione in pauore & silentio confusus ait regi. Audi fratres iste homo quem disponebas excoquiare & incendere amicus dei est. & omnes angeli dei ei famulantur. Nam anima mea ab angelis in celum ducta est. & ostensum est michi ab eis palacium. quod ille tibi fabricavit eo ordine quo tibi se instructum disposuit. Ego autem considerans eius pulcritudinem dixi. Vtinam mererem in eo ostiarius fieri. Respondentes angeli dixerunt. Frater tuus indignum se eo fecit. si vis in eo manere. rogamus pro te dominum nostrum iesum christum. & iubet te resuscitari. Vade ergo. & vendat tibi illud frater tuus. ut recipiat pecunias. quas se estimat perdidisse. Hec dicens. cepit ire festinater ad carcerem. ingressusque misit se ad pedes apostoli. plorans. & postulans veniam fratri suo. Et abiectis statim viculis. eduxit eum de carcere. cui egrediendi occurrit rex. qui & ipse aduolutus pedibus eius. veniam postulabat. Dixit ergo ei apostolus. Multum vobis prestitit dominus meus iesus christus. ut ostenderet vobis secreta. Ecce & provincie & civitates ecclesiis plene sunt. Parati ergo estote ut sanctificemini. & loti aqua fontis regni eterni perpetui participes efficiamini. Dixit ei gadus. Palacium quod fratri meo fabricasti contempserunt. & petentibus angelis dei ut illud emerere merui. cui thomas. hoc in potestate fratris tui est. cui rex ait. Quod michi fabricatum est. credo quod meum erit. tibi vero fabricet alter apostolus. Quod si non potuerit aliud fabricare. istud vnum nobis ambobus sufficiet. ait autem apostolus. Hoc vos scire volo. quod innumerabilia sunt in celo palacia instructa. quod precio fidei comparantur. Cumque exisset fama apostoli per in dies venit ad eum multitudo cum variis egritudinibus laborantibus. Quos omnes in unum congregari apostolus precipiens. ipse in medio eorum stans. & manus suas ad celos expandens. oravit pro eis. Et cum illi qui iam docti erant respondissent amen. venit coruscus super eos. ita ut omnes se putarent ictu fulguris iteris se. Iacuerunt autem prostrati simul cum apostolo per mediam se horam. Erigens autem se apostolus clamavit dicens omnibus. Surgite quia dominus meus iesus christus sicut fulgur venit. & ipse vos salvavit. Qui omnes exurgentes sani glorificabant deum. ascendens autem apostolus supra petram ut a cunctis videri posset. factus silentio docuit eos viam salutis. & baptizati sunt septem milia viros. exceptis mulieribus & puulis.

.LXVI. De aduentu eius in superiorem indiam ubi pro christo passus est.

Drosectus est autem apostolus ad superiorem indiam per ruelatos. & ad opinionem eius omnis populi festinabat. Videntes ergo signa & prodigia quae faciebat. predicationem eius contemne non poterant. caricius autem regis migdei cognatus. iratus contra apostolum propter uxorem suam migdoniam. quae doctime illius adhaerebat impetrauit a rege ipso. ut tentus a postolo mittetur in carcerem. Et tunc eodem caricio regem instigante. contra eum rex iussit laceras ferreas igniri. & precepit excalciari apostolum. ut pedibus nudis supra stans hoc dolore deficeret. Statimque prorupit aqua. & extincte sunt lances. Et ait apostolus. hoc non propter me. sed propter te fecit deus. ut vel sic credas. Dixit ei caricius. Iube eum in fornacem terrarum mitti. Quod cum fieri iussisset rex. terrene ultra calere non potuerunt. Unde apostolus altera die egressus est incolumis. Tunc caricius dixit regi. Fac ipsum sacrificare deo soli. & iram incurret dei sui. qui liberat eum ab his quae ei inferunt. Erat autem statua solis facta ex auro. habens quadrigam equorum auream. & curru habens effusum. quasi cursu rapido agebat ad celos. Introduxerunt ergo apostolum in templum. ducetes choros ritu suo. & vigines cantantes cum liris & tibis & tympanis & thuribulis. et cum introisset. ait ad simulacrum. adiuro te demon qui in isto simulacro lates. in nomine domini nostri iesu christi. quem iudei crucifixerunt. ut exeam et stes ante me. Egressus demon stetit ante eum. ita ut solus apostolus videret eum. et dixit ei. Ego corde colo dominum iesum christum. mox autem ut posuero genua mea in terra. et dixerero tibi ut commingas ydolum. non solum istud simulacrum comminuet. sed et templum ipsum eum. Dixit ei demon. rogo te apostole dei. ne me religes in abissus. Permite me et omnes istos interficio. cui apostolus. Impero tibi in nomine domini nostri iesu christi ut nulli hominum noceas. nisi hoc solum simulacrum. mox ut genua mea flexero comminuas. Loquebat autem apostolus hebraice cum demonio nullusque sciebat. cui vel quid loqueretur. Dixit ei rex. Modo faciam arterias tuas tundi si non adoraueris et sacrificaueris deo soli. ait apostolus. ecce adoro. sed non ydolum. adoro autem dominum meum iesum christum. in cuius nomine impero tibi demon qui in eo lates. ut neminem ledens metallum simulacrum comminuas. statimque quasi cera iuxta ignem posita ita liquefactum est et resolutum. Tunc omnes sacerdotes mugitus leuauerunt. Pontifex autem templi eleuans gladium transuberavit apostolum dicens. Ego vindicabo iniurias dei mei. rex autem fugit cum caricio. et facta est grandis seditio. maiorque pars populi clamabat pro apostolo. ita ut pontificem qui eum percussit quererent ut viuus mitterent. Corpus autem apostoli cum honore et laudibus translatum est ad ecclesiam. ubi et signa magna et prodigia facta sunt. Post hoc supplicantes hinc ab alexandro imperatore romano veniente victore de perse rege deuicto impetrauerunt hoc ut mitterent ad regulos in doros. et redderent defunctum civibus sicque translatus est de india corpus apostoli. et positum in civitate edissa in locello argenteo. in qua civitate nullus hereticus potest vivere. nullus iudeus. nullus ydolorum cultor. sed nec barbari eam aliquando invadere potuerunt. ex quo abagarus rex eiusdem civitatis meruit epistolam manu salvatoris scriptam accipere. hanc. n. legit infans baptizatus stans

supra portam ciuitatis. si quando aliqua gens uene-
rit contra eas. & eade die aut pacant barbari. aut
fugiant. tam scriptis saluatoris quam orationibus apo-
stoli. **LXVII. De gestis sancti a-**
ndree in mirmidonia. Ex gestis eius.

Andreas uero apostolus per dispensationem apo-
stolorum per achaiam prouinciam uerbum domini
predicare exorsus est. Matheus autem euangelista
cum & ipse in mirmidonensi urbe uerbum salutis annun-
ciaret. in cele ciuitatis indigne sentes. ac sua temple-
distruere nolentes. ipsum opprobriis eruitis oculis. circu-
datumque cathenis in carcerem detruserunt. ut interpo-
sitis diebus paucis interficerent. Venit autem angelus
domini ad andream dicens. Surge & uade in mirmido-
niam ciuitatem. & erue fratrem tuum matheum de squalo-
re carceris quo tenetur. Qui nauigio illuc pergens. ut
uidit matheum in squalore carceris cum aliis uinctis
insidentes amarissime fleuit. & oratione simul facta
ait andreas. Domine iesu christe quem fideliter predica-
mus. & ob cuius nomen tanta perferimus. apud quos oculos
sui tui. ut eat ad annuncianum uerbum tuum. Et statim
locus ille contremuit. & lux magna in carcere infudit.
oculi quoque beati mathei restaurati sunt & cuncto-
rum cathene relaxate sunt. & neruus in quo pedes
eorum coartati erant scissus est. & omnes deum magnifi-
cauerunt. Educti quoque per beatum andream de carcere abiierunt
quibus ad propria. Puer quidam prostratus nomine
christianus. uenit ad apostolum secretius dicens. Ora
pro me dominum ne innocens occidatur. quia mater mea
iugiter me insectatur ut ei commisceatur. Quod quod ego
execrans refugio. illa felle commota abiit ad proco-
sulum ut crimen suum in me promat. Et scio quia accusa-
tus non respondebo. quia sanctius duco uitam amitte-
re. quam crimen matris detegere. Illo loquente uenerunt mi-
nistri proconsulis accersientes eum. Beatus autem andreas
facta oratione abiit cum puero. Quem instantem accu-
sabat mater dicens. Hic domine proconsul oblitus ma-
terne pietatis affectus stupro. me impudenter contem-
lauit. vix quod ne ab eo violarer me eripe potui. In-
terrogatus puer a proconsule si hec uera essent. tacuit.
Itaque atque iterum interrogatus ab eo non respondit.
Tunc proconsul habuit consilium cum suis quid agere
apostolus autem arguere mulierem cepit quod in filium agere
stuprum uolens. ipsum sibi uinctum libidine inflammate per-
dere non timuit. At illa ad proconsulem ait. Postquam
filius meus hoc agere uoluit hunc hominem adhesit. & ab eo
nec discedit. Tunc proconsul iratus iussit puerum in
eculeum patricie includi. & in flumen proijci. andreas
uero in carcerem retrudi. donec excogitaretur quo
supplicio eum periret. Orante autem apostolo. tremo-
tus factus est cum tonitruo graui. & proconsul de se-
de cecidit. & omnes terree decubuerunt. Mater uero pu-
eri percussa aruit. & mortua est. Tunc proconsul pedi-
bus apostoli prostratus ait. Miserere peccantibus
famule dei. & ne nos terra degluciat. Orante iterum
apostolo cessauit terremotus. Fulgura quoque & to-
nitra quiescerunt. Ipse autem circumiens eos qui iace-
bant conuertit. reddidit sanos. Proconsul autem
uerbum dei suscipiens cum omni domo sua. credidit &
baptizatus est. **LXVIII. De his que gestis**
apud niceam & nicomediā.

Dost hoc ad niceam urbem profectus ubi erant
vii. demones inter monumenta secus uiam com-
morantes. qui homines meridie pretereuntes
lapidabant. & multos iam nece affecerant. Veniente
autem apostolo exiit ei tota ciuitas obuia cum ramis
palmarum & laudibus dicentes. Salus nostra in manu

tua est homo dei. Quibus exponens rem ait apo-
stolus. Si credideritis in filium dei. auxilio est ab hac
infectione demonum liberabimini. Qui respondit
Que cumque predicaueris credimus. & iussioni tue obe-
diemus. Ille gratias agens deo. iussit demones in aspe-
ctu omnis populi assistere. & cum uenisset in similitu-
dine canum. impauit eis dicens. Ite ad loca arida & in-
fructuosa nulli hominum nocentes. nec accessum habē-
tes. ubi nomen christi fuerit inuocatum. donec accipia-
tis debitum uobis eterni ignis supplicium. Tunc deo
nomen dato rugitu euauerunt ex oculis eorum. Baptiza-
uit autem eos apostolus. & instituit eis episcopum nomine
celestinum. Post hoc appropinquans porte nicome-
die uidit mortuum ferri in grabato. & condolens la-
crimis prosequenti funus ait. Dicite quomodo huic
puero contigit. ut ab hac luce migraret. At illis per
dolore nichil respondentes. a famulis hec audiuit
responsa. Dum esset inquit iste iuuenis in cubiculo
solus. aduenerunt subito septem canes & irruerunt in
eum. ab his ergo miserrime disceptans cecidit & mor-
tuus est. Tunc apostolus facta oratione suscitauit eum
& secum ad macedoniam duxit. & uerbis fidei instru-
xit. **LXIX.**

**De aduentu eius in thessalonicam & certami-
ne in stazio.**

Erat quidam iuuenis in thessalonica nobilis
et diues. qui nescientibus parentibus suis ue-
nit ad apostolum. rogans eum ut ostenderet ei
uiam salutis. Qui cum predicasset ei iohannem et ille credidisset
parentes requirerent eum audierunt quod philippis cum apo-
stolo moraretur. Et uenerunt cum muneribus. rogabant
ut ab eo separet. sed nolentes dicens. Utinam nec uos
opes haberetis. ut mundi cognoscere actorem. ani-
mas uestras a uetera ira erueretis. apostolus quoque
de tristega descendit. et predicabat eis. sed illis non audi-
entibus. rediit ad puerum et clausit ostium domus. at illi
conuocata cohorte adhibentes fasces. carecti et cir-
cipi et facularum ceperunt incidere domum. Cumque fla-
ma iam ferret in altum adulescens arrepta apud
aquam ait. Domine iesu christe in manu tua nata om-
nium elementorum consistit. extingue hos ignes ne tui
tepefiant. sed magis accendant ad fidem. Hic dicens
sparsit aquam de super ampulla. Et statim incendi-
um omne ita subito extinctum est. ac si non fuisset
accensum. Quos uidentes parentes pueri dicebant.
Filius noster magis effectus est. Et ad mouentes sca-
las uoluerunt ascendere in tristega. ut eos gladio iter-
ficerent. domus autem excecauit eos ne uiderent ascen-
sum scalaz. Dei quoque plures contumeliosi corde dixerunt.
Verus est deus quem isti colunt et quem persequi temptant.
hoc illis dicentibus cum iam tenebre noctis aduenissent
subito lumen effulsit. et omnium oculi illuminati sunt
ascendentes autem ubi erat apostolus inueniunt eum orantem. et
prostrati petierunt orationem eius suffragium
atque ab eo erecti et correpti. in fide corroborati sunt
tantum parentes pueri non crediderunt. Qui regres-
si in patriam suam. post dies quinquaginta. simul expira-
uerunt unum horum mortuo. Puerum autem propter boi-
tatem eius et mansuetudinem omne patrimonium suum con-
cessit a publico. eo quod ab omnibus conuictus suis di-
ligent. Nam parentes eius execrantes eum. publicis ditio-
nibus illud subtrahant. Manens ergo cum apostolo om-
nia possidebat. sed fructum predicationis in pauperum necessi-
tatis expedebat. Erat quoque nomen eius exorsus. Rogauit
autem apostolum ut iret in thessalonicam ubi cum uenis-
set congregati sunt omnes ad eum gaudentes se uide pu-
erum. Tunc aggregatis omnibus in theatrum predicabat eis

puer verbum dei. ita ut sileret apostolus. et admira-
retur prudentiam eius. **V**irinus autem proconsul di-
cebat andrea a arte magica illud populum. & intro-
ductis feris in stadium iussit illuc trahi apostolum. **Q**ue-
apprehensum traherent per capillos impellentes fustibus. pie-
tate quod eo in arena dimiserunt apertam ferocem & terribilem
qui ter circumiens factum dei. nichil ei nocuit. **P**rocon-
sul vero iussit dimitti apertam qui a xxx. militibus ad-
ductus. & a duobus venatoribus impulsus. andream non te-
rigit. sed venatores frustra discepit. & duas mugit-
tibus cecidit & expiravit. **E**t statim acclamavit popu-
lus. **V**erum deus christus. **D**um quod hec agerent. visus
est angelus domini de celo descendisse. qui apostolum in
stadio confortavit. **D**enique proconsul feruens ira. ius-
sit leopardum ferocissimum dimitti. **Q**ui dimissus apo-
stolum reliquit. & ascendens ad sedem proconsulis. respicit fi-
lium eius & suffocavit. sed tanta ira proconsulis obtinebat
ut nichil super hoc doleret aut diceret. **A**postolus vero in
oratione prestratus filium eius suscitavit. **H**oc videntes
populi glorificabant deum. & volentes virum interfice-
re. non sunt permisi ab apostolo. **LXX.** **D**e ser-
pente quem occidit. & xl. mortuis quos suscitavit.

Quodam mulier cum audisset ab apostolo ver-
bum dei. rogavit eum ut accederet ad agerem eius.
in quo spens mire magnitudinis erat. scilicet
cubito longioris. qui totam regionem devastabat.
Appropinquante igitur apostolo sibilos magnos emit-
tes. erecto capite venit obviam. **Q**ue videntes omnes
qui aderant. metu nimio pallescebant terreque decubabant.
Tunc apostolus ad eam. **A**bde inquit caput fune ste-
quod erexisti in principio ad nece humani generis. &
subde famulis dei. & morte. **S**tati quod serpens graue-
rugitum emittens circumdedit magnam quercum. quam proxi-
ma erat. & obligans se circa illam euomens quod riuum cum
sanguine expiravit. aliquando cum sedet in litore ma-
ris. lederunt & qui cum eo erant super arenam. audientes
verbum dei. **E**t ecce cadaver eiecitum est a mari ante pedes
apostoli. **Q**ui exultans in domino ait. **O**portet hunc
suscitari. ut sciamus quod in eo operatus sit aduersarius.
Et fusa oratione tenens mortui manum erexit eum. statim
quod reuixit & loquebatur. **C**ui dixit apostolus. **D**ic nobis
quid contigit. **Q**ui respondit. **E**go sum sostraci mace-
donis filius. qui nunc ab italia adueni. sed cum venissem
ad propria. audiui surxisse doctrinam novam. & iau-
dita signa quoque & prodigia magna fieri a quodam
doctore. quod se vere dei affirmat esse discipulum. ego au-
tem cum hoc audissem. properavi ut eum videre possim. **C**umque
nauissem. fluctibus oppressi sumus. **V**entum & alii
suscitati essent a te sicut & ego. **T**unc apostolus im-
pletus spiritu sancto predicabat ei verbum dei. & ex-
pansis manibus ait. **O**stende quodso domine & reliquorum
cadavera mortuorum. ut & ipsi cognoscant deum verum
& solum. **H**oc eo dicente. statim apparuerunt. xxxix.
corpora unda famulante deuecta. **T**unc steterunt iuue-
ne omnes simul flere ceperunt. prostrati quoque rogabant
apostolum ut & isti suscitaretur. oravit apostolus. ut
congregaretur simul corpora. **S**patium enim erat prole-
cta. **C**ongregatis autem omnibus apostolus fundens ora-
tionem per singulos. iussit fratribus ut unusquisque te-
neret mortuum diceret. **R**esuscitatus te domine ihesus christe
filius dei viui. **Q**uod eum factum fuisset. omnes suscita-
ti sunt. xxxix. & glorificabant deum qui aderant di-
centes. **N**on est filius tibi domine. **LXXI.** **D**e his

quod gessit apud patras & macedoniam.
Dum autem venisset in ciuitate patras in qua
erat proconsul egeas. mulier quedam ample-
ctens pedes eius ait. **S**ancte andrea rogat te domina

mea maximilla quam magnis febribus teneat. ut accedat
ad eam. quia vult audire doctrinam tuam. **E**t proconsul
vir eius statim lectum fletus gladium quoque in manu tenens
ut cum illa spiritus exalauerit. ipse quoque se mucro-
ne perfodiat. veniens igitur apostolus ad cubiculum. &
videns stantem proconsule euaginato gladio ait. **N**ichil
tibi nunc mali feceris. sed reconde gladium tuum. **E**t
facta oratione a proconsule manum maximille. **Q**ue sta-
tim sudore perfusa est. & dimisit eam febris. **P**roconsul
autem centum argenteos obtulit. quos ille nec respicere
voluit. sed postmodum idem proconsul indignatione ma-
gna successit contra apostolum propter maximillas. quod
doctrinam eius adhibebat. **C**umque a patras abiisset in ma-
cedoniam. omni die maximilla ad proconsulum veniens voca-
bat apostolum. & audiebat verbum salutis. **P**rocon-
sule autem redunte cum omni in proconsulum audientes ubi
domini residere. turbati sunt valde. timentes ne infer-
ret eis vim aliquam. tunc apostolus oravit dominum
ne patere eum ingredi. donec omnis excessus esset. **E**x
templo voluntas affuit proconsuli veteris purgandi.
Cumque secessum petere & moras immitteret. apostolus si-
gulis manus imponens. & eos signas abire permisit.
Nouissime autem se signas et ipse discessit. **LXXII**

De agone eius cum egea proconsule.
Qum autem egeas christianos ad sacrificia ydo-
lorum compelleret. occurrit ei sanctus andreas
& dixit. **O**portebat ut tu qui iudex hominum esse me-
ruisti. iudicem tuum qui est in celis cognoscens. et eum
verum deum colendo ab his qui non veri dei sunt animus
reuocares. **C**ui dixit egeas. tu ne es andreas. qui
distruis templa deorum. et suades hominibus ad sectam
quam nunc romani principes exterminari iusserunt. **I**lle
respondit. **E**tiam romani principes non dum cogno-
uerunt hoc quod pro salute hominum veniens dei filius
docuerit ista ydola deos non esse. sed demonia. per-
fima et humano generi inimica. quod tadium homines elu-
dant. quousque de corpore rei et nudum exeat. nichil se-
cum propter peccata portantes. **C**ui egeas. **I**sta super-
sticiose et vana dum predicaris. hiesus vester. iudei illum
patibulo crucis affixerunt. andreas respondit. **O** si
velis scire mysterium crucis quam rationabili caritate au-
cto humani generis pro nostra reparacione non inuitus
suscepit. **P**ost hec verba et altercationes multas. ege-
as iussit eum in carcerem trudi. ubi cum esset clausus
venit ad eum pene multitudo totius provincie ita ut
egeam vellent occidere. et andream fractis ianuis car-
ceris liberare. **Q**uos sanctus andreas his verbis ad-
monuit. **N**olite quietem dominum hiesu christi in sedi-
tionem dyabolicam excitare. **N**am tradit dominus
omni modum probitate pacem. habete ergo silerium et
pacem. nec solum martirium meum nolite impedire. verum
etiam vos ipsos quasi athletas domini ad vincendum pre-
parate. **I**n crastino autem dum lux diei preumpet. mi-
sit egeas et adduxit andream. **E**t sedens pro tribunali
dixit. **E**xistimaui te nocturna cogitatione animus
tuum a stulticia reuocare. ut posses nobiscum gau-
dia vite non amittere. **Q**ui respondit. audi fili mor-
tis. et stipula cernis preparata incendij. nunc visque te
cum mihi usque egi cetera fidei. ut rationis capax ydo-
la uana contemneris. et deum qui in celis est adorares.
sed qui in impudencia tua pseueras. quidquid videris
in suppliciis excogita. tanto cuius ero regi meo acce-
ptior. quanto pro eius nomine permanebo inter to-
rum in terra confessor. tunc egeas eum iussit flagellis eedi
extensum. **Q**ui cum. vii. terniones transisset. eleuatus
est et adductus ante eum. **C**ui dixit egeas. audi me
andrea. et ab effusione sanguinis tui postulum reuoca

Qui respondit. Ego de interitu tuo timeo. nō de
mea passione concurboz. Passio mea modicū tem
poris occupat spaciū. tu? autē cruciat? nō fimeē
in eternū. **LXXIII De crucifixione eius. &
turpi morte pconsulis.**

Unc indignat? egeas iussit euz affigi. man
dans hoc questionarijs. ut ligatis māib?
pedib? qz in eculeo tenderetur. ne clavis
affixus cito diceret. sed longo cruciatu poti? cru
ciaretur. Cūq; ducerent euz carnifices factus ē
concursus populozum clamantiuz. Iust? homo &
amicus dei quid fecit. ut ducat ad crucē. at andre
as rogabat eos ut non impediret eius passionem.
Ibat igit? & exultans. et a doctrina non cessās. cū
qz puenissz ad locū ubi crux parata erat. vidēs eā
a longe exclamauit. Salue crux q̄ in corpe xpi dedi
cata es. & ex mē bzis illi? tāq̄ ex margaritis orna
ta. Secur? & gaudēs venio ad te. quia amator tu
us semp fui. & desideravi amplecti te. O bōa crux
diu desiderata. & aliquādo iam diu concupiscenti
animo pparata. accipe me ab homib? & redde me
magistro meo. ut pte me recipiat. qui p te me red
mit. Tunc expoliavit se. & vestimenta sua tradidit
carnificib?. Qui leuauerūt eū in crucē. & extē den
tes fūib? totū corp? ei? sicut eis iustum fuerat sus
penderūt. Astantes igit? turbe. ad viginti milia
hominū clamabant iniusto iudicio sanctū virum
hoc pati. Sanct? vero apostol? confortabat men
tes credentiū in christū. Anterea vadit omnis popu
lus ad domū egee. omnes qz pariter clamabant vi
rū sanctū piū rationabilē non debē hoc pati. s; de
cruce deponi. quia iam secundo die i cruce posit?
veritatē pdicare non cessat. Tūc egeas expauescēs
populū. promittēs se eū deponē cepit ire. Quē vi
dēs apostol? dixit. Quid tu ad nos venisti egea. si
vis in christū credē. aperit tibi ianua indulgentie.
Si autē venisti ad hoc tantū ut me soluis. ego pē
tus de hac cruce viuēs in corpore deponi non po
tero. Jam em regem meum video & adoro. iam in
eius conspectu assisto ubi sunt āgeloz concordie
ubi lux sine nocte. ubi dolor nunq̄ nascitur. sed de
tuis egea miserijs multū doleo. quia parat? te ex
pectat etern? interit?. Mittentes autē carnifices
man? ad crucē non poterant eum penit? contige
re. Et subinde alij & alij se ingerētes ut soluerent
eū. non poterant ad eum attingē. quia stupebant
brachia eozum. quicunq; se extendebant ad soluen
dum eum. Tandē cum apostol? cum ingēti clamo
re fudisset orationē ad dominū hiesum. videntib?
cunctis splendor nimis? sicut fulgor de celo ven
iens emicuit. & ita circūdedit eum. ut penit? ocu
li humani non possēt eum aspicere. Et post fere di
midia horam abscedēte lumine emisit spiritū. siml
cum ipso lumine pergēs ad dominum. Quod ut
audiuit maximilla macrona. ad crucem accessit. &
suozum solacio. cum omni reuerentia corpus
deposuit. & in loco quo sepeliendum constitū
erat sepeliuit. Egeas autem cum ad cesarem accu
sationem contra maximillam & populū destinare
disponeret. & a dyabolo arreptus est. & in medio
ciuitatis foro voluat? expirauit. Hec gesta sunt
apud patras ciuitatem achaie. De sepulcro autez
sancti andree manna in modū farinē. & oleum euz
odore suauissimo manat. A quo que sit anni ferti
litas futuri incolis regis ostenditur. si exigū. pro
fluūt. exiguu; terra exhibet fructū. si copiose copi
osū.

**LXXIII De pdicatione sancti mathei
& lucta contra magos. Eusebi? i historia eccle
siastica libro tēcio.**

Mathe? primo hebreis pdicauerat. veruz
cū pararet transire ad gentes paterna lin
gua scripturam cōposuit & ea que pdica
uerat cōprehendēs. dereliquit his ad mēoria a qui
bus proficiscebāt. ut gentib? pdicaret. **Ex
stis ei?** **E**rant autem duo magi zaroes & ar
phaxath apd ethiopes. in ciuitate q̄ dicitur nada
bis ludificantes populū & regē ei? nomine egiptū
Dicētes em se esse deos faciebant gress? hominuz
subito figi. & immobiles stare quandiu volebāt. Vi
s? hominū & audit? ab officio suo refrenabāt. Im
perabāt serpētib? ut pcuterēt. & ipsi cantādo cu
rabant. Ideoq; curare putabant. quia a lesione ces
sabant. curam ergo hominū de? gerens matheū a
postolū contra hos misit. Qui ingress? vrbē cepit
detegere prestigia eozū. Quos illi figebant. hic
in nomine christi soluebat. quos illi cecabant. hic
illuminabat. serpētes quos illi ad pcutiendū homi
nes excitabāt. hic in somnū conuertebat. & pcut
siones eozū facto signo domini pcurabat. Hic cū
vidissz ethiops eunuch? candacis nomine qui bap
tizat? fuerat a philippo diacono. pcedit ad pedes
ei? gratias agēs dō de aduētū ipsi? suscepit qz eū
in domū suā. Et veniētes amici ei? audiebant ver
bū veritatis ab apostolo. pdicante autē illo vēit
qui diceret magos illos cū singulis draconibus ad
uenire. Erant autē dracones galeati. flatul qz eoz
flāifero ardore emanabat. sulphureas spargebāt
auras narib?. quozum ardor homines interficiebat.
Tūc cōsignās se apostol? cepit exire secur?. Mox
aut vt venerūt ābo dracones ante pedes apostoli.
obdormierūt. Et ait apostol? magis Vbi ē ars ve
stra. si potestis excitare eos. Ego autē nisi rogassē
dominū hiesū christū omēs furozē qnē i me exacu
istis in vos retorqueret. conabant illi arte magica
excitare eos nec poterāt oīnimo. Tūc apostol? con
uers? ad dracones ait. In nomine & virtute hiesu
christi adiuro te spirit? cui omēs dracones deus in
potestate dedit ut excites eos. & cū mansuetudie
redire facias ad locū suū. ita vt nullū leuant. ad
hāc vocē eleuātes caput serpētes ire ceperunt. Et
aptis portis egressi vrbē nūsq̄ cōparuerūt. Tunc
apostol? allocut? ē omēs populū d̄ felicitate para
disi. d̄ lapsu gnīs hūani. et d̄ ei? reparatione. p hie
sū christū.

LXXV.

De filio regis quē suscitauit.

Et cū loqrēt. tumult? luctuos? subito ex
ort? ē in quo regis fili? mortuus plange
bāt. ad cuius fū? stabāt magi. qui cū eū
suscitare non possēt suadebant regi hūc a dijs ra
ptū in collegio ut sit vn? ex dijs cui opozz simula
cz fabricare et tēpluz. tūc ingress? candacis eunu
chus ad reginā ait. Nōs magos iubete custodire.
et rogate ut veniat apostol? dei mathe?. et si euz
ipē vobis suscitauerit. istos iubete viuos incendi.
quia omnia mala p eos in ciuitate vestrā veniūt. ac
certit? igit? apostol? et ingress?. extēdit man? ad
celū et orauit. apprehēdēs qz manū defuncti in no
mine hiesu christi eū suscitauit. ad quod factum
expauit cor regis. Et statim iussit ei deferri coro
nas et purpuram. Iussit qz precones per diuersas
ethiopiae prouincias ire dicentes. Venite ad ciuita
tem et videte deum in effigie hominis latitantem.

Cunq; venisset omnis multitudo cū cecis & thimiamate. cū diuerso sacrificioꝝ rieu. apostolus sic omnes allocut⁹ est. Ego nō sum de⁹. s; filij omni potētis di serui? qui misit me ad vos. ut relicto errore simulacroꝝ conuertamini ad deū veꝝ. in cui⁹ nomine filiū regis suscitauit. Ire igit̃ & tēplum domimo fabricate. ibiq; congregamini ad audiendū veꝝbum dei. Quo audito intra. xxx. dies fabricantes sanctā ecclesiā consumauerunt. Et vocauit matheus nomē ecclesie resurrectione. quia p resurrectionē occasio edificatiōis eius extiterat. Sed et q; i ea a: nis. xxij. multas q; ecclesias p ciuitates fabricauit & multos ep̃os ac psbiteros constituit. Baptizat⁹ autē rex egyp̃. cū regina & familia tandem senectute exoleta prexit ad dominum. & accepit hirtacus ei⁹ impiū. **LXXVI. De furore rgis hirtaci contra apostolam pꝛop̃ ephigeniā.**

Ovi cū vell; vxozē accipe ephigeniā filiā defuncti regis. q; virgo iam christo dicata erat. & de manu apostoli sacꝝ velamē accepit. & iā virginū amplius q; ducētaꝝ preposita erat. spabat q; p apostolū poss; eius animū cōmouere cepit q; cū eo agere dicens. Dimidiū regnū meū accipe. tantū vt ephigeniam possis coniugio meo copulare. Cui apostol⁹ ait. Iuxta bonū ppositū pdecessoris tui regis qui omi die sabbati conueniebat vbi ṽbū domi p̃dicabā. illuc iube pgregare vniūsas virgines. q; cū ea sūt simul cū ip̃a. & audies in populo q̃nta bōa loq̃r d̃ bono cōiugio. q̃ audito hirtac⁹ gratulatus ē. Et cōgregatiōe facta rex clamorosis laudib; p̃strepebat cū suis comitibus. existimās apostolū ita dictū vt animū ephigēte ad ei⁹ cōiugiū inclināz. Facto autē silentio dixit apostol⁹. Matrimonia bōi opis honestate orūnt. si sancte & iuste copulēt. Veꝝ si sponsā rgis seru? eiusdē accipiat. tā grande crim̃ icurisse dīmo sciē. vt merito viuēs flamaꝝ incēdijs tradat̃ quia domi sui sponsā vsurpare studuit. ita etiam tu fili carissime hirtace rex sciēs ephigeniā sponsā regis celestis effectā. quomō tu poteris eā tollē. & tuo iugio copulare. Ad hunc sermonē hirtac⁹ qui prius apostoli laudator p singulas dictōes extiterat irat⁹ abscellit. S; apostol⁹ constās & intrepidus hortat⁹ est populū fidelīū vt irā terreni regis nō timerz. q; siue igne sero coherceat. intra momēta tam tēporz desinit. S; irā soli? dei. q; peccantib; eēne gehēne flamas accēdit. Tunc bñdixit choruz virginū vt nō timerz hirtacū. Cūq; misteria domi celebrata. & missas suscepiss; om̃is ecclesia. retinuit apostol⁹ se. vt iuxta altare vbi corp⁹ xp̃i ab eo pfectū fuerat illic mātiriū apostolicū exultāz. Ita q; expansis manibus orantē spiculator ab hirtaco miss⁹ a tergo punctū ictu gladij ferientis apostolū dei xp̃i martirē fecit. Quo audito om̃is popul⁹ ad palaciū pgebat cū igne. S; furētī populo occurrerunt om̃s psbiteri. diaconi. & viri religiosi dicētes. Nolite fratres agē contra pceptū domi. s; celebriem? cū gaudio martiriū apostoli. & quid deus ordinauerit expectem?. **LXXVII. De certamine ephigenie cum hirtaco & turpi morte hirtaci.**

Ephigenia autē quicq; in auro & argento & gemis habē potuit. cōtulit sacerdotib; & clero dicēs. Postq; dignā apostolo xp̃i basilicā febricaueritis. quidquid sup fuerit paupibus erogabitis. Me aut oportz habē certamē cum hirtaco. Post hoc iuxta verbū ei⁹ hirtac⁹ omniuz

nobiliū vxores ad eā venire fecit. spans q; ratione poss; ad ei⁹ puenire consensū. vt ei⁹ coniunx fierz. Quod cū penit⁹ nō poss; conuocauit magos. vt illā demonū misterio rapent. Quod cū nulla ratione facere possēt. circū dare fecit omē p̃toziū i quo illa cū virginib; manēs. die ac nocte do suo famulabā. S; cū p circumitū arderz ignis apparuit ei angel⁹ domi euz matheo apostolo dicēs. Ephigenia esto firma. & neli hos ignes expauescē. Ad illuz em̃ a quo sunt tibi positi reuertetur. Excitauit igit̃ dominus ṽtuz validissimū mundauit q; a domo virginis omē illud incendiū. & ita consumpsit domū hirtaci. vt inde nihil ex facultatib; potuerit liberare. S; ip̃e cum vnico filio vix euasit. Melius tam ei fuerat incēdio interisse. Nā filium eius rebe mētissimus demon impleuit. qui illuz cursu rapidissimo ad apostoli mathei sepulcꝝ adducēs a tergo manibus ab ipso dyabolo colligatis. confiteri p̃na crimina cōpulit. ipsū autē hirtacum elephātie vulnera a capite vsq; ad vltima pedum repleuerunt. Sed cum eū medici curare non possēt. ipse se in gladio ponēs incubuit. ut qd a tergo apostolum domi patefecit. ipse recte seipsum sto macho p̃forauit. Omnis autē popul⁹ morti eius exultans fratē ephigenie nomine beoz qui de manu apostoli mathei gratiā domini fuerat consecutus. i regnū constituit. **LXXVIII. De apostolis simone & iuda & waradac duce affricano.**

Simon chananeus & iudas zelotes apostoli hiesu christi cum p reuelatōm spiritus sancti regionē psidis fuisset ingressi. inueniunt ibi duos magos zaroen & arphaxath. qui a facie sancti mathei apostoli fugerāt d̃ ethiopia. quoz doctrina erat praua. Occurrit ergo apostol⁹ p̃fatus waradac regis babilonoz. Hic contra im̃dos qui fines psidis inuasert belluz suscepit. in cuius comitatu erant arioli & magi. qui p singlas mansiones d̃monis sacrificātes dabāt fallacie sue responsa. Illa autē die concidētes se & sanguinez suū effundētes. nullum penitus dedē responsū. Perreperunt autē ad vicinas ciuitates. & illuc cōsulētibus eis demonia. dedē mugituz demō & ait. Dij qui vobiscuz comitabant̃ euntes ad plūz nō possūt vobis dare respōsū. q; apostoli dī ibi sūt simon & iudas. qui tantā virtutē a deo cōsecuti sūt vt nullus audeat illis p̃sentibus eloqui. Tunc waradac dux fecit eos inquiri. Quos cum inuenisset cepit ab eis iquirere. vnde essēt aut qui. aut quare venisset. Cui respondit simon. Si genus queris hebrei sumus. Si cōditionē. serui hiesu christi sumus. si causā salutis vestre causa venimus. vt relicto errore simulacroꝝ. deū qui in celis ē possitis cognoscere. cui dux respondit. Nunc interim vado ad plūm indoꝝ. & non ē mihi oportunū vt de his discutiā. dum felix fuerit i reuertēdo successus audia vos. Dixit ei iudas. Modo magis congruū est te illū cognoscere. cuius ope possis victor existē. vel eos qui rebelles sunt pacatos iuenire. Ait dux. Quoniam audio deos nostros corā vobis non esse ausos nobis dare respōsū. vos nobis futura p̃dicere. vt quos belli exitus habiturus sim. possim scire. Dixit ei simon. Vt agnoscas erroꝝ illoꝝ quos putas tibi futura p̃dicē. damus illis potestātē respondendi tibi. vt dum dixerint que ignorant. probemus eos p omnia esse mētitos. Tunc ceperunt phanatici eoz arzi pi & dicere grande bellū esse futurū. & ex veraq; parte posse iēfici pliantes.

Apostolis autem in risum excitatis ait dux. Me timor iuasit. vos autem ridetis. Dicunt apostoli. celsus timor tuus. quia nobiscum pax inrauit istam puinciam. Hodie intermitte profectionem. & cras hora tertia venient quos promissisti cum legatis idcirco. qui paci vestre ad quascunq; conditiones grater consentientes pactus vobis firmissimus stabiliunt. simili modo pontifices risum leuauerunt dicentes duci. Noli domine hominibus istis credere mendacibus. aduenis & ignotis. q; ideo aliq; loquitur ut non quasi exploratores teneantur. **M**idi q; nunq; fallunt dederunt tibi responsum. ut cautus atq; sollicitus sis. hos vero pannosos. & personarum nullam habentes. quos videre vel audire iniuria est ad iniuriam deorum non punis. Respondit dux. Hoc magnus est q; aduene paupes & ignoti cum tanta constantia asseuerant q; deorum nostrorum testimoniis videtur esse contrarium. Dicunt ei pontifices. iube eos custodiri ne fugiant. Respondit dux. Non solum illi. sed etiam vos in custodia eritis. ut rex exit? doceat qui merito debeant honorari. qui q; odemnarum. Factum est autem in castro venerunt nuntii q; missi fuerant. & nunciauerunt ita esse sicut apostoli predixerunt. Tunc irat? pontificibus dux. iussit ignem copiosum accendi. ibi q; eos precipitari. & omnes qui apostolos dei obfuscare videbant. Apostoli vero prostrauerunt se ei dicentes. Obsecramus domine ne efficiamur causa in teritis eorum & qui pro vita & salute mortuorum huc missi sumus. viuentes occidere videamur. Miror ait dux vos ita pro his inuenire. qui nichil aliud egerunt pro omnes comites meos & tribunos & satrapas & prima contulerunt ingratia ut vos viuos incederent. Dicunt ei apostoli. Disciplina magistri nostri hanc regulam tenet. ut non solum malum pro malo non reddat. sed etiam bona pro malis restituat. **M**it dux. Hoc saltem permittite ut omnia bona eorum vobis tradant. Non licet inquirere nobis aliq; possessio in terra. quia nostra possessio est in celo eterna. **LXXIX. De certamine eorum contra magos.**

Avidentes hec zaroes & arphaxath dixerunt. Isti homines maligni sunt. & contra deos & contra regnum tuum subtiliter agunt. Dixit eis dux. si ausi estis. habere cum eis conflictum. Et si viceritis eos abicien. Responderunt magi. Ut pbes quia nobis prescribit? non poterunt loqui. iube bastare aliquos eloquentissimos & i argumetu acutissimos. ut habeant nobiscum conflictum. Et si ausi fuerint loqui prescribit? nobis impitissimos nos esse probabis. Tunc iussu regis & ducis. aduocati pristino facti sunt. **C**um in presentia regis cunctorum q; sublimium magi locuti essent. omnis illa convocatio ita muta facta est. ut nec nutibus q; loqui non poterat idcirco. Postea dixerunt magi ad regem. Ut scias nos ex deorum numero esse. permittimus eos quid loqui. sed ambulare non posse. Quod cum fecissent. addiderunt. Ecce reddimus eis gressum. sed faciemus eos apertis oculis nichil videre. **C**umq; & hoc fecissent. expauit cor regis & ducis dicentibus amicis illorum non debent magos illos odemni. Tandem aduocati merore confecti ad sua reuersi sunt. Dux vero cum haberet amicos apostolos & nazarum eis omnia que dicta vel facta fuerant. dixerunt ei apostoli. Iube aduocatos venire ad nos primo. & tunc iterum ingrediantur ad regem similem habitum conflictum. Quod cum fecissent. videntes aduocati apostolos vilissima ueste indutos. quasi in respectu eorum personam habuerunt. factum tamen silentio. sic eos allocutus est simon. Non offendet aspectus vestros iste

noster habitus vilis. Intus enim latent ea que eterna gloria & vitam inuenire vos faciant. non enim omnes homines de uno patre & una matre nati sumus. Qui cum facti essent. & in regione viuorum positi. suadente angelo inuidie peruariati sunt legem. quam a creatore suo acceperant. & serui facti sunt ei? cui suadenti obtempauerant. Ideo angelus pessimum facit. de hominibus quos in errore tenet quod ipse uoluerit. quia deus verus quem ille timet non est cum eis. hac de causa vos pro magos suos quam diu uoluit fecit tacere. & iterum non videre iterum q; immobiles permanere. Unde ut & probetis ita esse. promittite vos ab ydolorum cultura discedere. & solum inuisibilem deum colere. Quod cum feceritis. imponemus manus nostras super capita uestra. & signum christi faciemus in frontibus uestris. & si non eos confutaueritis. credite nos fallere in omnibus quecumq; asserimus. Tunc illi rationem ueram considerantes. prostrauerunt se apostolis dicentes. Vos facite ut non nobis possint impedire officium lingue nec aliqua membris impedimenta inferere. & sic super nos ira dei si ultra ydolis crediderimus. Tunc orauerunt apostoli dominum. ut magica signa exinaniret. & istos fortes ac stabiles contra magos faceret constanter insurgere. Qui cum respondissent amen. signati sunt in frontibus suis. & abiierunt ad regem. ac cum duce ingressi sunt. Magi quoque asseuerunt uolentes facere ea que fecerant. et nulla ratione potuerunt. **LXXX. De serpentibus magorum quorum moribus afflicti idem fugerunt.**

Aduocati autem insistebant eis dicentes. si potestis agite que heri fecistis. illi autem irati multitudinem serpentum fecerunt. tunc dicunt omnes regi ut uocaretur apostoli. Venientes ergo apostoli impleuerunt pallia sua de serpentibus. et miserunt in magos dicentes. in nomine domini nostri ihesu christi non morietur in se moribus eorum atrectati. mugitum dabitur dolorum uestrorum. Quod et factum est. Cepunt quoque magi ululare sicut lupi. Rex autem et omnes dicebant apostolis. Permittite eos ut moriantur ab eis. At illi responderunt. nos missi sumus a morte ad vitam reducere. non a vita in mortem precipitare. Oratio autem facta. dixerunt serpentibus in nomine domini nostri ihesu christi ad loca uestra redite. et omne venenum quod in his magis effuditis uobiscum auferte. Maiores autem cruciatus passi sunt. cum uniuersi serpentes iterum moribus edebant carnes eorum. ut uenena sua tollerent fugentes sanguinem eorum. Cumque abiissent serpentes. dixerunt apostoli magis. Per tres dies dimittimus uobis dolorem domari ut de his erzibus uestris peniteamini. Iusserunt autem eos in manibus tolli. et ad hospitium sua duci. Per triduum autem nec edere nec bibere nec dormire illis possibile fuit. sed sola uociferatio doloribus exorta incessabilis extitit. sed cum iam in eo esset ut pariter exspiraret. uenerunt apostoli ad eos et dixerunt. Non dignatur deus habere coacta seruitia. ideo surgite sani. et habete liberam facultatem conuertendi a malo ad bonum. et ad lucem de tenebris exeundi. Alii autem permanentes in perfidia sua sic a facie mathei apostoli fugerunt. sic et ab his fugientes. si mulacrorum cultores pro tota perfidiam commouerunt. ut apostolorum inimicitias excitarent dicentes. Venient ad vos inimici domum uestrorum. si uultis deos habere propitios. compellite eos sacrificare eis. si autem noluerit interficite eos. **LXXXI.**

De ceteris apostolorum gestis apud babilonia.

Apostoli autē morātes i babilonia faciēbāt mirabilia magna habebāt qz discipulos multos. ex quibus ordinabant psalteros & diaconos. ecclesias ordinantes. Factū ē autē ut vnus ex diaconibz camē incesti dicēē cōmisisset. Erat enim vicin? filie satrape que p̄dita virginitate p̄tū edēs p̄ditabat. Interrogata a parētibz vix sanctū effozinū diaconē impetebat. Qui tētus a parētibus puelle. v̄gebat subire v̄dictā. Quod audientes apostoli. venerunt ad parētes puelle. Quos illi vidētes. clamare cepunt. & diaconū hui? criminis accusare. Apostoli autē dixerunt. Quādo natus ē puer. Responderūt hodie hora prima. At illi. Producite huc infāte & diaconū quē accusatis huc adducite. Cūqz in p̄fenti eēt. dicunt ad infāte. i nomine domini nostri ihesu christi loq̄re. & dic si iste diacon? p̄sumpsit hanc iniquitatē. ifans absoluit. sūmo sermone respondit. Hic diacon? vir s̄ctus & cast? ē. & nūq̄ carnē suā maculauit. Insistebant parētes. vt d̄ p̄sona incesti interzogarēt. Qui dixerunt. Nos innocētes absolue decz. nocētes prodē nō decz. Post hoc euenit vt due tigrides ferocissimē q̄ in singulis foueis erant incluse aufugēt. & quidquid muenire poterāt deuozarēt. Tunc omnis popul? cōfugit ad apostolos dei. Qui inuocantes nom̄ domini ihesu. iusserūt vt sequētur eas ad domū in quā manebāt. & p̄tuduū ibi manserunt. Et duocātes omnē populū dixerūt. Ecce fere audito nomine christi in agnos conūse sūt. & homines ad ymaginē dei facti. i stoliditate tāta p̄durāt. vt creatore suū nō intelligant. Vt autē sciatis quia ipse ē verus de? erunt vobis in testimoniū tigrides iste q̄ in nomine ei? mansuete facte in medio vestra cōuersabunt. Vespe autē facta in uestra cellā reūtenes manebūt. Nos autē oportz alia loca pagrare & p̄dicare nom̄ domini. Circūierunt igit̄ duodecim p̄diis prouincias in quibz multa egerūt. & multa passi sūt p̄ annos xij. Magi autē supra memorati factētes scelera p̄ ciuitates. & dicētes se eē ex genere doz semp a facie apostolorz fugiētes. tandiu erāt in quacūqz ciuitate donec agnoscerēt apostolos aduenire. Apostoli autē vbiqzqz veniebāt dtegebāt facta eoz & doctrinā a dyabolo inuētā.

LXXXII De passione eozū dē apostolorz.

Dum autē ingressi ciuitatē suam mansissent apud discipulū suū nomine sennē eius de? ciuitatis viz. lxx. tēplozūm p̄tiffices qui i vrbe erāt & a magis p̄mōiti fuerāt. circa horam primā venerūt cū innumerabili populo clamātes ad sennē. Produe ad nos inimicos dozūm nostrorum cum quibz si nō sacrificaueris dijs nostris in cētemus te & domum tuā cum ipsis. Igitur teneē apostoli. & ducē ad tēplum solis. Ingressibz illis tēplum ceperūt d̄mones clamare p̄ energuminos. Quid nobis & vobis apostoli dei viui. In ingressu vestro flamis exurimur. Stabat autē in vna ede tēpli ab oriēte quadriga equozz fusilis ex auro in qua radiat? sol eque ex auro fusili cōsistebat. in alia ede luna fusilis ex argēto. habēs quadrigā bouum fusilē similit̄ ex argēto. Ceperūt autē pontiffices cum populo vim facē apostolis dei. vt adorarent eos mibi. & illi duo magi qui hanc violētiam excitauerāt. Tunc ait iudas ad simonē. Video dominū hiesum vocantē nos. Cui simō. Tū ē q̄ itueoz domini mei aspectū in medio angeloz. Dixit qz mibi angelus domini cum orare. Faciaz vos egredi de tēplo. & tēplum ruē sup eos. Et dixi Nequaq̄ fiat

hoc domine. fortasse erūt aliqui ex his qui cōuertētur ad te. cūqz hoc secū hebraico sermone loq̄ret? apparuit ei angelus domini dicēs. confortamini & vnū e duobz eligite. aut repētini istoz itezitū aut ad palmam martiriū cū fiducia properare. qui responderūt. Oranda ē misericordia domini vt & istis propiciet. & nos adiuuet vt possim? p̄tingē ad coronā. hoc soli apostoli vidētes & audientes compellebant a pontificibus adorare simulacra solis & lune. Facto autē silētio dixerunt. audite omis & videte. solem & lunā scimus p̄cepto creatoris subiectos esse. & in firmamento consistētes nō sine iniuria sua in tēplis includūt. que i celo omi seculo patē noscūtur. Et vt sciatis eoz simulacra nō sole neqz luna. s; demoniis eē plena. p̄cipio ego simon domini qui in solis simulacro latz. & frat me? iudas ei qui in simulacro lune vos ludificat. vt egrediantur ex eis. & ipsi eos comminuant. Et cum hoc dixisset. visi sunt ab omi populo duo ethiopes nudinigri. horribili vultu egredi. & confringentes ea vultando diras uoces emittētes abscedunt. struētes qz p̄tiffices in apostolos inter fecerūt eos. Senes quoqz passus est cū eis hospes eozū. quia & ipse ydolis sacrificare contempsit. i ipa autē hora cū nimia essz celi sēntas. fulgura nimia extiterūt ita vt triphariam templum scindere. a summo tecti fastigio vsqz ad profundū fundamentum. Duo autē magi supradicti ictu coruscationis adusti. i carbones vsi sūt. Post m̄ses aut tres misit rex & cōfiscavit omis p̄tiffices. corpora aut apostolorz cū īgeniti honore trāstulit ad suā ciuitatem. In qua cōstruxit basilicā admiratiōe dignā. cuius structura p̄ girum habebat pedes occies. lxxx. in altum autem cxx. hec gesta craton discipulus apostolorz eozū tem. scz simōis et iude scripsit in libris. x. quos african? hystorograph? in latinā linguam trāstulit. ex quibz hec pauca excerpta sunt.

LXXXIII De factō bartholomeo et d̄ astaroth. Theodor?

Beat? autē bartholome? vt legitur i gestis ei? antiquioribz licaome verbū vite p̄dicauit. Dehinc indie ad vltimū i albano armenie maioris vrbe. postq̄ multa et intollerabilia tormēta subijt. d̄coziat? ab impijs ad modum foll. p̄ modū capite plex? est. **Ex gestis eius.** Nam cum aliquando ingressus fuisset templum in quo erat ydolum astaroth. quasi peregrinus ibi manere cepit. in hoc autē ydolo tal? erat demō. q̄ homines verum deum nō colentes ita ludificaz. vt facerz in eis dolores et ifirmitates. damna et picula. et dans r̄spōsa vt ei sacrificarēt. dum ab eozum lesiōe cessabat. curasse putabatur. apostolo etiam ibi manēte nulla r̄spōsa dabat. nec vlli potat ex his quos leserat subuenire. Cūqz plenum iam essz lāg uētibz tēplum et quotidie sacrificantibz nulluz daretur r̄spōsum. p̄xerunt i aliaz ciuitatē. vbi et alio colebatur demonium cui nomē berich. Et illic sacrificātes iquirebāt cur de? eozum astaroth nō darz eis r̄spōsa. Quibz r̄spōdit berich. Deus vester ita captiu? et religat? cathenis igneis strict? teneē. vt nec suspirare audeat. nec loqui ex illa hora qua apostol? dei bartholome? illic īgressus est. Et quis est iquiūt iste bartholome? Respondit. amic? est dei omnipotentis. Et ideo vanit hac. vt omnia numia q̄ colūt idi euacuet. Dicunt illi. dic nobis signa quibus eum iuenire poterim? iter tot milia hominū. Qui r̄spōdit. capilli nigri et crispi

caro candida oculi grandes. barba proluxa. naves
equales et directe. aures cruce capitis cooperte. sta-
tura equalis. Induitur autē pallio albo p singulos
angulos gemas habere purpuras. xxvi. anni sunt
q nunq vestimenta ei? sordidata sunt. nunq vete-
rasunt. Similit nec sādalia. Centies flexis genib?
p diē. cēties p noctē orat dominū. Vox eius quasi
tuba vehemēs. Ambulāt cū eo angeli dei qui non
pmittunt eū fatigari nec esurire. Semp eodez vul-
tu eodē animo pseruat. Omī hora let? & hilaris
pmanz. Omīa prouidz. omīa nouit. Omniū gentiū
linguā & loquē & intelligit. Ecce etiā hoc quod
interrogatis vos. & qd ego do responsū d eo. iaz
nouit. Angeli em dei famulant ei. & ipsi nunciant
Et cū ceperitis eū querē? si vult ostendet se vobis.
si nō vult nō poteritis euz vidē. Rogo aut vos vt
dum inueneritis eum. rogetis eum vt huc non ve-
niat. nec hoc michi faciant angeli qui cum eo sunt
quod fecerūt college meo asaroth. His dictis cō-
ticuit. Reuertētes aut ceperunt circūire omniū pere-
grinoz vult? & habit? & p duos dies nō inuen-
runt eum. LXXXIII.

De quibusdā signis & confessione demonis

Actum ē autem vt quidam demonio ple-
nus clamarz. **A**postole di bartholomee i-
cendūt me oratōs tue. **C**ui apostolus ait
Obmutescē & exi ab eo. **E**t statim liberat? ē homo
Quod audiēs pilomī? rex prouincie. cum haberet
filiā lunaticā. rogauit eum p nunciū vt similit liber-
rarz eā. **Q**ui euz venissz illuc. vidēs eā cathēis stā-
tā. eo q omnes quos poterat mosu atrectabat
& cedbat. iussit eā solui. **D**icunt ei mīstri **E**t quis
audz manū mittē ad eā. ait apostol? **I**am ego vin-
ctū teneo inimicū qui in ipsa erat. & vos eā tētis
adhuc. **I**te soluite eā. **Q**uod cū fecissēt. nō potuit
eā vltra vexare dmon. **T**unc rex oneravit camelos
auro & argēto. gemis. vestib? & cepit querē apo-
stolū. s; penit? nō inuenit. **C**um aut transisset nox.
& auroza icipet. apparuit apostol? sol? cū rege. i cu-
biculo & ait. **V**t quid me q̄sisti tota die cū mune-
rib? **E**go nichil t̄renū. nichil carnale requiro. sed
fili? dei qui dignat? ē homo nasci ex virgine misit
nos discipulos suos p omnes prouincias. vt expel-
lam? mīstros dyaboli. q p tēpla i statuis habitāt.
& homines qui colunt eos d potestate ei? auferā-
mus qua vict? ē. inde ē q tēpluz vestrū ingressus
dmonē qui ab ydolo vestro dabat responsa. ab an-
gelis eius qui me misit religatū teneo. **F**acit em ar-
te sua homines egrotare. & suadz eos ydol? cedē.
Et cū ea adorauerit. tunc cessat eos ledē. **E**t si vis
probare q ita sit. iubebo illi vt ingrediatur statuā
suam. & faciā eū hec ipsa confiteri. ait rex. crastina
die hora prima diei parati erūt pontifices sacrificā-
re ei. & ego ibi supueniā vt videā hoc factū mira-
bile. altera igiē die sacrificātib? eis hora p̄ma cepit
clamare dmon. cessate miseri sacrificare michi. ne
peiora q̄ ego patiamī. qui a cathēis igneis religa-
tus sū ab angelis ihu ch̄isti quē iudi crucifixērūt
putātes eum a morte d̄tineri. **I**psē aut mortē cap-
tiuauit. & p̄m̄cipē nostrz mortis vicul igneis vin-
xit. & tertia die victor mortis & dyaboli resurre-
xit. **E**t dedit signū crucis sue apostolis quos p vni-
ūsas partes seculi misit. **E**x quib? ē vn? hic q me
vincitū tenz. **A**cto vos. vt rogetis eum pro me. vt
dimittat me. vt eat ad aliā prouinciā. **C**ōfiteri iqt
quis istos ledat qui varias egrotatiōes patiuntur
at ille. **P**riniceps noster dyabol? mittit nos ad ho-

mīnes vt eos ledam? **P**ri mo quidē carnes eorum
quia in animas potestatē nō habem? nisi sacrificā-
uerit. at vbi p salute corporis sui nobis sacrificā-
uerint cessam? eis nocē. & p hoc videmur eos cu-
rare. & colimur quasi d̄ij. LXXXV

De cōfractōe ydoli & effigie d̄monis.

Vnc ait apostol? ad plebē. **E**cce quez vt
deum vos curare putabatis. audite ergo
nūc deū creatorē vestz qui habitat in cel?
Et si vultis vt orē pro vobis. & omīs hi sanitatem
recipient. deponite ydolū hoc & cōfrigate. & tūc
tēplū hoc ch̄isti nouū cōsecrabo. vos qz omīs i eo
ch̄isti baptisate cōsecrabo. **T**ūc iussu regis om-
nis popul? misit fūes & trocleas. & simulacra nō
potuerūt eūte. **E**t ait apostol? **S**oluite vincula e?
Quod cū fecissēt. dixit ad d̄onez qui in eo erat. si
vis vt nō te faciā in abissū mitti. exi d̄ isto simula-
cro. & cōfringe illud. & vade i tēraz d̄straz. vbi nec
avis volat. nec azator arat. nec vox homis resdat.
at ille statim egredies. cōmmitit omīa gnā ydoloz.
Nec illud solū mai? ydolū. s; etiā mīmoza vbiqz
pro ornatu tēpli erāt posita sigillatim minutauit.
ita vt omēz picturā delēt. **T**ūc omēs vna voce cla-
mauerūt. **V**n? d̄us om̄ipetēs quē p̄dicat apostol?
Tūc apostol? expandēs man? ad domnū orauit.
pro saluatiōe omnis populi. **E**t cū omnes respon-
dissēt amē. apparuit angel? domi splēdidus ut sol
habēs alas. et p quatuor angulos tēpli circūuolās
digito suo i quadratis saxis exculpit signū crucis
et ait. **H**ec dicit domi? qui misit me. sicut vos om-
nes ab omni infirmitate vestra mūdauī. ita mūda-
ui et tēpluz hoc ab omni sorde et ab omni imūdo
habitatoze ei? quē iussit vobis illū quē vidētes nolite
expauescē. s; quale signū in his saxis exculpit. tale
vos in frontib? vestris signū facite digito vestro
et omīa mata a vobis fugiēt. tunc ostēdit eis ingē-
tes egip̄tiuz. nigriozes fuligine. facie acuta. proluxa
barba. crines vsqz ad pedes habētes. oculis igneis
sicut ferz ignituz scintillas emicātib? ex ore ei? et
ex narib? egrediebāt flama sulphurea. pennaz eq̄
habebat alas sp̄meas sicut stips. et erat vinc̄tus a
tēgo. manib? cathēis igneis strict? et dixit ei an-
gel? **Q**uoniā audisti voces apostoli. et omnia pol-
lutionū gnā d̄ isto tēplo emundasti. secunduz pro-
missuz apostoli solui te. vt vadas vbi nulla cōuer-
satio hominū esse potest. et sis ibi vsqz ad diēz iudi-
cij. et euz exoluissz eū ille ululatus teterz uocis e-
mittens euolauit. et nusq̄ cōpuit. **A**ngel? autem
domi cunctis uidentibus ad celuz euolauit. tunc
rex polemi? euz uxore sua et filiis et exercitu et po-
pulo regni sui credens baptizat? est. et d̄posito d̄i-
ademate et purpura cepit nō deserē apostoluz

LXXXVI

**De passione apostoli et turpi morte hostiuz
ei? et miraculo lapidis.**

In tēa colligentes se omnes temploz pō-
tificates abierūt ad astrages regez fratrem
eius maiorez et dixerunt. **F**rater tuus di-
scipul? factus est homis magi. qui templa nostra
sibi uendicat et deos cōfringit. tunc rex indignat?
misit euz eis mille uiros armatos. ut apostolū um-
ctuz ad euz p̄ducerent. **Q**uod euz fecissent. ait ad
illuz. **T**u es qui euertisti fratres meuz. **R**espondit
apostolus. **N**on eueri. sed conuerti. cui rex. sic fe-
cisti fratres meuz relinquere deuz suos. et credē tu-
uz. sic et ego faciā tibi. **D**icit ei apostol? **E**go deuz

quē colebat frater tu? religatū ostendi. & ipsū fe-
ci frangere simulacrum suū. si potueris hoc facē do-
meo. poteris me ad sacrificandū reuocare. Si au-
tē nichil potes facē deo meo. ego omnes dos tuos
cōmuniā. & tu crede meo. Hoc cū dicit nunciatū
ē regi. qd de? su? cecidissz nomine waldach. & mi-
nutati abissz. Tūc scidit rex purpureā vestez qua
erat indut? & fecit fustibz cedi apostolū. cesū au-
tē iussit in modū follis excoziari. ac deinde d colla-
ri. Veniētes autē fidelū populi innumerabiles ab-
stulerūt cū omī glozia & ymnis corp? ei?. & con-
struxerūt basilicā mire magnitudis in qua illō po-
suerūt. Tricesimo autē die dpositionis ei? arzept?
ē astrages a demonio. & venit ad tēplū ei?. omes
qz pontifices pleni dōnio. & passi sūt ibi confiten-
tes apostolatū ei?. & sic mortui sunt. multi qz in-
fidelū conūsi baptizati sunt. Vniūso autē populo
& clero acclamāte polemi? rex ordīnat? ē episcopus.
qui & cepit in nomine apostoli signa facē. &
cū. xx. annis episcopatu tenuissz migrauit ad do-
minū. Post multos autē annos corp? apostoli dila-
tū ē inde ad lippaz. q est vna ex nouē insulis sicilie
quas colias siue vulcātas antiqui vocauerūt. eo
qz sicut ethna sicilie mons. sic & iste subzaneo igni
& flamarū pperuis globis exestuare vide nē. post
modū vero translātū est bñuentū. vbi & multis
refulsit miraculis. Quodā autē die dū quedā muli-
er attulissz vas fictile plenuz oleo. petēs vt ex eo
mitteretur in lampadē que ardebat iuxta corp? apo-
stoli. sumētes ministri vas inclinabane illud. vt ex
eo in lampadē mitterēt. & penit? nil exibat d vase
Aspiciētes autē digitos suos mietētes in vas vide-
bant & palpabant illud plenu ē liquato oleo. &
tam cū inclinaret illud sup lāpadē nil dcurzebat ex
eo. Quidā vero ex eis ait. Puto nō eē acceptū bea-
to bartholomeo d hoc oleo in suā lāpadē fundi. E-
uacuetuz in aliud vas. Inclinatū autē in aliud vas
sub omni celeritate (vt olei liquati mos ē) euacua-
tū ē vas. d quo sup lāpadē exire nil valebat.

LXXXVII. De translatione sancti corpo-
ris & theodoro ei? scriptore. Theodor?

Dost obitū autē ei? magn? dei p̄dicatoz ap-
paruit. miraculis p̄ditos inuitās sed bestī-
alē mentē & inhumanū cor nil erat quod
cōpesceret. Insaniūt itaqz contra illud sacz corpus
& p̄iciūt i pelag? ipsā qz tegebat lapidē archam
vt i profundū dimeria vterit? non cōparēt. Sed o
miraculū & opus magnificū. mota ē ipetu ipsa ar-
cha d regione armenie cū quatuor alioz martirūz
archis. q similitē dū signa opazent. in mare cū ea p-
iecte fuerāt. & p tantū spaciū maris quatuor his
p̄cedētibz & quodāmodo obsequētibz venerunt
i vteriozes p̄tes sicilie. in insulā q lipparis vocat.
facta reuelatione ad sanctū agathonem qui illuc
erat hostiensis episcop?. Post hoc quasi quosdam
ministros suos aliū martirē hic. aliū vō illic relin-
quēs apostol? retroz. Papiū quidē reliquit in
mila ciuitate sicilie. bicianuz d̄stinauit mesua. reli-
quos duos in terzā calabritidē direxit gregoriū. s.
i ciuitate colūpna. achaciū i thale. vt vnusquisqz
eoz in vnaquaqz ciuitate protector essz habitato-
ruz. Qui etiā vsqz hodie splendet suffragijs suis.
Ipse itēa profect? ad ciuitatē ad quā celit? voca-
bat. p̄dare suscep? ē cū multis luminaribz. odorū
bus & ymnis. De celo autē dū puentū eēt ad urbē
non progrediebat archa s; stabat immobilis. Deinde
ad lic? tracta. & sup duas castas viculas assūpta.

reposita ē. vbi sacz ei? tēplū protim? locatum est
Mons autē vulcan? qui pene cōtinguus erat insule
& nociuus his qui circūquaqz morabantur. tunc
recessu inuisibili motus ē quasi stadijs. vii. contra
mare suspēs? ita vt vsqz hodie appareat vidētibz.
quali figuratio tractus fugiētis ignis. Porro ml-
ta mira circa hos haften? opatur deus. Actoz
Hucusqz theodor?. hic theodor? sacerdos fuit.
apud constantinopoli tēpibus ad riani & leōis ro-
manoz p̄tificū. qui fidi constantia. & scientie gra-
tia. signoz qz virtutibus pollēs. et duoz ipialium
et insigniū cenobioz studijs. scz sacudioz abbas
constitutus ē. hic semp i apostolice sedis cōmunio-
ne p̄stēs. hēticoz venias. et impatoz vesaniā eti-
am tormētis affectus. mētis virtute rep̄lit. necnō
et spiritussancti gratia plenus nonnulla opuscula
cōposuit. inter q et s̄monē de beato bartholomeo
apostolo satis vtilē. translationē corporis eius de
armenia indie prouincia i lippaz insulā ptinentem
Quem anastasiū sedis apostolice bibliothecari-
us d greco transtulit. Qualiē autē idē sacz corpus
d eadē insula lipparitana postea transtuectū sit. cū
ibidē vsqz ad annū. dccc. vii. ab incarnatōne domi-
fuerit. postea suo loco dicēdū ē. Nunc ad reliquos
aplos trāseamus. LXXXVIII. De vita sā-
cti philipi apostoli. Ex gestis eius.

Sanctus philippus post ascensionē domini
p̄ annos. xx. instans p̄dicauit p̄ siciliā euā-
gelū. Vbi cū cētus essz a gētibus. ad sta-
tuā martis cōpelleretur ad sacrificandū exiit de sub-
tus basim. in qua illa stabat statua. ingēs draco. et
p̄cussit filiū pontificis qui ministrabat ignē sacrifi-
cii. Percussit etiā duos tribunos qui p̄erant prouī-
cie. cuius officiales tenebāt i vinculis apostolum
De flatu autē draconis omīs morbidi vehemētē ego-
tare ceperūt. tunc dixit apostolus omibus. audite
consiliū meū. et recuperabitis sanitatē. mortui quoqz
resuscitabunt. et draco effugabit. Dicunt illi oēs
Dic nobis qd faciemus. Quibus ille. Decidite mar-
tē hunc. et loco eius cruce domini nostri ihu xp̄i
affigite eā qz adorare. tūc illi qui cruciabant clama-
re ceperūt. Recupetur i nobis virtus. et d̄iciem?
martē hunc. factō itaqz silētio apostolus in nomine
domini hiesu ch̄risti draconē fugauit. ita qz festimā-
tissime exiēs vltra nusqz cōparuit. tres quoqz p̄di-
ctos mortuos suscitauit. omnē qz turbā flatu dra-
cois morbidatā sanitati restituit. ita vt omīs qui p-
us p̄sc̄bantur eū p̄cētā agētes. dūz hunc estimā-
tes adoraret. Ipe autē p vnū annū iugit docuit eos
ea q d xpo sūt. et mlta milia hoīz credētē baptiza-
ti sunt. Ordīatis autē clericis et episcopis. & mul-
tis ecclesijs instructis ipse p reuelationē ad asiaz r-
ūsus ierapoli cōmoratus hēsiz malignā hebionita-
iuz extinxit. Erāt quoqz ibi due eius filie sacratissi-
me. p quas dūs virginū multitudinē est lucratus
an. vii. vō dies obitus sui exhorat? ē clerū et oēs
populū p̄dicēs vite sue t̄minū. ānoz aut. lxxxvij.
p̄rexit ad dominū. et i ea ciuitate corpus eius posi-
tum ē. LXXXIX

De sācto barnaba apostolo. Ex gestis eius.

Sanctus vō barnabas genē ciprius. qui
vnus ex lxxij discipulis erat sanctū paulū
nup cōūsuz ap̄p̄derat. et ducēs ad apo-
stolos narzauit eis quomodo cōuersus fuerat tā-
tam qz gratiam habuit q a spiritu sancto e'ectus
apostolus cum beato paulo gentibus p̄dicauit
et multa miracula fecit. Cum autē essz barnabas

in iconio ciuitate. visio apparuit iohani discipulo. & cōsobrino eius. apparuit enīz vir splendidus dīcēs. **Cōstās** esto iohannes. quia amodo non iohannes sed excelsus vocaberis. Quod cum euigilans sancto barnabe indicaſſet. reſpōdit ei. **Caue** diligēter. ne quod vidisti dicas alicui. Nam & michi ſimiliter apparuit hac nocte dominus dīcēs. **Conſtāns** esto barnaba. quia eterna p̄mia percipies. eo q̄ gēte tuā reliquiſti. & animā tuā pro meo nomine traſiſti. **Cū** ergo sanctus paulus cū barnaba in achiſchia predicasset. & ad pres occidētis causa p̄dicacionis ire disponēt. rogabat paulū s̄c̄t̄ barnabas ut p̄uus irēt cīp̄z ad visitandos parētes suos. & postea in hierusalē simul irēt. Interi angelus domini apparuit nocte sancto paulo dīcēs. **Ne** tades veni: e hierusalē. quia quidā fratres ibi te expectant. **Quod** cū sanctus barnabe dixiſſet. reſpōdit fiat volūtas dei. **Nūc** autē cīp̄z vado. & ibi vitā finēs te ampli⁹ nō videbo. tamē ora pro me ad dominū. ut ei placeat ministeriū meū. **Et** cū flens ad pedes ei⁹ voluerz. cōpatiēs ei paulus dixit. **Noli** flere fraſ. quia sic est voluntas dei. nā & michi hac nocte apparuit dominus dīcēs. ne prohibeas barnabā ire cīp̄z. quia multos ibi illuminabit. & maritriuz ibi cōsumabit. **Et** cū sic abinuicē diſceſſiſſet. barnabas & iohannes discipulus ei⁹ properātes cīp̄z & multos in itinē cōuēterūt. **Secū** autē ferēs euangeliū sancti mathei. sup̄ egros illud ponebant. & continuo sanabant. **De** cīp̄z autē exētes inueniunt bariē maleficū. quē sanctus paulus dupū ad tēpus lumine priuauerat. s̄z p̄cīb⁹ sergij pauli p̄conſulis sanauerat. **Et** ab eo prohibiti intrare paphuz venerūt ad locū ubi gētilēs viri & femiē nudi currendo colludebant. **Vnde** indignat⁹ sanctus barnabas maledixit templū. & statī ps tēpli cecidit. & occidit plurimos paganoz. **Cū** ergo inde exiſſet. & in salamina multos predicando cōuēterēt. cōperit hoc benē ſeditionē excitauit. & cōprehēſuz multū q̄ afflictū in iuriis q̄rebāt tradē iudici ciuitatis. **Cognito** autē q̄ eusebius vir magn⁹ p̄potens q̄z d̄ genē neronis ip̄atoris illuc aduenerat timuerunt ne eū eriperēt d̄ māib⁹ eoz. **Et** ligātes funē ī collo ei⁹. nocte dilaceratū p̄cis a ſtagoga ī ipodromo p̄traxerūt. **Et** dīde foris portā. & ibi cūdātes eū crudeliter cōbuſſerunt. **Impi** autē iudi nec sic faciāt d̄ nece ei⁹. p̄ulerūt ossa ei⁹. & in ſcrinio plumbeo recludētēs in mare p̄cipitare volebant. **Interi** iohānes discipulus ei⁹ cūz duob⁹ aliis nocte rapuerūt ea & ſepelierūt ī quadā cripta. & ibi latuerūt vsq̄z ad tēpora zenonis imp̄atoris & gelasij pape scz vsq̄z ad annū domini. & tunc ip̄o reuelāte rep̄ta ſūt. **XC.** **De** ſācto luca euangeliſta.

Hieroni⁹ d̄ illuſtrib⁹ viris
Lucas vō medic⁹ antiochēſis ut eius ſcripta indicant. greci ſermonis nō ignar⁹ fuit. qui ſectator pauli apoſtoli & omnis ei⁹ p̄grinationis comes ſcripſit euangeliū. de quo idē apoſtol⁹. **Miſim⁹** inquit cū illo frat̄ cui⁹ laus ē in euāgelio p̄ om̄s eccleſias. **Ad** colocoſes. **Salu** tar vos lucas medic⁹ cariffim⁹. **Et** ad thimotheū. **Lucas** ē mecū ſoluſ. **Aliud** quoq̄z edidit volumen egregiū. quod titulo apoſtolicaz actionū p̄notat cui⁹ hiſtoria vsq̄z ad biēniū rome cōmorāntis pauli puenit. id est vsq̄z ad quartū neronis anum. **Ex** quo intelligim⁹ in eadē vrbe libz eſſe cōpoſitum. **Igitur** piclois pauli & tede & totā baptizati leonis fabulā inter ſcripturas apocriphas cōputem⁹

Quale em̄ est vt indiuidu⁹ comes apoſtoli iter ce teras ei⁹ res hoc ſolū ignorauerit. **Quidā** ſuſpicātur quotiēſcūq̄ in ep̄ſtolis ſuis dicat iuxta euāgelii meū d̄ luce ſignificare volumē. & lucā nō ſolū ab apoſtolo didiciſſe euāgelii. qui cū domino ī cāne nō fuerat. ſz a ceteris apoſtolis quod ip̄e quoq̄z ī principio volumē ſui declarat dīcēs. ſicut tradi derūt nobis qui a principio ipſi viderūt & miſtri fuerunt ſimonis. **Igitur** euangeliū ſicut audierat ſcripſit. **Acta** apoſtolorū ſicut ipſe viderat opoſuit. **Ex** prologo in euangeliū ei⁹. **Lucas** paulū ſecutus vsq̄z ad cōfeſſionē ei⁹ ſeruiuit do m̄o ſine crimine. **Nā** neq̄z vxoz vnq̄z habēs neq̄z filioſ lxxiii. annoz obit in bithymia plen⁹ ſpirituſācto. **Qui** cū iā eēt ſcripta euangelia. p̄ matheū quidē in iudea. p̄ marcū autē in italia. ſācto iſtigāte ſpiritu. in achaiē p̄tib⁹ hoc euangeliū ſcripſit. ſignificās etiā ip̄e in principio āte alia eē deſcripta. **Hieronimus** ubi ſupra. **ſepultus** eſt autē oſtan timopoli. ad quaz vrbē. xx. āno conſtāncij auguſti oſſa ei⁹ cū reliquiis ſācti andree apoſtoli trāſlata ſunt. **XCII.** **De** ceteris apoſtolorū diſcipulis. **Actoz.**

Hverunt et multi ſāctoꝝ apoſtolorū diſcipuli viri egregij quoz geſta ad plenū nō repp̄. ſz ex martirlogio breuiter colle gi. nā. iij. kl. maij celebratur apud paphum natale ſācti titici diaconi diſcipuli beati pauli. cui⁹ ī ſuis ep̄ſtolis meminit pronuncians eum frat̄ cariffimū ac conſeruum ſuū fore ī domino. **Itē** pridie nonas maij antiochie ſācti enodii. qui vt beatus ignacius ſcribit p̄mus ibidē ep̄ſcop⁹ ab apoſtol' ordīnatus eſt. **Hic** quoq̄z glorioſo martirio apud eandē vrbem vitam finiuit. **Itē** ij. id⁹ iulij apud macedoniā beati ſilee apoſtoli. **Qui** cū eſſet vnus de p̄mis fratrib⁹ et ab apoſtolis ad eccleſias gētium deſtinat⁹. p̄dicacionis officij gratiā domi plenus inſtāter cōſumauit. et in paſſionibus ſuis chriſtum glorificans poſtmodum requieuit. **Itē** v. kl. iulij apud galaciā. beati creſcētis diſcipuli ſācti pauli apoſtoli. **Qui** tranſitū in gallias faciens. multos ad fidē chriſti verbo p̄dicacionis conuertit. **Rediēs** vero ad gentē cui ſpecialiter ep̄ſcopus fuerat datus. galathas vsq̄z ad beatum finē vite ſuo pe ope domini cōfortauit. **Itē** pridie nonas auguſti natale beati ariſtarcis diſcipuli beati pauli apoſtoli. **Itē** kl. ſeptēbris apud capuā via aquaria ſācti p̄ſci martiris. qui fuit vn⁹ de antiquis chriſti diſcipulis. **Itē** xii. kl. iulij rome de poſitio nouati fratris thimothei p̄ſbiteri. qui ab apoſtolis ī ſi de erudi ti ſūt. hoz ſozores fuerunt ſācta potenciana. & p̄axedis ſacre virgines chriſti. **Hec** de apoſtolis & eozū diſcipulis dicta ſufficiant. nunc de beatis mulieribus martha ſc̄z & maria. que et ip̄e xp̄i diſcipule et apoſtolorū cōubernales fuerunt. hiſtoꝝ am ex geſtis eaz collectaz ab initio proſequamur. **XCII.** **De** vita ſācte marthe. **Ex** geſtis ei⁹.

Bata igitur martha genē nobilis orta p̄ pago hieruſolomitano oppido berhani co fuit. cuius vterini fuere maria et lazarus. **hec** ab infantia deum valde dilexit. hebraicis apicibus docta. legis p̄ceptis ſubdita. corpore venuſta. facie decora. eloquiis luculēta muliebrib⁹ opibus conuenienter erudita. **Inter** omnes matronas piis moribus excellens. caritate redundans caſtitate pollens. viriles contactus om̄io vitabat. nuſq̄

legitur hanc autem vix habuisse aut hominis contu-
berniū subisse. quibus eius pater sicut & mariti me-
multa qz oraz extitisset egregius. Qui post di-
scipulorum dominicorum dispersionē. atheniensium ciui-
um predicator fuit fidelissimus. Hec autem cum pfa-
to fratre & sorore tria oppida. magdalum. s. & be-
thaniā vtzqz. & hierusolomitane vrbis partem iu-
re hereditatis matris possidebat. & p cunctis pen-
tibus dominū habebat. quoniam sēsu & probitate a-
bundantior & potētor erat. gazis optimis rferat.
Vñ militibus & famulis suis stipēdia larga manu
distribuēbat. cōuiuia famosa in administratōe da-
pū valde pta. Quoniam vt sacra assēt euangeliā.
vbicunqz ad conuiuia inuitatus esset dominus. &
illa in cellis martha ministrabat ex more. omniū se-
dula hospitiarix piissima. omnis tam domesticus
q̄ alienigena supueniens ad domū ei. quidquid pe-
tebat accipiebat. Vñ contigit vt ipsum dominus
hoc agēdo diligēter cepit. & illū hospitio suscepit
Ipse vero qui verus amator omniū. immo etiam ve-
rus amor ē. eam intantum dilexit vt magis in eā do-
mo q̄ alibi declinaret. impleta propheta que dicit
quali colonus vtetur ē in terrā. & quasi viator de-
clinans ad manē domū. Vere felix q̄ tantū hospi-
tē habere meruit. & angelorum panē cibauit. Illū ma-
gnū hospitē suscepit. qui angelorum & hominum
susceptor ē & pastor. Illū pauit qui omnes creatu-
ras pascit. illū magnū regē & dominū qui solo pal-
mo omnia cōcludit. quē multi prophete & reges vo-
luerūt vidē & non viderūt. audire & n̄ audierūt.
ipsū hospitio suscepit & pauit. Res gratiosa &
laude digna. Suscepto domo i domo. vnaqueqz
duarum sororum martha scz & maria propositū sibi mi-
nisteriaz agēdū quo magis deo placere elegit. Ma-
ria sedēs secus pedes domi audiebat vba oris eius.
quali pasci q̄ pascē malēs. Martha autē satagebat
circa frequēs ministeriū ciborum. Idōqz q̄ talē & tā-
tum hospitē domo suscepit cura eū sūma studuit
illi suire. Larē mūdare. accubitus ornare. cibaria p̄-
parare. s; videbat ei q̄ tota etiā domus familia suf-
ficere nō possit illi tanto homi ad seruiēdum. nisi ei
soror ad domesticā curā supplēdā ei subuenirz. Vo-
lebat. n. vt vniuersalit̄ omnis concio domus dapes p̄pa-
rarz. idcirco stetit aū dominū stupefacta. & ei su-
per hac re cōquerēs ait. Domine nō ē tibi cure q̄ so-
ror mea reliquit me solā ministrare. Dic ergo illi vt
me adiuuet. At ipse qui nō ē psonarum acceptor.
diuulorum seruitiū diuina sibi oblata seruitia amat &
recipit. sic officii vni laudat vt vlteri nō vitupe-
ret. Ab hinc ex more saluator in diuulorum beate ma-
the sibi gratū suscepit hospitii. Quanta remuneratio
pro hospitalitatis beneficio hilarī animo cuiqz
paupibz & indigentibz ministranti. apud deū repo-
sita sit. ex huius sancte mulieris hospitalitate cō-
probatur. Nam per amicitia hospitalitatis beate
marthe suscepit dominus lazari fratrē ei a mo-
re. Diligebat. n. inquit euangelista dominus hiesus
marthā & mariā sororē ei & lazari. Quē scz laza-
rū suscitauit ad pces soror. XCIII. De vi-
ta sancte marie magdalene.

Porro maria ipsa ē mulier illa q̄ a magdalo-
castro nūcupata ē magdalēa. Quā nō so-
lū sui germis dignitas vtz etiā patrimo-
nii iura parētū qz successus splēdidam reddiderat
ado vt duplicat honoris nomis excellētā circūqz
diffundēt. S; quia vtz affluētā interdū voluptas
comes sequit. Adoleſcentiōis vite tēpora lubricis

supposuit regēda discursibus soluto pudicie frēo.
s; postmodū diuino afflata spiritu mētis intuituz
in sese reuēns. ac pristina vite detrimēta nō su-
stinēs. vt cōperit dominū & creatore totius huma-
ni gnūs in domū vēisse simonis qui nō venerat vo-
care iustos s; peccatores ad penitentiā. nō ob suo-
rū sceleruz enormitatē d̄ sui creatoris diffidēs cle-
mētia. p̄cioso accepto vnguēto ad ipsū misericor-
die fontē concito p̄perauit gradu. corruēs ante cle-
mētie domini vestigia amaritudinē cordis p̄ vberē
lacrimarū exaggerans fontē. Mox dēiqz cōpuncti-
onis sletibus sui plasmatoris pedes cepit rigare.
capillis qz sue deuotionis tergē & indefinēter oscu-
lis vere humilitatis confouē. ac mundissimo sue di-
lectionis vnguēto pungē. Que cum in tali deuoti-
onis vnguēto non esset repudiata s; potius miseri-
cordiē suscepta. ausu familiaritatis confisa. etiā sup-
sanctissimū domini caput p̄ciosuz liquorē effudit
odoris. intantum vt tota domus ex odoris fragran-
tia more aromatū redolēt. nichil ore depromēs. s;
p̄ exterioris obsequij beneficia sue cōpunctionis
flamā ac dilectionis feruorē intmans ac si ipsi loq̄-
retur vbi dicit. Domine hiesu benignissime. tu
qui omnia scis & cordiū inspector es verus qui nō
vis mortē peccatoris. s; magis vt conuertat et vi-
uat. tu ipse intelligis quid mei d̄poscunt gemitus.
quid lacrie ab imo erupte flagitēt quid meus ama-
rus exores singultus. Peccatrix sū imunda. sū om-
niū criminū labe polluta. sed quia meā ab annis p̄-
ozibus contaminaui vitā ad te dominū meū qui es
vita eterna confugio. vt male perditā restituas vi-
tā. et me d̄ faucibus baratri clemēter eripias. mise-
ricorditer liberares. potēter abstrahas. qui scilq̄ labo-
rē et dolorē consideras. Quid em̄ ex huiusmodi p̄-
fessione dilectionis consecuta sit. ipse dominus ma-
nifestat qui simoni indignatū cur ad se mulierē pec-
catricē p̄mitterz accedere cōsensus ad illaz respon-
dit inter cetera. amē dico tibi quia dilexit multū di-
missa sunt ei peccata multa. Que adepta clemētia
domini vt lucas euangelista describit illico p̄ha-
bitis omnibus ita familiaris effecta ē. vt ipsū dominū
non solū mēte sed corpore sequeretur de propriis
facultatibus vt pote valde locuplex victū et uesti-
tū ei ministrans iplens bipharie dñi preceptū dicē-
tis. Qui michi ministrat me sequat. XCIII.

De dispersione eaz cū quibusdā discipulis.
Ex gestis sancte marthe.

Quoniam sanctissima martha precordialiter
audita et p̄cepta sentētia domini dicentis.
omnis qui reliquit patre et matrem zē. om-
nes facultates suas tripartita p̄cise diuisit. Pri-
mā sorori sue marie magdalene dedit. ex qua ipsa
domino et apostolis ei victū illis annexa prebur-
it. secundā partē fratri suo lazaro dedit. Tercia ue-
ro partē sibi retinuit ad subsidiū suuz. de qua sal-
uatorē et ei discipulos dū ad eā diuerterēt p̄sce-
cebat. Quidquid vero residui fuit post christi ascē-
sionē ad celos dū multitudine credentiū erat eoz
vnū & ania vna et nō dicebat sibi aliquid propuz
s; erant illis omnia cōmunia. detulit ad pedes apo-
stolorū vt cōmuni necessitati proficēt. et sic effi-
tur m̄tha discipulo z discipula. Tunc crescente
nūero credentiū. creuit aduersus eos p̄secutio iu-
deorū intantum. vt a simbus suis eos expellēt. et
quosdā vt petz et alios apostolos custodie publi-
ce m̄ciparēt. quosdā vt stephanū. lapidatēt. alios
etiā sicut iacobuz gladio p̄merēt. Quosdāz vero

ratib? ipositos arcetes a litore rās ablatiis vel gu
 bernaculis et hui? nauicis armamentis et omi b?
 copijs & subsidijs desolatos pelagi fluctibus ex
 posuerunt. sed quos dira seucia iudeoz a finib?
 suis eliminauit. hos diuina prouidētia melioribus
 locis honorauit. Dicitur villis. castellis. vrbibus.
 locupletauit gazis opimis. ditauit ecclesijs. quos
 & nunc & i ppetuū celestibus donat mansionibus
 Et vnicuiq; prout diuina disposuit prouidentia.
 proprius & specialis assignatus ē locus. Siquidē
 arelaten deputauit theophimo. narbonam paula
 tholosā & vascontā saturnino. lemonicas marciali
 sanctonas & aquitaniā eutropio. cenomanū & bri
 taniā iuliano. bituricas austrégisilo. Thuronū caci
 ano. lugdonū hireneo. refūctionē feruzcio. aurasi
 cā aliq eutropio. petragoicas frontoni. vellaicum
 georgio. totā galliā dionisio. Singulis ita regiōi
 bus singuli donati sunt a domino patroni. quas ui
 uētes miraculis & virtutibus ornauerunt. Exar
 descēte igitur sicut premisimus iudeoz psecutiōe
 contra fideles. ab ipsis beata martha cuz alijs cri
 sto credētibus a proprijs finibus exterminata ē &
 facultatibus priuata. Quā sancto maximino vni
 scilicet ex. lxxij. ch risti discipulis cū sorore sua ma
 ria spiritus sanctus sociauit. vt qui eas oli baptiza
 uerat. ipe bone conuersationis exēplo ad regnū ce
 loz eas pducat. Igitur nauī ingressi cū multis ali
 is pspo cursu ad portū marsilie puenerunt.

**XCV Qualiter maria duce marsilie conuer
 sit & ei filiū a dño ipetrauit.**

Ex gestis marie magdalene.

ET egrediētes nauī. villā ingressi sūt. Cū
 qz neminē inuenisset qui eos hospicio re
 cipet. in porticu phani gētis illius terre la
 pidibus accubantes. ieiunijs & orationibus insiste
 tes pnoctauerunt. Mane facto conuenit illa gene
 ratō praua vt idolis more solito sacrificar. cui mar
 ia magdalēa assurgēs vultu placido. lingua diser
 ta verba salutis pōcauit. Et admirati sunt omēs
 pre illius specie & eloquētie dulcedine. Seqnti ve
 ro die quidā nobilissimus aduenit cū vxore sua. q
 vniūse prouincie pcrat vt ibidē sacrificar. sicut cō
 suueerat. Erat. n. non modico dolore affict. eo
 qz spe prolis tū dīderate frustrare. cui magdale
 na spiritus sancto plena christū predicauit. idōq; sa
 crificia dissuasit. Omēs igitur ad eā confluebāt. iā
 qz matrona pspotēs cōpati cepit sanctoz mopie
 ac p satellite fidos & familiares iussit eis victua
 lia erogari occulte. Timebat. n. xri sui seucia. &
 gētū vicinaz pfidiā. Quadā vero nocte cū illa no
 cte cū viro suo quiesceret. apparuit ei beata maria
 magdalēa in somnis. querēs cū tantas diuitias ha
 beret cur sanctos dei fāe & siti frigoze & nudita
 te perire pmitteret. addidit & mīas si marito suo
 suadere contēneret vt i breui sanctoz iopias sub
 lenare curaret. Matrona vero euigilans nequaquā
 ausa ē viro suo visionē indicare. sequēti die eundez
 iterato visū aspexit. quē & secūdo enucleare distu
 lit. Tercio igitur noctis silētio apparuit vtriq; fre
 mēs & irata vultu igneo ac si domus incendere ē
 tota & ait. Dormis ne tirāne cū vīpa tua iuge q
 verba mea d christi paupibus reficiēdis & operiē
 dis tibi postposuit euoluere. Inimice crucis christi
 varijs ciboz potuū qz generib? vētris tui referta
 ingluuie sanctos dei pmitris siti ac fame perire. iā
 cēs in palacio pannis inuolutus sericis. vides eos
 d solatos & in hospites. ac preteris. nec i aliq^o eis

cōpateris. Non sic inique non sic euades nec quod
 tantū distulisti eis benefacē. impune feres. His di
 ctis euauit. Tunc euigilans matrona ingemuit.
 & ab imo pectore suspiria ducēs viro ead suspirā
 ti ait Domine mi vidi ne somniū quod apparuit
 michi. Vidi inquit vidi & non dīno admirari. qd
 inde faciemus. Existimo ait melius ē psuasib?
 eius obreperare qz irā dei sui quē predicat incurze
 re. Itaq; benefaciamus eis & rogemus mariā mag
 dalēā deū suū orare vt possit concipere. Acquieuit
 ergo xri vtili consilio mulieris sanctos di pāpiēs
 hospitari. & in omibus his necessaria et ogari. Et
 sic factū ē. Euoluto itaq; breui tēpore. cognouit
 se matrona beate marie magdalene precibus cōce
 pisse. & gauisi sūt vniūsi.

**XCVI Qualiter idē dux hierusolomaz & lo
 ca sancta visitauit.**

Quonsequēter aut vir icimeri suo disponere
 cepit. vt expiri possit si verz cēt quod bea
 ta maria magdalēa d hiesu christo domio
 nostro predicauit. Quod cū attēderet matrōa di
 xit ei. Puras ne dōme mi sine me quoq; proficisci.
 Absit Te recedēte recedā. te veniēte veniā. te qui
 escēte quiescā. Cui vir iussit vt domi remanens cu
 rā possessionibus ipēderet. addēs etiā quia cū ibe
 cillis eēt. & grauida d facili piculū maris incurze
 re posset. Et contra mulier anxia in sitit. et femi
 neo more nitēs in vetitū pedibus illi? prouolua
 cū lacrimis tandem obtinuit. Veniētes igitur ad
 mariā magdalēā terras et possessiones suas eius
 tutele cōmiserunt. Maria vero signa sancte crucis
 eoz hameris iposuit. Proinde ne calidus ille tēp
 tator iter quod cepant possit diuertē. sufficiēter il
 los edocēs. qz duce petro apostoloz pncipe. oīa
 q pōderat eis d domino hiesu. in noticiā cederent
 sic qz illi pterisq; gerulis et auro et argēto. ac ve
 stimētoz mutatorijs onerati nauē ingressi sunt. et
 naute carbasa vētris exponunt. Orta vero in mari
 tēpestate. omibus in angustia constituta matro
 na ibecillis et grauida intantū aggrauata ē. qz par
 tus sui tēpora explē. et inē dolores vētris atq; p
 suras expirare coacta ē. Puerul? itaq; palpitabat
 et māmaz matris solacia querēs lamētabiles vagi
 tus edbat. Procholos et nat? ē infans viu? et ma
 triciāda effectus ē. et eū mori conuēit. cū qui ali mē
 ta vite tribuat non sit. ad hoc etiā clamabant nau
 te procella seuiēte. Eijciat corp? anquā moziāmur
 Nunq. n. quassatō cessabit. qz in meus fuerit. eo
 qz mare nichil inra se sustin. quod mortuū sit. cū
 qz vellēt corp? eijcē. parcite inquit pegrin? parci
 te. et si nec matri adhuc tepide nec michi parcé uo
 lueritis. miseremini salte; pueruli vagientis. Inbu
 manū est. n. corp? semiuuū fluctibus mīcē et ab
 sonū in tā tenero puerulo tā subitū homicidiū ppe
 trare. finite inquit modicū et sustinete. si forsan p
 angustijs in extali posita possit adhuc respirare.
 Dixit. et ecce procul a nauī quidā collis ei apparu
 it. Quo viso ait. finite paulisper naute. et quātuz
 volūtis pecunie corpus cū puerulo ad collē istuz
 oducite. vt ibi saltē possit tumulari. Itaq; naute a
 uidi pecunie pctitioni eius parue. Educta qz sca
 pha corpus cū puero illuc dlatū ē. Et cū p loci du
 ricia foueaz. nequi uisset effodē in secretiozi parte
 collis supposita clamide corp? collocauit. et pue
 rulū māmīs eius apponens effusus lacrimis ait. O
 maria magdalene cur ad pditionis mee tumulum
 portibus marsilie applicuisti. Nunquid peristi dū

ut vxor mea concipet. hac d' causa ut conceptu pi-
ret. Ecce perijt concipiēs. pijt & conceptu. qz na-
tū ē vt peat cū non sit qui enutriet. S; ecce qu' ed-
pce tua obtinui tibi deo qz tuo cōmēdo. cui omnia
mea cōmēdaui. His dictis clāde sua corpus. cum
puero circūquaqz opuit. ac p scaphā ad nauē rōit
XCVII. Qualit' in regressu puez suū mira-
culose nutritū iuēit.

Unc autē nautē rēis incubunt. & iter ince-
ptū arripit. Et cū ipellēte vēto gratio-
re nautis opato portui applicuisset. dato
naulo pegrinus egressus ē. Emergo qz aliquot die-
rū itimē obuiauit ei beatus petrus apostolus. Qui
sciscitans pegrinū qua d' causa illuc venisset. viso si-
gno crucis hūeris ei? affixo gauisus ē. Nouit enīz
qz in partibus vnde venerat vbu? dei p'dicatū est.
Qui pegrinus totū diligētē explicuit quod sibi tā
in terra qz in mari accidit. & cui? horramine qua
d' causa illuc venerat. Quo audito petr? ait. Pax
tibi frater bñ venisti. vtili consilio credidisti. per-
seuera in bono & bñ erit tibi. Nec moleste feras si
vxor tua dormiat. si puerul? cū ea quiescat. potēs
ē. n. dominus cui vult dona dare. data auferre. ab-
lata restitue & merorē tuū in gaudiū conuertere
Ego sū petrus. ero qz dux & cōs tuus. Tunc in-
troduxit eū hieru solimis vbi passus & mortu? ac
sepultus fuerat domin? & ad alia plura loca du-
xit eū ostendēs ei virtutes ac prodigia q' fecit i cō-
spectu discipuloz dñ? hiesus. sic euolutis biennij
v' ap'lonis tēporis curiculis tandē ille accepta be-
ti petri licētia spatriare curauit. Vt autē nauē ascē-
dit dō disponēte nautis velificātibz ad collē vbi
corp? mulieris cū puero collocauerat peruēit. quē
cū vidisset dōit p'cū nautis vt cursū listēt. illuc qz
illū d'ferēt. Quo facto vt applicare debuit. puez
qui more solito secus litus lusū venat. arēa inuolu-
tū lapillos conchis immiscentē vidit. & quidnāz
ess; admirari non d' sinēs scapha exiuit. Quē cum
attēderet puerul? qui nunq' tale quid viderat ex-
pauit. Et more catulmo palmulis officio pedū fū-
gētib? ad solita matris vbera recurrit. ac sub cla-
mide occulte latitauit. Tunc pegrinus vtaptius
vidēt quid eēt accessit. & puerulū statu ere pulcē-
me viuū. papillas qz matris sugentē inuēit. pānos
qz quos supposuerat corp?i adō recētes atqz fra-
gīates. ac si in petrica v' in archa ex die qua ibi fu-
erant positi diligētē fuisset collocati. Considera-
uit etiā ita odoz & ita coloratū corp? matrone. si-
cut fuerat cū vegetareē spiraculo vite. Quo viso
gauis? ē. & prociēs in terrā gratias egit domio
hiesu christo & beate marie magdalene cui? meri-
tis ac p'rib? talia sibi nouerat contigisse.

XCVIII. Qualiter etiā vxorez
defunctam p beatā mariam magdalēna recupauit

Et accipiēs ipse puerum ait. O beata maria
magdalēa q' letus eēm. q' p'p'e michi cun-
cta euēnisset. si mulier spirarē. si mecu?z
repatiare valēt. Equidē scio. quia tu q' puez de-
disti. & in hac nocte p biēniū pauisti. matrē quoqz
poteris restitue p'istie sanitati. Ad hec respirauit
& quasi a somno euigilās ait. Magni es meriti be-
ata & glorioza maria magdalēa q' in part? mei p'f-
suris i'plesti obstetricis officiu. & in omib? necessi-
tatib? meis intuitu pietatis ancille expleuisti serui-
tiu. Quo audito admirans pegrin? ait. viuus ne mu-
lier dilecta. cui illa. viuo ait eqdē viuo. & nūc de
pegrinatōne d' qua & tu venisti uēio. Et sicut bea-

tū petr? apostolū ducē & comitē omibus locis ha-
buiti. sic & ego vna vobiscū cū beata maria mag-
dalēa ducē & comite vbiqz fui. singula qz p'spexi.
& conspecta mēorie cōmēdaui. Et incipiēs omnia
loca et miracula q' vir pagrarat et vidrat adō pla-
ne et euolute explicuit. q' nec in vno articulo dui-
auit. Quid plura. Peregim? recepta coniuge sua
sana et incolumi cū puero nauē let? conscēdit. et
nautis omnib? qui aderant cūcta q' sibi cōtigerāt
enucleauit. Paulopost marfilie portui applicuerūt.
Et ingressi beatā mariā magdalēam cū discipul' su-
is magne gētū multitudini p'icantē inuenerūt. ac
pedib? suis prouoluti dixerūt. O beata maria mag-
dalēa magnus ē ille quē in terris p'dicas dūs tuus
credim? et confitemur q' p'ter ipsū non ē ali? dūs.
Ecce nos et omnia nostra in manu tua sum? fiat
d' omnib? sicut vis. Et narzantes astantib? omnia
q' sibi acciderant. a beato maximo baptizati sūt.
Sic qz ydolo? edificia diruētēs in nomine domini
hiesu christi ecclesias statuerūt. Ex gestis
sanctē marthe. Tunc terzitoriu aquēle ade-
ūt et ieiunijs ac p'rib? insisterēs. populū incredulū
miraculoz signis et p'dicatōnib? ad fidē christi cō-
uerterūt. Domin? autē dedit sanctē marthe super
egros sanitatis gratiā. et diuine p'dicatōis facun-
diā. Predicantib? ergo beato maximo et martha
et maria maxima pars populozum ad christum cō-
uerfa ē.

XCIX. De oracōe quē martha ligauit et po-
pul? occidit.

Erat tūc sup rodanū iter arelatē et auigni-
onē ingēs draco. cuius p'ime partes vsqz
ad mediū animalis formā p'te debant. re-
liqua corp?is in piscē desinebant. Hic mltos tñse-
ūtes et supuēitēs occidebat. afinos etiā et equos
p'imebat. Naues quoqz q' p rodanū transibant sub-
ūtebat. vētebant igitē sepe magni popl'i cū armis.
nec illū p'ime valebant. quoniā p'iect? a nēoze i
flumīne latebat. Erat grossior boue. longior equo
s; et caput habebat leoninū. dētes vt gladi? acut?
cōas eqnas. dorlū acutū vt dolabz. squamas hir-
furas et vt tharab? scindētes. fenos p' dōs vngues
v' sinos. caudā vipereaz. binis p'nis vtrāqz parte
muniebat. vnde nec iaculis nec vllis quib? impete-
bat armis cedebat. Tante sebat fortitudis. vt. xij.
leones. aut totidē vifos imanis belue crudelitate.
v' equaz v' supaz. Cū autē eā incole regionis illi-
us aliq'ten? euadē v' supare nequisset. fama p'co-
nizante audierūt virtutū insignia. q' p beatam mar-
thaz domin? opabat. et festinato venerūt ad eam
humiliē rogantes vt fines eozz v'isitarz. & a p'nicij
oso dracone qui nimis eos infestabat liberarz. qui-
b? sancta cōpatiēs ad locū designatū de christi no-
minis virtute cōfidēs proficiscitē exterminātē exē-
minatura draconē. reppit eū in nēoze cuiusdāz ho-
minis quē recēs occiderat incubantē. p'dam qz suā
deuorantēz. tūc hospita christi nil p'terita propi?
accessit. et asp'ione sacrate quā secū tulerat aq' ma-
lignā bestiā p'fidens. et signū sanctē crucis quam
p'fēbat obijciēs. dracone? adeo reddidit iualidū
et stupidū. vt nec ualēt procedē nec seuiē quicqz
exercē. Perstitit itaqz u' cū? instar ouis nil v'riuz
habens. et sancta nil morata proprio cingulo cun-
ctis admirantib? e? triūphū. quem cepat colliga-
uit. Qui protin? ab omni poplo lanceis et lapidib?
est obrut?. Nūcupabat autē ab incolis draco il-
le tharascur?. unde loc? ille tēinceps uocatus est

thazarcur? qui antea uocabatur verluc. id est. niger luc? eo qd ibi esset condensa & opaca et nigra. Erat autem oraco de quo dixim? ut putabat de genere illi? qd vocabatur in iob leuiathan. et descenderat per mare de galacia asie. generatus a leuiathan. qui est serpens aquosus et ferocissimus. et a bonacho animalii Bonachuz enim animal galacie gignit regio. quod stercoze feruente. et uzente suos insectatores submouit. quod p spaciū iugeris uelut spiculū dirigit. et quidquid tetigerit uelut incendium purit.

C De austeritate uite illi?

Dostea multis petitiōib? nobiliū & populariū eiasdē patrie tandē acquiescēs ex uolūtate magistri sui sancti maximini. & licētia sororis sue marie magdalene beata martha remansit in sacris orationibus & uigilijs. qd diu uixit ibidē p̄stēs. quot labores. quot angustias. quot egritudines. quantas psecutiones. quantā famis inedia ibi sustinuerit. quis ualeat explicare Nam in primis. vii. annis glandib? & radicib? herbis qz crudis & pomis siluestribus corpusculū sustētans potit? qd reficiēs uictitauit. Postea coadunato fratrū & sororū conuētū. & edificata in honore domini nostri iesu christi. & beate marie semp virginis maxima basilica. satis imbi durā & austerā duxit uitā. Hiemis tēpoze pellicia contegebatur ouina subiecto uili palliolo. in estate tūica & birro mouebatur. cilicio ad carnē ex more cohēnte. nudis pedib? incedēs albā ex pilis cameloꝝ mitrā capiti supponēs. cingulo nodoso de setis equinis facto aluū intantū coartans. ut ūmes ex corrupta & putrefacta carne fluerēt. Extēsis solo ramis arboris aut uiteis. lapide pro ceruicali capiti superposito subiecto. sacco cilicio tantū in cumbēbat. Nunq̄ a p̄cib? & obsecrationib? uacās. Bonis ita qz semp opibus occupata & hospitalitate. quaz apud berthaniā specialit̄ exercuerat. dō & omnibus itē placuit. ut milia populorū milia p̄ e? laudabilē p̄dicationē & sanctā conuersionē qua mirabil om̄nib? apparebat. fidē christiane religionis suscipēt. & baptis mi sacri gratiā consequēt.

CI De suscitatioe iuuenis & conuisione aq̄ in uinū.

Igit̄ cū apud auignonē añ fores urbanas in quodā loco ameno inter fluuiū rodani egregia christi discipula sanarū egros sibi oblatos & p̄dicarū. ecce iuuenis qui erat r̄lē flumē uidit circa gētiū caſuas sanctam auscultantes. Et animat? eā uidē & audire nauigio carēs fluuiū transmeare cupiēs. natate nudat? cepit. Qui cū iā mediū tenuiss? alui. subito ueloci cursu ferocissimi fluminis incept? submergiē rapt? in profundū. Quid plura. concurrūt multi nec succurrūt. Et tertia die ille cū a ciuib? cū nauib? querēt nec repiēt sequenti die circa nonā inuētuz exanimati iuuenis corp? añ pedis beate marthe cū luctu expēiēt. Mox famula christi corde compūcta sup his admonuit populū. ut solo prostrat? dum exoraz. quatenus omnipotēti uirtute sua puerū a mortuis dignaret excitare. s; & ipsa iuxta d̄fūctū in modū crucis i orationē prosternit̄ d̄p̄cans ac dicēs. Adonai iesu christe qui tua sancta inestimabili clemētia fratres meū lazaz dilectū tuū olim a mortuis suscitasti. qui tenes clauēs mortis & uite. qui morti impas. & a facie tua fugit. qui mortuos reuocas ad uitā respice benignissime domine ad precē & supplicationē ancille tue & circūstantiū. & animā i hoc iu

uēile reūti iubeas cadaū quatē? p̄fēctes & futuri uideēt et audieēt magnalia tua p̄fecto cordo credant in te. te qz saluatoꝝ suū sequant. hac oratione cōpleta famula christi d̄ terza confurgēs pueri manu apprehēdit et dixit. In nomine domini iesu christi o iuuenis a morte qua decimeris uiuus assurge. statim qz puer san? et incolumis surxerit. et baptis matis donū in nomine sancte trinitatis consecutus ē. Eodē tēpoze maximin? aq̄n̄sis episcopus et trophim? arelatēsis et eutropi? aurasicensis. tres isti religiosi sacerdotes domini uisitationis causa cōmoniti sic tamē ut alētz sese ignozarēt ad eā uenerūt. et sanctis ei? petitiōib? annuētēs. ecclesiā quā in nomine iesu christi. ei? qz genitricis honore construxerat. xvi. kl. ianuarij deuotissime cōsecrauerūt. Completa sancte dedicationis ut solenne ē consecratione. uentū ē ad refectionis horam s; inē p̄andēdū uinū defecit. ad quoz p̄sentiam diuina uire? aquā i uinū p̄ticit.

CH De uersatione marie magdalene i deserto. Ex gestis ei?

In tēta sancta maria magdalēa cū diutius uerbū domini p̄dicass? maxime qz cū ad ei? noticiā pueniss? qd apostol? mulieres in ecclesijs tacē p̄cepiss? cōtēplationi arti? vacare desiderans. monēte domino ad hēmū asprimum se contulit. et in loco angelicis manib? sibi p̄parato p. xx. ānos om̄ib? homibus incognita. et celestib? tātū fontis resecta in dei laudib? et oratiōib? pmanē. Erat autē spelūca in qua manebat sup cuiusdā asp̄m̄i montis radices. cui nec aquaz fluenta. nec herbaz uel arborū solaciū erat. ut p hoc cōstet ostēderz. qd dilectricē suā non tēnis. s; celestib? epulis satiarz. In hac igit̄ cūpta pmanēs quaz die septies canonicis horis angeloz māib? in ethera leuabatur. et celestū agminū cōcētus dulcissimos etiā corporeis aurib? audiebat. his qz suauissimis dapib? satiata p manus itidē angelicas ad eundē reuocata locellū. in dei laudibus p̄sistens. corporeis alimētis nō indigebat. Sacerdos quidaz religiosus singulis annis q̄ozagesimā in solitudine p̄ficiēbat. ymnis qz et orationibus in multa corporis abstinētia uacabat. hic ad .xij. stadia p̄fate spelunce. uicinā sibi cellā iuxta fontē cōstruxerat. miraculū prozsus ignozās. quod de beata dilecta sua dominus faciebat. Quadam uo die dominus oculos ei? aperuit. uidit qz q̄liter āgeli descendentes sup locū i quo beata morabatur consistebāt. et eaz in sublie eleuātes. post hore spaciū ad eundē locū cū diuinis laudibus reuocabāt. Verū quia longiz distabat quid āgeli ferrēt et referēt scire non poterat. Tunc cepit orationibus insistē. et ut sibi tāte uisionis ueritas plenius inotescēt. dei clemētiā cū lacrimis cepit iuocare. Māe autē sequētis diei audaci deuotione ad locum propabat. cunqz ad uinus iactum lapidis appropiquarz. ceperunt ei crura cum pedibus hebescē. et timore ualido ei? p̄cordia ābelare. cunqz retro redirz usum ambulādū crura cum pedibus p̄bebāt. Et si ūso tramitē ad locū p̄cedē conaretur. lāguoz corporis eum et hebetudo prohibebat. Tunc itelligēs illie secretum eē celeste misterii stetit. et inuocato saluatoris nomie clamauit. Adiuo te p̄ deum uiuum. ut si homo es uel rationalis creatura q̄ in illa spelunca habitas. michi continuo respondās. et status tuū mihi ueritatē edissas. hac adiuratione. iū repetita illico beata d̄ spelunca respondens eum propius accedere

fecit ei qz maria illa in euāgelio famosissimā peccatrice se eē dixit. facti qz sui historiā quā q̄sierat ei explicauit. Et addidit quia a domino meo michi ē reuelatū. q̄ mē homines d̄ hoc seculo migratura sū rogo ut beatū maximū mox adas. & omnia que uideris ul̄ audieris ex ordine illi nunciare studas. Proximo igit̄ die pasce tēpore matutinoꝝ oratoriū suū quod ip̄e sibi construxit solus ingrediatur & me in di laudibz illuc subuectā p̄ angelicū minī steriū inuēiet p̄sistentē.

CII. De transitu eiusdē & sepulcro

Sacerdos itaqz neminē p̄osus uideā. audiebat uocē talia resonantē. & angelū pot̄ audire uidebat q̄ hoiēm. Cūqz plura loquēs & interrogās nullū uideri? responsū accipe possz. mox beatū maximū adijt. ei qz omnia ex ordine nunciavit. Qui dō gratias im̄sas agens. an̄ illucescentē dominice resurrectionis aurozam. oratoriū suū ingressus. uidit beatā mariā in choro angeloz qui eū adduxerant adhuc astantē tanto splendore circūdatā. ut totuz oratoriū lux luce diei clarior illustrarz. cunqz uir dī circa ianuā subsisteret. uidit choꝝ angelicū ascēdē. & illā i medio stāte expansis manibus orare. sic eleuatū in aera. ut duo cubiti mē terzā & ei? corpusculū intereē uideretur. cunqz propius accedē trepidarz. illa cuius uultus ex continua uisione angeloz ultra radios solis radiabat. lēter eū uocauit. & sacerdotes omēz qz elez conuocare rogauit. Quibus p̄fētibz corpus & sanguinē domini ab antistite porrectū cuz maxima lacrimaz inundatione suscepit & omnes circūstantes attētiuz orare cōmouit. Deind̄ toto corpusculo an̄ crepidinē altaris prostrato sancta illa anima ip̄so die resurrectionis ad dominū migravit. Alibi uo? legiē transisse. xi. kl̄ augusti. Qd̄ idō forte dicit̄. quia tunc ei? dē trāsitus mēozia celebrat̄. ul̄ fortasse dies resurrectionis siue pasche potest hic accipi ḡnāliter pro dominica die. P̄ e? exitū tante suauitatis odor efferbuit. ut p̄. vii. fe: re dies seq̄ntes. ab ingrediētibus oratoriū sētere. cuius facz corpus beatus maximus assūmēs. diūsis condicū ardatibz i honorifico collocauit manseolo. construēs sup̄ ea mēbra beata mirabil̄ architecture basilicā. Monstrat̄ aut̄ sepulchꝝ eius ex candido marmere. habēs & sculptū i ip̄o qualiter ad dominū i domū simonis uenerit. & officii hūilitatis unguētū qz ei inter conuuiātes flere non erubescēs obrulerit. CIII.

De ania ei? quā uidit martha.

Mandauiat aut̄ maria p̄ beatū maximū marthe sorori sue. quoniam eā i proxio uisitaz. Quod quidē promissū nō sup̄stes i corpore. s; iā defuncta cōpleuit. Eualuto. postea breui spacio. beatus fronto petragoricēsis. & sanctus georgius uelliacēsis ille scz qui mortuus fuit & iuxit. a propriis locis & sedibus ciuibz eorū p̄dicationē sp̄uētibus. tunc eieci. ad eiusdē marthe p̄sidū eū accessisset. & p̄ aliquot dies cum ea moraretur. ei? p̄cibus dō suis r̄conuiliati sunt ciuibz suis. Illa aut̄ sanctū frontonē secretius alloquēs. habito eū d̄ quibus uoluit. & i quibus excessisse se memierat confessionis sacramento. transitus sui diē im̄mē nichilomin? eū dē p̄dixit. Sanctus aut̄ p̄sul ei sese promisit affuturū ad euocandis ei? diē. si sic placet diuine orationi. Ipa itaqz beata martha cuz hospiti suo christo p̄ omnia placet. ille merito ei stipēdia reddē uolēs. innotuit ei spacio

unius anni an̄ diē sui exitus im̄mē. cunqz p̄ totuz fere annū febriz agitaretur. an̄ diē octauū sue resolutionis. āgelicos choros sororis sue marie magdalene migrantis animā fēntes i celū audiuit. Qd̄ omni conuētui suo statim patefecit dicēs. cōgratulemur om̄s i domino gratias agētes dignatōni diuine. quia marie sororis mee animā p̄ angelicū misterium ad pollicitas sedis transtulit. Recordare autē dulcissimā soror p̄missionis tue. qua te sp̄op̄disti me uisitatū. & uiuas mecnū cū uero domio ihu christo. s; nō fefellit maria martha. Nā post octauū diē ut ita dicā secū ad paradisi felicitatē attraxit eaz. Siquidē octaua die a transitu beate marie martha cepit plus solito grauari sāguoze. lecto qz procubēs. fratres & sorores d̄ sancta religione cristiane p̄fessionis tenēda cōmonefaciēs & hortās. corā ipsis res ecclesie disponēs & assignās. & ut secū puigilarēt usqz ad exitus horā p̄cibz & oratiōibus insistētes obsecrans. sicut & fecerunt. Et post colloctōis ūba. domici sacramēti cōmuniōe sese muniuit. CV.

De felici ei? transitu.

Nocte uo? media an̄ trāsit? sui horā. somno d̄p̄ssis fratribz & illis qui circa illaz excubabant cū luminariibus p̄sonis. turbo uehemēs excitat? ab eo qui sanctis om̄ibus iudiz hoste maligno uolēter actus. vii. cēos non modicos & tres lāpades extinxit. Allico famula christi turbā terribilē sp̄ituū malignoz an̄ se cernēs orare cepit. Mi pat̄ inquit. heli mi hospes carissime. cōgregati sūt ad deuorandū me seductozes mei scripta tenētes maloz q̄ gessi. uociferantes & dicentes. deus deliquit eā. p̄sequimini & cōphēdite eaz quia nō ē qui liberz eaz. heli ne elōgeris a me. heli in adiutoriuū meū intēde. delicta iuuetutis mee et ignorantias meas ne memineris adonai. Ad cuius sonitū uocis qui dormiebant excutiuntur somno. uolētēs qz luminaria q̄ ministrabantur exticta rursus accēdē. dū de domo transeunt ad domū proximoꝝ. & inde ad remotioꝝ ignē petaturi. moꝝaf qz faciunt in eundo. uidit beata martha sororē suā az mariāz magdalenā occurrentē sibi facē igneā manu tenētē. ex qua omnes lāpades & cerei mox accēdūt. Et dū altera p̄p̄o noīe uocarz alteraz. ecce dominus ihesus christus adest ille qui nusq̄ abest dicēs. Vēi dilecta quondāz hospita mea. Nunc te d̄ carnis ergastulo transferaz ad celi palaciū. ut ibi cū sanctis gaudas eternaliter. nō sicut hospita ul̄ aduēa. s; sicut domestica fidi. sicut cōciuis sanctoꝝ. Sollicitē michi meis qz ministrasti in terzis. hospicō me suscepisti & refecisti. Reddaz tibi p̄o tēporali ministratōne modo omnē excedentē beati tudinē. ut ubi ego sū illic sis mecum q̄ michi ministrasti. q̄ secuta es me. Consolatiōis uero gratiaz quaz tibi dederaz. ad eorū salutē quos erudieras. nec auferaz a te nec iminuz. quin potius multiplicabo. deuote qz ueniētes ad sepulchꝝ tuū amore tui clemēter exaudiaz. iustis qz eorū petitōibz effectuz tribuēs. expecta nunc modicuz. quoniam in proximo uēies ad me. Intēa reuētibus qui p̄ luminariibus accendendis egressi fuerant. erat miraculū uidē lucernas quas extinctas reliq̄rant succensas iuenisse. mirantibz qz cūctis. & qualiter id accidisset inter se confētibz. sancta dei pandit ordinem rei (quos sanctionis uite cognouerat) fratribz. diuinaz patefaciens uisitatōnem. Tunc de ferri se p̄cepit retro basilicam sub arbore quadam

& substerni sibi cinem sparsim istar crucis cū pau-
cis paleis. Et recubans alio sancte crucis lignū
p̄ oculis habēs horā exitus intēta celo prestolaba-
tur. Cūctis itaq; circūstantibus sanctis oratiōi-
bus occupatis. dominicā passionē p̄cepti recitari.
quā hebraice scriptā d̄ partibus hierusolomitānis
secū attulerat. Qua secundo plecta. lectore patet
in manus tuas cōmēdo spiritū meū euangelica nā-
ratione p̄seque[n]te christi famula in domo dormi-
uit. vij. kl. ianuarij. vi. feria hora diei ix. pacto e-
tatis anno .lxx. **CVI**

De gloriosis ei[us] dē exequiis.

Quius exequias cū omni deuotione procu-
rauerūt ipsius comites & alumni viri re-
ligiosi scz atq; fāosi domestici eius eu do-
chius. & synthex. & germanus. & ephazas. & soste-
nes pauli discipuli & trophimi cōites. & parme-
nas qui fuit vnus ex .vij. diaconibus ecclesie p̄mi-
tiue. scz & martilla beate marthe pedissequa. quā
d̄ fonte sancto suscepit. mulier scz illa q̄ extollens
vocē d̄ turba dixerat ad dominū hiesū. Beatus vē-
ter qui te portauit. & vbera q̄ suxisti. Isti cū mul-
tis alijs qui cognito transitu sancte femine super-
uenerant. cū ibi triduo cū cereis & luminaribus
p̄stitisset. die dominica dū eius corpori funeris ob-
sequiū prebē vellēt. & alij psalmis. alij laudis in-
tēderent. ecce hora tertia apud petragozicas sacra-
rū missarū solēnia celebranti. iā lecta epistola ī ca-
thedra an̄ altare dormitanti. in ecclesia sua b̄o frō-
toni episcopo apparuit dominus dicēs ei. Dilecte
mi fronto si vis implē q̄ hospite nostre marthe pol-
licitus es. vēi festinanē ad eius exequias cōplēdas
& se quē me. Quo dicto momētaneo raptu thara-
sconū abo transuecti. diue hospite ingressi basilicā
cū alijs circa sanctū corpus psallētib; psallē ce-
perunt. & totū obsequiū tenētes in manibus codi-
ces a principio vsq; ad finē. alijs respondētib; &
succinētibus pegerunt. & abo sancte mulieris gle-
bā baiulantes in sepulcro d̄posuerūt. Dū hec agū-
tur. ecce diacon; petragozicēsis ecclesie finitis. cā-
tibus clericorū ad pronuntiandū euangeliū parat;
sanctū antistitē quē in cathedra prospicit. dormi-
tantē pulsat. b̄ndictionē ab eo legēdi petens. Scz
sanctus adhuc somno depressus nullū dat respon-
sū. mirantibus cunctis cur sanctus episcopus tā-
tas moras facēt. iteratā vice pulsans. tandē quasi
dulci somno euigilans ait. O fratres quid egistis.
quid me sic excitastis. Res mira nobis accidit. quā
vestre dilectioni confiteor. dominus noster hiesus
christus p̄duxit me d̄ presētī loco ad exequias ho-
spite sue marthe. quāz & sepulchre tradidimus. si-
cut illi viueti quondāz promissimus. Et vt me fā-
cte mulieris exequias inter fuisse cognoscatis. mit-
tite q̄ afferāt anulū aureū & cirotecas & criseas.
quas dū ad d̄ponendū in sepulchro sanctūz corpori
sculū me coaptarē. illius ecclesie sacriste cōmēda-
ui. Scz dū extrē d̄ ecclesia nec anulū. nec cirotecas
obliuione p̄uētus ab eo cui cōmiserā repeti. nec
recepti vobis excitantibus euigilans. Missi sine di-
latione nunciū. sicut sanctus p̄dixerat rē accidisse
seriatī cognouerunt. & anulū & vnāz d̄ cirotecis
attulerunt. Nam alteraz secretarius ob testimoniū
um tante rei tenuit. Refēbat brūs fronto fratrib;
cū d̄ beate mulieris sepultura facēt mentionē. P̄
q̄ inquit eā sepulchro conuicimus. ab ecclesia iā ex-
euntes nos infecutus ē quidam frat̄ eiusdē loci lic-
teratus. & inrogauit dominū quis ess; v; vñ. vel

buo nomine censetur. Cui ille nil respondēs ostē-
dit codicē quē manu tenebat ap̄um. in quo nichil
aliud scriptū erat nisi v̄siculus iste. In mēoria eter-
na erit iusta hospita mea. ab auditu malo non tē-
bit in die nouissimo. cū vero codicē reuoluiss; cun-
ctis folijs idē reppit inscriptū. Vnde satis patet
quia merito in mēoria etna angelorū & hominū est
iusta hospita christi. & ab auditu malo non time-
bit. quando maledictione digni audient. discedite
a me maledicti. **CVII.**

De loco sepulchri & de cōitib; ei[us].

Quanti vero b̄a martha sit meriti miracu-
cula cōprobant. q̄ sup infirmos tunc &
deinceps ad eius venerabile sunt exhibita
sepulchra. Naz vt de multis pauca referamus. clo-
doueus qui primus de regibus francoz & theueu-
nicorū p̄ beati remigij p̄dicationē christo credi-
dit. & baptismi sacramētū suscepit. cū graui renū
vexaretur incōmodo. cōpro fama vulgante q̄ qui
b; cūq; morbis cōp̄ssi sanaretur. ad famule chri-
sti mansolū festinus eo p̄xit. & salutē se ibi rece-
pisse gauisus. locū illū regia munificentia dicitur.
et terras et villas et castra p̄ abitū triū miliariorū
ex vtraq; pte rodani p̄ testamēti d̄scriptiōz anulo
suo roboratā ei dē loco delegauit. et ecclesiā locūz
qz ab omni subiectione laicalis et secularis potesta-
tis libēz eē constituit. Idē aut locus tante vena-
tōnis & religionis ē habit;. vt nō impune ferat si
quis aliquā ibidē violentiā aut iniuriā furti. p̄uini-
cōmaculationis illicite. rapine seu fraudis admise-
rit. diuina protegēte defensione locū qz sanctū cō-
suante. Martilla aut et synthex et epaphras castis-
simi et apostolici viri sclauoniā p̄xerunt. Et pre-
dicantes euangeliū christi p̄seuerauerunt in bonis
opibus. Martilla vō post excessū b̄e marthe. x. an-
nis supuixit. cui; vitā non paruo volumine hebra-
ice conscripsit. quāz ego synthex multa p̄mittētis
larime transcripsi. Eucherius aut et germanus et p̄-
mēas et sostenes beate marthe cōites et alūi quo-
ad uixerant ad sacratissimā ei; sepulturā puigilan-
tes. ibidē b̄o sine quieuerūt. **CVIII.**

De sacerdote b̄e marie miracula nō credētē

Ex gestis sancte marie magdalene.

Post transitū vō multis beata peccatrix cla-
ruit miraculis. vñ vidimus q̄ndāz sacer-
dotē cesarugustanū paulū nomine. q̄ nō
solū beate marie magdalene p̄ctus se cōmēdare
scz etiā his omnibus q̄ de ipā veracit̄ refēbantur in-
stinctu dyaboli fidē adhibē non poterat. hic itaq;
cū quodā die sup equum quē satis quietē habebat
pro suis negocijs equitarz. more rapidi animalis
equ; p̄ diuisa curzē. insanire. et p̄ scopulos et acu-
ta fructa. fouēas et dumeta. stagna et flumina.
et incognitas hominib; semitas paruipens habē-
nis et freno se et sefforem suū abducē cepit. Sa-
cerdos aut in incerto usabat vtrum d̄ equo desili-
re. aut sese sup eum firmare debuiss;. cū vtrumq; si-
bi p̄niciosum dubitabat. cum sic iam de vita diffi-
dens ducētur. recordatus est nō sine beate marie
magdalene misericordia et meritis. q̄ relationes mi-
raculorum eius nō credēt. et eis multotiens p̄ma-
citer obuiass;. Ad cordis itaq; sui secreta conuer-
s; hec in se flebiliter aiebat. Mea culpa maria mag-
dalēa mater misericordie. q̄ tua facta miracula nō
credidi. q̄ eis multotiens obuiāui. scz si p̄cib; tuis
domina mea carissima d̄ instanti exito me indignū
famulū tuū liberāuis. magnalia que p̄ te domi;

operatur fideliter referā. & me sanctissimo presi-
dio tuo speciali voto & deuotione cōmittam. Vix
adhuc verba cōpleuat. & equus sanguineas spūas
reiciēs plus solito cepit mansuescere. & omnia p̄cipi-
cia & loca aspa ad sui voluntatē domini declina-
re. Mox sacerdos dō & beate marie magdalene g-
rias agēs. ad iter quo d̄ cepat redijt. S; vix p̄ vnaz
diētam repetiit. a quo ab hora prima diei vsq; ad
terciam equo precipitante & diuerterat. hunc ad be-
ate dei dilectricis tumulū hec omnia cum lacrimis
vidimus referentē. Et sup̄ his omnibus que in ip̄a
deliquerat cum sūma cordis compunctioe peni-
tentiā agentē. **CIX.**

De clerico despato p̄ eam consolato.

Clericus quidam d̄ flandria stephanus no-
mine. claris ortus natalib; diuitijs locu-
plex. seculari etiam sapientia p̄ditus. ab or-
dine suo apostitit. adeo in omniū vicioz profun-
dam & omniū iniquitatū mane p̄cipitiū suaden-
te dyabolo ceciderat. vt nullius flagitij vel impie-
tatis aliquid ab humana fragilitate cōmitti potu-
iss; quod ip̄e v̄ opere vel consensu vel promptis-
sima voluntate non p̄petrass;. hic ob innumerā su-
ozū criminū multitudinē in despationis foueā mez-
sus. facta omnia religiosa vel hōesta aut animaz
saluti vtilia. tanq̄ prophana prorsus abhominaba-
tur. Et ea non solū facē sed etiam audire scelus eē
putabat. Om̄s delicias & illicitas voluptates cor-
poris curiosissime se c̄tabatur. & omniū penarū a-
trocitate secuz se eē asserens in futuro seculo. pre-
sentis seculi se nolle amittē delicias referēbat. Inter
vniūsa tamē criminum genera. die vigiliāz eē ieiū-
nans. festum q; duote celebrans. ea saltē die a vici-
is abstinebat. Quodam etiā die iter ceteros q̄ ora-
tionis causa ei d̄ domi e tumulū visitabāt. & ip̄e
profectus est. hic in cordis sui archano sepe suo l-
uens scio mariam magdalē plurimū peccatricez
fuisse. & tamē dimittis eius peccatis multā facti-
tatis obtinere virtutē. Ibo igitur ad sepulcrū ip̄i-
us. & siqua reuelatione eius p̄ merita michi osten-
sum fuerit. q̄ vllū valeam habē remediū p̄ ei d̄ do-
nū libentē suscipiam. Alioquē ad d̄sideria corpo-
ris mei perficiēda reuertar. Cūq; ad ip̄ius ec. le-
siam p̄ tres continuas ebdomodas constitiss;. nul-
lius quod quēbat reuelationis accepit solacium.
Vniuersis igitur que ad cōmeatū necessaria fuerāt
p̄paratis. sequēti die sine intermissione reditū pre-
parabat. in despationis puteū constantē immersus
Eadē die beatissima maria magdalena eidē clerico
nec penitus dormiēti nec ex toto vigilanti appazu-
it. tanq̄ mulier formosa crinibus decentē expansis.
lugaribus gerēs oculos. & duoz insigniū āgelozū
dextra q; leua q; honorifice sustentata presidio. &
p̄fatus iuuenē taliter exorsa ē. cur q̄so ste-
phane indigna meritis meis facta repēdis. cur la-
bioz meoz instantiam nulla compassioe solaris
Ex quo. n. in me & festuz migrationis mee d̄ secu-
lo deuotionē aliquā habē cepisti. pro remedio de-
lectoz tuo domini misericordiaz incessāter exorare
non desisti. Surge igitur & peccata tua humiliter
confite. certus q̄ si michi credideris. diuinū te p̄se-
quetur auxiliū. nec ego te vltērius deserā. quousq;
aiā; tuā a peccatoz sordib; liberatā suo creatori
restituā. Dixit. & ab oculis eius elapsa est. clericus
ergo ille continuo surgens. intantuz corde contri-
tus & compunctus est. q̄ mox beate mediatrix
sue basilicam adiens. conuocato ei d̄dem loci patre

& fratribus confessionē scelerum suoz reuerentē
aperuit. & canonicam satisfactioē accepit. Seq̄n-
ti vero die monachicū habitū induit. & renūciās
seculo & illecebris eius religioni se applicuit. Et si-
cut ab his qui nouerunt accepimus. angelice vite
conuersationē quousq; migravit a seculo largiēte
domino fideliter obseruauit. A religiosis etiā &
deum timentibus viris nobis significatuz est. q̄ ea
dē hora qua de corpore ipsius anima elapsa est. vi-
sa est beata maria magdalena iuxta ipsius fētuz cū
angelis assistisse. & ex eius corpore quasi columbā
candidissimā cū laudib; sustulisse. **CX.**

De britone p̄ eā a naufragio liberato.

Nobilis vir brito quidā terzenis facultati-
bus latus. ita circa beate marie magdalene
obsequia deuotus & stabilis erat. vt eam
cū uxore & filijs & tota familia p̄cipuo venerare
tur affectu. & eam quotidianis p̄cibus ad suoz
p̄sidium flagitabat. hic itaq; diē vigiliāz festiuita-
tis ei d̄ cū tota domo sua deuotissime semp ieiuna-
bat. & ei d̄ festiuitatis die magnā paupib; & pe-
grinis refectioē preparare consueuerat. Eadem
quoq; die debitozibus debita dimittebat. veniam
dabat offensis. & p̄e cunctis sanctorum solenni-
tatibus festiuitatē illam celebrē et p̄cipuam fco-
lebat. Inter p̄ces autē continuas hoc p̄cipue a
domino p̄cabatur. vt nunq̄ eum p̄mittēt d̄ ista lu-
ce sine vā penitētia et peccatoz suoz confessione
migrare. contigit ergo vt ī angliā proficiscēs nau-
fragium patētur. Et cum om̄es comites suos flu-
ctus inuoluēt. ip̄e quoq; marinos versabatur in
fluctus. cūq; mox sup̄eure mortis p̄stolaretuz
aduentum. hoc ex incimo dolore pauido vertebat
in animo. O beata maria magdalena nonne sancti-
tatē tuam sepius exorabā. vt nūq̄ me sine vera pe-
nitētia et peccatoz meoz vera confessione te
hoc seculo migrare permittēs. Ecce nūc morior. et
peccata mea confiteri nō possū. Tali cordis ipsius
gemitu nondū expleto formosa quedam et expedi-
te p̄cincta mulier dexterā illi d̄ tenuit. et q̄uis fre-
tu in undis tumētib; estuarz. ip̄m tam solū ex om-
nibus natatu leuissimo vsq; ad ripā ex qua ingres-
s; fuerat qui a loco naufragij. xl. fere stadiis dista-
bat incolumē p̄duxit. Qui a die natiuitatis sue nū-
q̄ amplius se natasse meminerat. Ad se igitur reū-
sus homo p̄ totaz terzā illaz sancte adiutricis sue
magnalia predicabat. Et. x. tantū dieb; sicut ab ea
d̄ sibi p̄nunciatum fuerat viues in corpore. veraz
sicut postulauit penitētiā accepit. et rebus ac fa-
cultatib; suis accurate disposuit. **CXI.**

**De sancto maximino aquēsi episcopo. et sociis
ei d̄. Ex gestis sancte marie magdalene**

Rexit autē beat; maximin; aq̄nsē ecclesiā cō-
fessor et pontifex dieb; multis. verbo p̄e-
dicationis inherēdo. demones pellendo.
mortuos suscitando. cecis lumen reddēdo claudis
gressum restituēdo omniū infirmitatū languores
curando. Imminēte autē tēpore quo factō sibi reue-
late sp̄itu ab hac luce se subtrahi cognouit. mer-
cedē laboz suoz a pio iudice receptur; infra p̄e-
dictā ecclesiā iussit locū sepulture sue preparari.
ac iuxta beate marie magdalene sarcophaguz suū
collocari. In quo post sanctū eius transitū a fide-
libus honorifice d̄posit; ē. magnis q; miraculoz um-
ābo decorant locū virtutibus. suoz interuētū me-
ritoz peccatibus anime et corporis prestando salu-
bria. Qui locus tante religionis postea ē habitus.

66
vt nullus regū aut principū. nec aliquis singulari pompa p̄dicus. ecclesiaz illoz beneficia petitur? ingredi audeat. donec prius d̄positis armis animi q̄ beluina post habita ferocitate. sic demū cū om̄i deuotione hūilitatis inroeat. **Acto.**

Nec de gestis beati maximimi aquensis episcopi s̄ctarū q̄ mulierū marthe & marie a sp̄s̄ sancto eī dē viro sancto associat. excerpta sufficiant. S̄ctoz aut̄ celoꝝ qui cū eis in d̄sp̄sione discipuloꝝ a iudea iuxta p̄fatā historiam nominati sunt non om̄ia gesta ad plenū reppi Quorūndā tamē vt beati marcialis & beati frontonis iā suprapositi. Quoz dā vero vt hirenei. eutropii dionisij inferius locis congruis ponē disposui. hic autē b̄i saturnini & beati iuliani gesta breuiter excerpta inserē volui

CXII. De sancto saturnino tholosano.
Ex gestis ei?

Sanctus itaq; saturninus primus ac sūmus tholosane ciuitatis antistes. cū iuxta capitolium. quod inter domū suā & ecclesiam tunc tēporis parua. mediū erat. crebro trāsi ret atq; redire. eius frequentiaz procaz demonū turba sustinē non potuit. & vt erat. muta simulacra inter sacrilega obsequia & solita consultantū vota patuerūt. Ob quā causā comprehēsus ad capitolium tractus ē. & cū imolare cogētur clara voce testatus ē. vni deo vero laudis hostias imolo. Deos aut̄ vestros d̄mones eē scio. quos in castū non tā pecudū cedibus q̄ animaz vestraz morib? honoratis. Quomodo autē vultis vt ego timeaz eos a quib? dicitis me tēri. Ad hanc vocē effrenat? sacrilegus multitudinis tumultus incanduit. thaurō q̄ qui victime fuerat p̄parat? fune laterib? ei? circūactō & post tergora d̄missō. ad misterium sue crudelitatis vtunē. Postrema parte funis. qui ad thauri posteriora d̄fluebat. s̄cti viri pedes alligāt actā stimulis acrioribus pecudē de superioris capitolij parte in plana p̄cipitant. Nec mora inē p̄mos descēsus ipsi? gradus capite colliso. cerebro q̄ ex cussō. toto q̄ corpore om̄i m̄broꝝ parte quasiato dignā sibi animā christus excepit. Multis autē virtutibus idē sanct? post obitū floꝝuit. Quidam diues iniqu? & prepotēs anathēa anthonius ex hac vita migrans ad inferos. in huius ecclesia sepeliri se p̄cepit. quod & a parētib? eius factū ē. Nocte vō seq̄nti sarcophagus ei? cū corpore virtute diuina p̄ fenestram in medio atrij p̄iicit. Quem mane factō parētes ei? rurs? i loco d̄ quo eiectus fuerat. alii? cumulare curauerūt. altera vō die vt p̄i? eiectū repetierūt. & ex tunc a nullo tact? sup̄ terraz exposit? i testimoniū rebuare. **CXIII.**

De sancto iuliano cenomani.

Ex gestis ei?

Sanct? autē iulianus romana generositate clarissim?. merito fidi p̄celebris & lingua facund?. extra urbē cenomannicā. paruo tect? hospitiō. die noctū q̄ in sancto p̄stabat p̄posito. cunq; iam multi luce fidi radiati ei? contuber nio inhēret. eff? q̄ eis d̄ conuehēde aque penuria q̄ rimonia. vir di cuspide baculi sui humi d̄figēs audierib? cunctis eū qui s̄icti populo d̄ silice in hēmo potū retribuuit hūiliē exorauit. Et cū fideles i spondissēt amē. subito fons viuacissimus erupit. hoc audito p̄nceps ciuitatis nomine defēsoꝝ p̄ nūcios eū ad se suppliciter euocauit. qui cū ad euz accedēt q̄ndā cecuz sibi obuiū vexillo crucis ip̄presso illuminauit. hoc audies p̄nceps festinus accurrit

& cū totā familiā. multa q̄ nobiliū turba b̄ ap̄tī mi gratiā accepit ab eo. atq; in tanto ardore pietatis excreuit. vt domū suā viro sancto ad extruendū ibi ecclesiā tradēt. & vt lucrandis christo anibus absq; illo incōmodo inuigilaz. quadā die diūtēte eo ad p̄diū cui nomē ē piliat? puer fili? ei? dez fundi possessoris qui infirmabat mortu? ē. quod vbi vir dei compit. misericordia tot? affluēs domuz luct? inroiuit. Noctē q̄ peruigilē ducēs. tanta i stātia p̄cū celi pulsauit secretū. vt pariter surgēt & pontifex a puluē & infans a morte. Mox parentes & vicini ch̄ristiane fidi colla supponūt. & infatē cū totā hēditate beatissimo magistro tradūt. cū aut̄ v̄bis a domino sibi cōmendate portaz subiret carcerali custodie mancipatū clamantes. vt sui miseretur exorabant. Et ille benignissimus ad eos quibus id officij cōmissū erat supplex accessit precans vt aduētus sui gratiā redderēt absolutos. quos i quitas propria fecerat reos. Sp̄ritus vō p̄cibus p̄prio hospitiō se recepit. & tacitus ac gemēs dei misericordiam opiri cepit. Mox āgelico ministerio ostia carceris apta sunt. & illi egrediētes sancti viri cōspectibus se obrulerunt. at ille gaudēs in domino iam letus cibū accepit. & quos merito soluat. sancti etiā conuiuij p̄cipatōe donauit. **CXIII.**

De obitu ei? & miracul? p̄ obitū.

His & multis alijs miraculis clar? . app̄m quāte die vocatōnis sue discessit ad vicū in quo p̄modum ecclesia beati marcialis sita ē. in qua leui tactus incōmodo. sedē sibi a deo cōm̄dataz cōmuni cleri ac plebis cōsilio cōmisit s̄cto turibio. demde oculis & manib? eleuatis deuz collaudans. ei q̄ oues ac quiritas p̄ se cōmendans. celo sp̄ritū reddidit. quē defēsoꝝ cū tribus diaconibus & tribus cereis eadē hora ad se venientē diuinit? agnouit. qui cēos quos portabant posuerūt sup̄ mensā an̄ eum & abierunt. qui tē tantaz admirans ad confedētes dixit Nunquid nō hic v̄ditis patrē nostꝝ iulianū qui huc cū tribus cereis aduenit. & nobis b̄ndictis cereis q̄ d̄reli ctis abcessit Surgam? ergo & ad sepeliendum eū properem?. Tunc admirati omnes ad exequias sancti festinauerunt. cunq; corp? ad urbē deportaret. et ad aluē sarte fluij veniret viri qui lecticā gestabant eq̄s suis enacantib? inter v̄ndas validas et profundas. nec genibus aqua tactis litus alēz cunctis mirantibus subierunt. Cum vō tota v̄bs obuiam exiret. quod ā mulier parua suū filiū caldarie imposuāt supposito q̄ igne mēbra infatuli aqua tepēte lauabat. que voce psallētium artonita officij ceptum deseruit. oblita q̄ infantuli cū ceteris sancto obuiam accurrit. s; ardore fidei que illam exire cōpulsit restincta ē flama ardētis camini. reuētē q̄ filiū icolumē recepit. **Ex gestis sanctorum.** **CXIV.** Iste iulianus simon ille lepro? asserit fuisse. qui dominū in carne hospitiō simul et cōuiuio suscepit. Vñ p̄ isto iuliano aiunt iter agētib? prodelle ap̄ hoc vt bonū hospitium habeant. si oratōnez dominicā dicant. eo q̄ in domo eius dominus hospitatus ē. sed si hec etiam multo melius in honore beate marthe dicēda ess; apud quam frequentissime hospitari dignatus est Videtur ergo melior cōmunis opinio vt non p̄ isto iuliano. sed p̄ parentibus cuiusdam alterius iuliani dicēda sit. cuius hic historiaz subdimus quoniam a pluribus ignoratur.

CXV. De alio iuliano pro quo dicitur oratō dominica.

Iulianus iste iuuenis & nobilis quadam die cum venationi insistet. quidam ceruus ei dixit. quod dies futura esset in qua patres suos occideret. Ad hoc exterritus timens ne in hoc incideret. relicto omnibus clam discessit. & longe profectus tam strenue cuidam castellano fuit ut eum militem faceret. & ei quadam castellanam viduam desponsaret. In terra patres iuliani eum in locis plurimis perquirentes. tandem ad castrum cuius erat dominus advennerunt & ab uxore eius cognitis inter signis tam benigne suscepti sunt. ut seorsum ipsa iacet. & pro amore viri sui eos in cubili proprio collocaret. facta mane castellana ad ecclesiam prexit. Et ecce iulianus qui tunc forte abfuerat rediens ad thalamum suum quasi eam excitaturus intravit. Et inueniens simul duos dormientes. uxorem cum adultero suspicatus. eos extracto gladio decollavit. Et exiens de domo. vidit uxorem suam venientem de ecclesia. Et admirans interrogabat. qui nam esset qui in suo thalamo sic dormiret. at illa. Parentes inquit vestri sunt. qui vos diuissime questierunt. Tunc pene pro dolore deficiens. heu inquit impletus est verbum cerui quia ego meos parentes occidi. Jam nunc vade dulcissima soror. quia iam de cetero non quiescā donec acceptauit dominus penitentiam meam. cui illa absit inquit dulcissime frater. ut sine me discedas. Et que fui particeps gaudij non sum particeps & doloris. Mecum ergo sustine. quidquid sufferere decreueris. sic abeuntes tandem ad quendam fluvium puenerunt & thuguriū ibi fecerunt. ut ibi penitentiam suam facerent. & omnes qui vellet transire fluvium pro deo transponderent. post longum tempus media nocte hiemis cum dormiret. ecce quidam iulianus clamavit. & uxor eius audies ut iret admonuit. Qui timens frigus & noctem ipsam instante clamante transponit. & argentem cum accenso igniculo calefacere non possit sicut ille petijt inter ipsos ipsum in lectulo collocavit. Tunc ille. Iuliane inquit dominus me misit ad te. mandans tibi quod tuam penitentiam acceptauit. Et vos post modicum migrabitis ad dominum. Et sic ille disparuit. **CXVI.**

De sancto hermagora & eius passione.
Ex gestis eius.

Hic sanctus hermagoras beati marci discipulus ab eodem aqlegie civitatis italie constitutus episcopus & a beato petro apostolo confitatus. Qui spiritu sancto plenus verbum domini cepit predicare. & per orationem demonia ab obsessis corporibus eijcere. Infirmos sanare. & ceteris factis crucis signaculo super oculos eorum visum reddere. Curiebant ad eum omnes italie populi videtes eius miracula. quod & pro eum sancta multiplicabatur fides. pagorum autem insania confundebatur. Eodem vero tempore imperante nerone in urbe roma & prefecturam agente. agrippa qui fuerat frater herodis tunc in aqlegie sem civitate direxit preside senastum nomine. ut in ea de civitate ut diximus administraret. qui ingressus civitatem sedit per tribunal. & audito de sancto hermagora quod tempore doctus pro ipsum desolata essent. ipse in fremitu ut leo. misit quod turbam militum qui ipse faceret eum comprehenderent. & ferro vincitum ad ipsum perduxerunt. a quo interrogatus qua audacia populum a dijs separaret. & crucifixum predicaret. elevans oculos suos in celum factis signaculo cristi in fronte sua constanter respondit se ordinatum episcopum ex iussione domini. & predicando non quiescere. nisi omnes a dyabolo detentos pro verbum dei ad cognitionem eius revocaret. hec & alia preses ab eo audiens iussit eum extorere. & per

uis crudis cedi. Cumque cederetur aspiciens in celum gratias agebat domino. Deinde preses iussit eum in eculeo suspēdi. & pectus eius ungulis radi. postea precepit lamias ferreas calentes pectori eius imprimi. & lampades ardentes eius lateribus applicari. quod cum fieret. sanctus dei martyr canebat ymnū domino pendens in ligno dicens. Dominus in adiutorium meum intende. Videntes autem populi eius magnam constantiam. exclamaverunt dicentes. Magnus est deus christianorum sine ulla causa tormentat vir dei. Tunc iratus preses iussit eum de eculeo submitti. & in carcere recludi. propter populi seditionem. **CXVII.** **Qualiter cum sancto fortunato martirizatus est.**

Quoniam reducitur in carcerem oravit. & subito lumen nimium refulsit. & odor suavis carcerem replevit. quo viso custos carceris nomine poncianus apertam interiori ianua carceris. ipso quoque orante procidit ad pedes eius. & prostratus deprecabatur eum dicens. Deprecor te pro nomine dei tui quod tantam tibi claritatem concessit. in tenebris. ut miseraris michi misero. & ad dei tui agnitionem me producas. & pro te liberis deus tuus animam meam prodigatam dixit ad eum. si credis ex corde tuo toto. et tota anima tua. omnia possibilis sunt que postulas. qui respondit. credo. Baptizato itaque ponciano irruit in eum spiritus sanctus. et cepit pro conaria voce clamare. pro omni placeas et vicis civitatis dicens. Magnus est deus quem predicat sanctus hermagoras. Ad hanc vocem cucurrit ad carcerem omnis populus. et multi clarissimi viri videntes in carcere tale lumen deo gratias egerunt. Beatus autem hermagoras conforans animos clericorum. et eodem pie pastoris amissionem dolentium et plangentium. iussit ordinare fortunatum archidiaconem discipulum suum. quem ipse ex infantia cum dei enutriebat tempore. Post aliquot dies audiens senastus preses de beata alexandria quia baptizata est a sancto fortunato archidiacone. iussit eum in carcerem duci. quem cum vidisset sanctus hermagoras domino deo egit gratias. quia dignatus est eum associare. ut cum eodem martirizatus suscipere. Per dies autem plurimos multa pro eos mirabilia dominus in carcere ostendit. Et concurrentes ad eos omnes infirmitates varias habentes curabatur ab eis in nomine domini nostri iesu christi. videntes autem sacerdotes paganorum. colligentes populum incredulum. unanimiter venerunt ad senastum presidem cum suestibus et sapientibus clamantes et dicentes. civitas tota pro te. quia facis ut visque nunc vivere hominem qui per magicas artes populum alienat. et evertit mentes eorum ut separetur a dijs. Tolle magum. occide maleficum. sin autem noluieris. te ipsum interficiemus et illum igni consumemus. Tunc senastus preses timens populum qui pro eum crediderunt in nomine christi. misit noctu spiculatorum. et in carcere decollavit sanctos hermagoram et fortunatum. quorum corpora colligens poncianus custos carceris et omnem cruorem sanguis eorum colligens in unum collocavit locum. Martirizati sunt autem. martyrii iulij. **CXVIII.** **De his qui precesserunt mortem neronis.** **Eusebius.**

Hic no autem neronis. vi. fulmē ante mēsam cecidit. **Suetonius.** **T**alē itaque principē paulomus. xmi. annos prope terzarum orbis tandem destituit. iudicium facientibus eis gallis. Mox britannia amissaque armenta. ac rursus veracque recepta. perpetuam singularemque felicitatem concepit adeo ut amissis naufragio preciosissimis rebus

non dubitauerit iter suos dicere. pisces eas sibi relatu-
 ros. nichil eiq; doluit q̄ malū se cicharedū icre-
 pitū. singulos subinde rogicans. nosq; ne se quē-
 q̄ meliore. Vbi d̄ motu galliaz cognouit. adeo lē-
 te ac secure tulit. vt gaudēdi etiā suspitionē p̄berz
 tanq̄ occasione nata spoliandarū iure belli opulē-
 tissimarum prouinciaz. statim q; in arenā progres-
 sus certantes athletas effulsissimo studio spectarz
 Postq̄ aut etiā his p̄as diuicisse cognouit. collap-
 sus animo diu sine voce velut mortuus iacuit. Vt
 q; resipuit veste discussa. capite cōuberato. actū
 d̄ se pronūciāuit. nec eo letius quicq̄ ex consue-
 tudine luxus ac d̄sidie obmisit vel immūuit. Quim-
 imo cū prospici quiddā ex prouincijs nūciatuz est
 sup̄ abundantissimā cenā iocularia i d̄fectōnis du-
 ces carmina lasciuē q; modulata etiā gesticulat? ē
 ac spectaculis theatri clam illatus. cuiusq; scenico
 placēcō misit nūciū abuti eū occupatōnibus suis
 Initō statim tumultus multa & imania vez non ab-
 horrētia a natura sua creditur destimasse. percussio-
 res. scz submitte exercitus. prouincias q; regētib?
 quasi conspiratis idē q; sciētibus. quid quid ubiq;
 exulū quid quid in vrbe hominū gallicanoz essz
 trucidare illos ne d̄sciscētibus aggregarētur. hos
 vt conscios populariū atq; fautores. senatū vniū
 suz venēo p̄ conuiuia necare. vrbe incendē. feris in
 populū imissis. s; absteritus ē non tā penitētia.
 q̄ p̄ficiēdi d̄spatōne. In p̄paranda expeditiōne p̄-
 maz curam habuit diligēdi uehicula portandis sce-
 nicis organis. concubinas q; quas secū educēt ton-
 dēdi ad virilē modū. & securibus peltis q; amazo-
 nicis instrudi. Maxia aut popularitate effebatur
 omniū emulus. qui quodāmodo animū vulgi mo-
 uerēt. Sunt qui tradunt p̄idē histrionē occisuz ab
 eo quasi graue adūsariuz. Erat illi eternitatis ppe-
 tue q; fame cupido s; inconsulta. Idōq; multis re-
 bus & locis veteri appellatōne d̄tracta nouā mon-
 xit ex suo nomine. Mensē quoq; aprilē neronicum
 romā q; neropolī appellari voluit. religionū omni-
 no contēptoz fuit. Vidit aut p̄ quietē nanē. sibi re-
 gētī exortū gubernaculū. trahi q; se ab interfecta
 vxore in arctissimas tenebras. & p̄natāz formica-
 rez multitudinē opleri. De mausoleo sponte fori-
 bus patefactis exaudita ē vox nomine eū cientes
 Hugo floziacensis libro terco. Cūq; mul-
 ta mala (que recensē p̄ singula nimis longū est)
 reipublice irrogarz. tandē hostis a senatu iudicat?
 ē. vt qui sacrilegio sicē. parzicidie pietatē. incesto
 pudiciā violarz. ipsā q; potestatē romani impij.
 vl̄ officia seu negocia improbissimis libertoz com-
 misit. cū em̄ ipse fidē nulli suarz. omēs suspectos
 habebat. Duob; tam nequissimis niphidio & ge-
 mello se credēduz putauit. quos vilis conditō sibi
 obnoxios fecerat. vez ipsi exēpluz crudelitatis ei?
 phorue Naz quia carissimos viros interemerat
 cauē sibi & p̄uenire voluerunt quod metuebant.
 Ambo igitur facta cū ceteris conspiratōne. p̄ci-
 paz d̄seruerunt. CXIX.

De ifelici ei? dē morte.
 Itaq; dectus ab omib; suis fugit ex vrbe
 & seipsū interfecit. Suetonius.
 Nūciata quidē cetoz exercitū d̄fectō
 ne. literas prandēti traditas concepsit. misz sub-
 uit. duos ciphos gratissimū vsq; solo illisit. assum-
 ptoq; venēo & i aureā pixidē d̄dito. p̄missis hosti-
 az libertoz fidissimis ad classē p̄parandā. tribunof
 cēturio nes q; d̄ fuge societate tēptauit. s; partiz ē

giūstantibus. partē aperte detrectantibus vno ve-
 ro proclamāte vsq; adeo ne mori miserum ē. vana
 agitauit. parthos ne suplex an galbā perēt. an atē
 ctus prooirz in publicū. quanta q; possz miseratō
 ne p̄teritoz veniā precaretur. Sed d̄territū putāt
 ne priusq̄ in forz puenirz discerpetur. sicq; cogita-
 tōne in postez dilata ad mediā fere noctē excitat?
 misit qui citaret amicos. Et quia nichil a quoq; re-
 nun ciabatur ipse cū paucis hospitia singuloz adi-
 it. vez clausis omniū foribus respōdēte nullo in-
 cubiculū rediit. vñ & iā custodes diffugerāt dire-
 ctis stragulis. ac statim q̄mlib; p̄cussorē cuius ma-
 nu p̄iret requisit. Et nemine repto. Ergo ego in-
 q̄ nec amicū nec inimicū habeo. p̄currit q; quasi p̄-
 cipitatur? se in tiberi. S; reuocato rursus impetu
 aliquid secretiā latebre ad colligēduz animū desi-
 derans. nudo vt erat pede atq; tunicatus penulā
 obsoleti sup̄induit coloris. adopto q; capite & an-
 faciē obrētō sudario equū ascendit. quatuor tantū
 comitantibus. s; vt ad diuiticulū vētuz est. dimisso
 equo inter fructea & repres. p̄ arundineti semitā
 egre nec nisi strata pedibus veste. diuulsa sentib?
 penula quadrupes p̄ angustias cauerne receptus.
 in proximā cellā decubuit sup̄ lectum modica cul-
 citra veteri pallio instratū. Tunc vno quoq; hinc
 inde hortante vt q̄ primū se impendētibus con-
 tumelijs eripet. scrobē corā se fieri ipetrauit. diu-
 sus ad corporis sui modulū & aquā siml' & ligna
 conferri curando. mox cadaueris funeri flēs ad sin-
 gula atq; idēde; dictitans. Quales artifex peo?
 Inter moras plato a cursore nūcio hostē se a sēatu
 iudicatū. & q̄ri vt morte puniret conerzitus. du-
 os pugiones quos secuz extulerat arāpuit. tēpta-
 ta q; vtriusq; acie rursus condidit cantus nonduz
 adeē fatalē horā. ac modo comites hortabatur. vt
 lamētari & plangē inci pent. modo orabat ut se ali-
 quis ad mortē capescēdam exēplo iuuarz. Interdū
 etiam segnicie suā increpabat. laz q; equites apro-
 pinquabant quib; p̄ceptū erat vt uiuū attrabe-
 rēt. Quod vt sēit. ferz iugulo adēgit iuuatē q?
 dam ex stantib; rigētibus q; oculis vsq; ad hor-
 rozē formidimē q; visētium. tantū in morte ei?
 publice gaudium fuit. ut plebs pilleata tota vrbe d̄-
 scurzet. **Eusebi?** **Anno** igitur domi-
 lxx. etatis ipsi? neronis. xxxij. cum a sēatu q̄etur
 ad p̄am e palacio fugiēs ad quartū urbis miliariū
 in suburbano libertini sui inter salariam & numen-
 tanā viā semetipsū interfecit. atq; in eo omis augu-
 sti familia consumpta ē.

CXX. **De galba impatore. & mor-
 te ei? Hugo.**

Huc aut nerone sup̄stite galba in hispa-
 nia creatus ē impator. Qui post ei? obi-
 tum romam vēit. & impauit mēibus. vi-
 & dieb; rotidē. Porro d̄ morte neronis ita roma-
 na plebs exultauit. vt iduta pilleis tāq; seuo exēp-
 ta domino triūpharz. **Suetoni? libro. vii.**
Hic aut galba statura fuit iusta. capite p̄caluo.
 oculis ceruleis. adunco naso. manib; & pedib; ar-
 ticulari morbo distortissimus. Cibi plurimi tradi-
 tur. quē repore hiberno an lucē capē consueuat. s;
 olim prouinciam hispaniam regēs. turozē qui pu-
 pillum cui substituit? erat hēs venēo necauit cru-
 ce affecit. Imploranti q; leges & ciuē R. se testifi-
 canti quasi solacō & honore aliquo p̄am leuatur?
 multari multo q; ceteris altiorē & dealbatam pa-
 rari statim crucem iussit. Maiore autem fauore &

auctoritate adeptus est q̄ gessit impium. Regebat
tur aut̄ trium arbitrio. Quibus diuerso viciorum
genere crassantibus ad se abutendum permisit & tra-
didit. ut vix ipse sibi constaret. modo acerbior par-
tior q̄. modo remissior ac negligetior. q̄ principii
conuenit. Vniuersis ordinibus offensus. p̄cipua tamen
inuidia flagrabat apud milites. Nam cum i verba e-
abscitis iurantibus donatiuū grandius solito p̄po-
siti pronunciaisset. ratū non habuit. & subinde ia-
ctauit militem se legē consueuisse non emē. **Hugo**
His aut̄ diebus auaricie & segnicie dedit. p̄fones
nobile & industriū adolēcentē sibi in filiū adopta-
uit. sed hos ambos otho romē in medio foro inter-
fecit. **Suetonius.** Equites quibus mada-
ra galbe cedēs erat. cū p̄ publicū equos adēgissent
vīso p̄uol eo paulisp̄ restiterunt. Deinde rursus
incitati destitit a suis contrucidarunt. **Alud mirū**
admodum fuit. neq̄ p̄fectū q̄mpiam opē impa-
tori ferre conatū. & qui accersiretur omēs sp̄reus
se nūciū. **Ingulatus est.** atq̄ ita uti erat sicut
donec gregarius miles a frum̄tatione rediēs. abie-
cto onē caput ei amputauit. mox inserto per os
pollice ad orthonē dēulit. Ille laxis caloniis q̄ dona-
uit. qui hasta suffixum. nō sine ludibrio circa castrū
portarunt. **CXXI.**

**De quintiliano oratore & flosculis eius
Eusebius in croniciis.**

A B isto galba marcus fabius quintilianus
ab hispania romam p̄ductus est qui & p̄-
mus illuc publicam scolam tenuit & ex
isto salariū accepit. **Actor.** **Quintilianus** etiam q̄n-
tiliani morales flosculos sicut & ceterorū philoso-
phorū huic op̄i insēndos iudicauit. **Quintilia-
nus** oratoria institutōne libro primo. **Quintilianus**
nōrū librorū mores n̄ ipsi perdēm. **Institūm** sta-
tūm dicitur soluiūm. **Mollis** educatō quā indulgē-
tiam vocamus. neruos omēs mētis & corporis fā-
git. **Optimū** quisq̄ p̄ceptor frequentia gaudet. & ma-
iore se theatro dignum putat ingenij signū pl̄ p̄-
cipuū mēoria est. **Eius duplex** ē virtus. facile p̄ci-
pe. & fideliter retinē. p̄ plures ire possunt etiam q̄
singulis tradēda sunt. **Ant̄ omnia** futurus orator.
cui in maxima celebritate & in media republica vi-
uēdum ē. assuescat iam a tenero nō reformidare ho-
mines. nec solitaria vita pallefcē. **Excitanda** ē mēs
& attollēda semp̄ q̄ in huiusmodi secretis aut lan-
guescit. & q̄dam velut in opaco situm ducit. aut o-
tra mani p̄uasiōne languescit. **Necessē** ē sibi pluri-
mum tribuat qui se nemī comparat. **Eras** hominis
tunc maxime formidanda ē. cum simulandi nescia ē
& p̄cipitibus cedit facillime. **Frangas** autē citi-
q̄ corrigas q̄ in prauum diruerunt. **Non sunt** sēn-
di qui artē grāmaticam ut tenuē atq̄ ieiunā cauil-
lant. **Qui nisi** fundamēta fidelit̄ iecerit. quidq̄ sup-
straxeris corruit. **Necessaria** pueris. iocunda seni-
bus. dulcis secretorū comes. **Et q̄** vlt̄ sola omni stu-
diorū genē plus habet op̄is. minus ostentationis.
Plurimi autē ambiciōsa festinatōne a posterioribz
mēpiunt. dum ostētare discipulos circa speciosa
malūt. **Consuetudo** ē certissima loq̄ndi magistra.
utēdum q̄ plano sermone ē. ut mīmo cui publica
fama ē. **Vitatis** em̄ tuti- utimur. **Noua** v̄ba non
sine p̄iculo fingimus. **Turpiter** d̄spatur quidquid
fieri potest. nichil potest placere quod non decet.

**CXXII. De flosculis eiusd̄.
Idem in secundo.**

Non ideo quidē estimandū est cuius quisq̄
etatis sit. sed quantum in studiis itaq̄ esse
cerit. **Carēdum** ē non solum crimine tur-
pitudinis. v̄t etiam suspitōne. ingenia puerorū
nimia em̄dationis seueritate d̄ficiunt. nam & d̄spe-
rant & dolēt. & nouissime oderunt. **Et** quod maxi-
me nocet dum om̄ia timēt. nichil conātur. **Aliena**
vicia quisq̄ reprehendi maule q̄ sua. **Ne** temptes
quod effici non possit. **Nec** ab eo quod quis opti-
me facit. in aliud cui minus ē ydoneus eum trāsse-
ras. **Ut** p̄ceptoris officium est docē sic d̄scipulo-
rum p̄bē se dociles. **Alioquin** neutq̄ sine alēo suf-
ficat. sicut em̄ frustra sp̄guntur semina nisi ea p̄mo-
litus fouerit sulcus. ita sciētia coalescē nequit nisi
sociata tradētis accipit̄ q̄ concordia. **Est** q̄daz
virtutū viciorū q̄ vicinia. qua temerarius pro for-
ti. effusus pro copioso accipitur. **Multo** labore. as-
siduo studio. varia exercitōne. plurimis expimen-
tis. altissima prudētia. p̄fectissimo consilio. cōstat
ars dicēdi. p̄suadet & pecunia & gratia & aucto-
ritas & dignitas dicētis. **Postremo** etiam aspectus
ipse sine voce. **Non** bona consciētia. s̄ victoria liti-
gantis est p̄mium. nō est equū id haberi malū quo
b̄n̄ uti licet. **Omnia** q̄ ars consumauerit ceterū est
a natura im̄tia d̄xisse. **Qui** recta uia d̄pulsus est.
reduci ad eam nisi alio flexu non potest. **Nobis** ad
virtutes etiam aūq̄ doceamur im̄tia q̄dam & semi-
na nature concessa sunt. ut ad iusticiam. cuius ru-
sticis quoq̄ ac barbaris aliqua ymago apparet.

Idem in tercio. **Plurimū** in consiliis valet au-
toritas. nam & prudētissimū & optimū haberi d̄-
bet. q̄ sentētie sue d̄ vtilit̄ atq̄ honestis credē om-
nes velit. **Idē in quarto.** **Perseuerandū** ē
saltē quia cepimus. si vires desiciunt. animo tamē
perseuēmus. naturalis est fauor pro laborantibus
naturale est ut iudices his quos libentius audiunt
faciliter etiam credant. **Verecundi** d̄ dicendū ē sua
q̄ aliena laudati. **Fallit** voluptas. & minus longa
videntur q̄ delectant. sicut amenum & molle iter
(etiam si spaciū amplioris est) m̄m̄ fatigat. q̄ du-
rū azidū q̄ compendiū. nichil facile persuadetur
inuitis. **Temptanda** nō sūt q̄ effici omnino nō pos-
sūt. nichil longū videri necesse est. in quo quid vl-
timū sit certum est.

Idem in quinto. **Latrocinium** facilius in viro. veneficiū in femia cre-
ditur. in rebz aptis tam stultū sit argum̄tari. q̄ i cla-
rissimū solem mortale lumen afferre. **Quod** rei al-
teri d̄ illustrande gratia assumit. clarius esse debet
eo qd̄ illuminaē. **Princeps** q̄ vult om̄ia scire necesse
habet multa ignoscere. **CXXIII.**

De eodem. Idem in octauo.

Nam d̄est auaro quod habet. q̄ quod nō
habet. **Iurare** nisi vbi necesse est graui vi-
ro parū conuenit. quod imitatur est pri-
mū quisq̄ intelligat. **Et** quare id bonū sit sciat. **Et**
tūc in suscipiendo onere vires suas consulat. p̄u-
dentis est quod in vnoquoq̄ optimū est. si possit
suū facere. **Etiam** in turba. i timere. i conuiuiis fa-
ciat tibi cogitatō ip̄a secretum. vicōsa est iactatō
fert q̄ audientibus non modo fastidium. sed etiaz
plerūq̄ orium. habet. n̄ mens nostra sublie q̄daz
& erectus & ipatiens superioris. ideoq̄ abiectos
& submittentēs se libenter alleuamus. q̄ hoc face-
re tanq̄ maiores uidemur. **Et** quotiens discesserit
emulatō succedit humanitas. ac qui se supra modū
extulerit. premere ac d̄spicere creditur. nec taz se
maiorē q̄ ceteros minores facere. inde inuidēt

humiliores. hoc viciū est eoz qui nec cedē volunt nec contendere possūt. Rident superiores improbant bonos. Sed in veris sufficit conscientia. Afflante fortuna pene omnia decēt. Nichil ē ad cōciliandū animos gratius recundia. In quibusdā virtutes gratiā non habēt. in quibusdā vicia ipa delectant. Nouerit se quisq; ne tantū ex cōmunibus pceptis. s; etiā ex sua natura consiliū capiat formā de actōnis. Pulcherrimi opis studio vacare mens non nisi omnibus vicijs libera potest. p mū quod in eodē pectore nullū ē turpiū honestoz q; cōfortiū. & cogitare optia simul ac tetrima. non magis ē vni? animi q; eiusdē hois eē bonū ac malū. nihil ē tam occupatū. tā multiforme. tā variis affectib; concisū atq; laceratū. q; mala mēs. nā & cū infidia tur spe. curis. labori disstringit. & etiā cū sceleris compos fuerit. sollicitudine. penitētia. penaz expectatōne torqitur. Melius certe psuadebit alijs qui prius suaserit sibi. Prodit. n. se quelibet custodita simulatō. nec unq; tanta ē loqndi facultas. q; nō ritubet & hēat quoties ab animo vba dissētiunt. Re; optiaz muētō. etiā si lenocinijs vboruz destituta sic satis tū natura sua ornat. nullū recte voluntati se; ē tēpus. philosophia simulari pōt. eloqntia nō pōt. Vbiq; pnicōsū ē vires fiducia pueniri. In grandib; cenis hoc sepe nobis accidit. vt cū optimis satiati sumus. varietas tam nobis ex vilioribus grata sit. CXXXIII.

Adhuc de eodē. **I**dē in libro causarum.

Idē i pma causa. **O**cius homis libertas ē oculos poidisse. Oculi sūt p quos paupertates ferre nō possumus. oculi tota nostra luxuria. Hi nos in omia quotidie vicia pcpitāt. Mirantē. adamāt. concupiscūt. facilius ipeas satietatē animi. Genus infirmissime hūitatis ē senex maritus. nihil difficilius ē q; differre gaudiū. **I**dē in secunda causa. **T**emeritas omis animoz. calamitate corpoz frangit. & frigescent ipetus mētium. quos nō explicat misteria mbroz. **I**dē in tēcia causa. **A**d omne votū fluēte fortuna lasciuat ociū. Hec ē supioz conditō. vt qd quid faciunt pape videāt. & pnicōsissimus ē male rei quisq; maximus actor. **I**dē in quarta causa. **S**i q; sciat quid sit sis bonoz q; vera felicitas. nūq; sibi videbitur puatura morte piturus. necesse ē i facin? ociosus ardor erumpat. Excedit omnē calamitatē diebus ac noctib; timē. **I**dē i quinta causa. **V**oluit nos ille mortalitatis artifex deus in cōmune succurre. & p mutuas auxilioz vices quenz; in alterz quod pro se timerz conferre. in aliena fame sui quisq; misētur. hūmāe infirmitatis ista natura ē. vt ex omnibus accidentibus grauissimū putet quisq; quod patitur. necesse est apud impatiētā suā vl mima pualeant. **I**dē in sexta causa. **L**abori opoz; insistē vbi effect? promittit. nā stulta ē cura q; spē non habz. subit lēbēs pietas penā etiā sceleribus grauē. **I**dē in septia causa. **N**ichil i rebus humanis voluit esse rez nā tā simile. quod nō aliqua proprietate se cernēt. paupertatis propriū ē vbi alia officium exercē libertatē. CXXXV.

Adhuc de eodē. **I**dē in vni. causa.

Non repio quid in rebus humanis excogitarz natura pstantius amicitia. q; conco rdia contra fortunā maius auxilium. Quid enī forz humano gni felicius. si omēs eē possēt amici. nō bella nō seditiones. non latrocinia. non lites.

ceza q; mala q; homibus ex se ipsis nata sūt fortune accessisset. Celestis prouidētia multa varietate pe ctoza nostra distinxit. nec minus numerosas anio rū q; corpoz dedit formas. **I**dē in x. causa. **N**ulla pena ē nisi inuito. nullū habemus nisi ab ipa tiētia dolore. Et vt aliquid crudele sit metus facit nō habitāt vna pudor & fames. **I**dē in xi. cau sa. **N**ihil unq; grauius q; dstituta spes torqē. **I**dē in xii. causa. **P**az aliquid terze & humil ebugurū rusticū culmē. Equitas animi regnū facit Qui confessū defēdit. nō absolutōne sceleris pete s; licētia. **I**dē in xiii. causa. **N**ō ē iustior do lor q; bñficij poidisse ratōne. nō expectes vt gra tias statim agat qui sanatur inuitus. nō sine aliquo morzu resiliē ab illis. que voluptate animum tenuē rūt. improbius paupes amant. **I**dē in xiiii. cau sa. **M**inus debetur homi qui ideo tantū aliquid amat quia necesse ē. nescis an diligat cuius expimē ta non habz nisi felicitas. facinus ē id tantum cre dere quod expedit. & actū ē d rebus hūmāis si so la suatur vtilitatū fides. **I**dē in xv. causa. **N**i chil eque paratū ipetu constat q; mori velle. nee quicq; res humane ipatiētius habent pētis affe ctu. **I**dē in xvi. causa. **P**essimū humanaz rez malū semp ē quod auidius nephanda fingunt. nec vsq; magis ope precium putant maligni facere ser mones. q; cū incredibilia quasi deprehēsa narzatur. **N**ecesse ē aut cōtētiosius loquaris quidquid pba re nō possis. Et affirmatōnez sumit ex homie quid quid nō habz ex veritate. nullā difficultatē esse cre do q; silētij virtutē. adeoq; promptissimo smone facile delinquimus. vt constāciam tacēdi nec in ali is ferre possumus. **I**dē in xvii. causa. **G**enus re uerētie est vt tacēda scire mime velis. nō habz cau sū loquēdi cui credi nō potest. ablata ē ab eo omni um verboz fides. omnis sermonis auctoritas.

CXXXVI **D**e othone iperatore & morte ei;

Otho igitur inter tumultus & cedes rōa nū inuasit iperū. & iperauit mēsisbus tri bus. **S**uetonius libro octauo. **H**ic fuisse tra ditur & modice stature & male pedatus & calu? mundiciāz vero pene muliebrū. quim faciē suam quotidie rasitare ac pane madido limre consuēt? id q; instituisse a pma lanugie ne barbatus vnquā eēt. a prima adolescētia procaz fuit & prodigus. vagari noctibus scilitus. atq; inualidū quēq; obui oz vel potulentū corape. ac distento sago ipositū in sublie iactare libertimā aulicā quo efficacius co leret etiam diligeze simulauit. quāuis anū ac pene decrepitā. p hanc insinuatus neroni facillime sum mū inter amicos locū tenuit cōgruentia mozz om niū q; cōsiliozum secretorū q; particeps effect?. **D**ie que necande matri nero destiarat. ad auerten das suspitōes cenā vtriq; exquisitissime comitatis dedit. Qui vt p mū iperij spē cepit. nullo officii ā ambitōis i quenquā genere omisso. quoties cena principem acciperet. aureos excubāti cohorti viri tim diuidebat. vt iam vix vllus eēt qui nō & senti ret & predicaret solum imperii successiōe dignū. **P**ostq; aut pilone plato spe deciderat. ad uim conū sus est instigāte sup animi dolorem etiā magnitu dine crīs alieni. neq; ei dissimulabat nisi pncipez se stare nō posse. nichil q; referre. an ab hoste i acie an i foro sub creditozibus caderet. **E**rgo destiara die. premōitis cōscijs vt se i foro operirentur ma ne galbam salutauit. vt q; consueuerat osculo.

exceptus etiam sacrificanti interfuit. Deinde qua-
si venale domū inspecturas abscessit. proripuitq;
se postica parte palatii. Tunc ab dicitur ppē. mulie-
brī sella in castra confēdit ubi subcollat? est. mis-
sis qui galbā cruciatē. Ad conciliādos pollicita-
tionibus militū animos nichil magis pro concōde
restatus est. q̄ id demum se habitūz quod sibi illi
reliquisset. deinde quasi raptus d̄ publico & susci-
pe impiuz vi coactus. gestur? q; cōmuni omnium
arbitrio palatū petiit. ac sup cētas gratulantiū a-
dulantiū q; blādiciās. ab infima plebe appellat? ne-
ro. nullū iudiciū recusatis dedit. imo etiā vt q̄daz
tradidit vne epistolis suis ad quosdā puiciāz preli-
des nerōis cognomē adiecit. cūctas ymagines sta-
tuas q; reponi pass? ē & pcuratores atq; libertos
ad ead officia reuocauit. **Hugo** Cōtra hūc tā-
dē veniēs vitelli? lucio vitellio ter sūle nat? dimi-
cauit. S; cū aiā dūtiss; oho suos vici i plio seipsū
iffecit. **CXXVII. De vitellio ipatore & e? mo-**

Hic itaq; vitelli? romā victor inē **rib?**
uit & impauit m̄hib? octo **Suetonius**
libro ix. **H**ic puericiā p̄mā q; adolescē-
tia; egit inē tiberiana scorta. seq̄nti quoz erati om-
nib? p̄bas examinat? p̄cipuū in aula locū tenuit.
gayo p̄ aurigādī claudio p̄ aleē lufū familiaris. sed
aliquo neroni acceptior. tū p̄pter hec eadē. tū pe-
culiari merito. q; p̄sides certami neroneo cupientē
inē citharedos d̄tendē. nec quīs flagitantib? cun-
ctis p̄mittē audentē. **H**oq; egressū theatro reuo-
cauit quasi p̄seuerātis populi legatōe suscepta exo-
randū q; p̄būat. d̄inde cū a galbā i inferiorē germa-
niā ad regēdū exercitū mittēt d̄reptn magis q; ḡ-
tia. satis ostat exituro viaticū d̄fuisse. tāta egesta-
te rei familiaris. vt vxore ac liberis quos rome r̄li-
q̄bat meritorio cēaculo abditis domū in reliqm̄ p̄-
tē anni ablocar; vt q; ex aure matris d̄tractū vni-
onē p̄gnoraz ad itimeris impēfas. creditoz q̄dez
p̄stolantiū ac d̄tinetiū turbā nō nisi t̄roze calūpnie
ammouit. **A**duenientē exercit? ad res nouas pa-
tron? libēs ac sup̄is manib? excepit. obuios quoz
militū exosculantē. castra vō ingress? nichil cuiq;
poscētī negauit. atq; etiā vltro ignominios notas
reis sordes. damnatis supplicia d̄psit. quare subito
a militib? e cubiculo rapt? ita vt erat in veste do-
mestica impator ē salucet? circūlat? q; p̄ celebra-
rimos ricos. **I**tinē inchoato p̄ medias ciuitates ri-
tu triūphantiū veēt? ē. p̄q; flumina delicatissimis
nauigiis e vario coronaz ḡne redemitis. **I**nter p̄-
fulsimums obsonioz appar? nulla familie aut mili-
tis disciplina. rapias ac petulantiū omniū i iocū v̄-
tēs. vt q; campos in q̄bus pugnatū ē adūt. abhor-
rētes quosdaz cadauerz tabē. d̄tēstabilī voce cōfir-
mare auf? ē optie olē occisū hostē & melius ciuē.
solēni diuuiō citharedo inchoanti neroniana cantī-
ca. exultans p̄mus etiāz plausit. **L**uxuzie p̄cipue se-
uicie q; d̄dit? epulas cūphariā semp. inter dū qua-
driphariāz d̄sp̄tebat. in ianac̄la & prandīa & ce-
nas omestatōs q; facile omib? sufficiēs vōitandi cō-
suetudine. **I**ndicebat aut aliud alii ead die. nec cui-
q; singuli appar? min? quadragētis milib? numoz
ostiterūt. **F**amosissima sup ceteras fuit cēa data ei
a fratre. in qua duo milia lectissimoz pisciū. vii. a-
uiū apposita t̄dunē. hanc quoq; exupauit ipē d̄dica-
tōe patine. **I**n hac scauroz iocimera. fasianozum &
pauonū cēbella. linguas p̄icoptez murenaruz la-
ctēs. a parchia vsq; fretō q; hispanico peticaz cō-
miscuit. **N**e in sacrificiis q̄dē a nūq; aut itimē v̄llo

tepaute. qn inter altaria mandet circa q; viaz po-
pinas. **CXXVIII. De cruditate & morte e?**

Dron? vō ad cui? cūq; vl quacunq; d̄ cau-
sa necē atq; supplicū. **N**obiles viros cō-
discipulos & equales suos vario genē frau-
dis occidit. quoz vnū veneno etiāz manu sua por-
recto in aq; frigide potōe q; his affectus febre po-
poscerat vt q; q; d̄ferzē inauditū capite puniebat
suspect? etiāz in morte matris fuit. **H**ugo **I**n-
tēa vō vespasian? d̄bellabat p̄m ciāz iudaice gen-
tis. **C**ōualuit itaq; in exercitu rumor ciuiliū bello-
rū. & d̄ galbe & othōis necē manifestatū ē. **D**e q; q;
impio vitelliū q; neq;oz supiorib? quasi fex f̄federat
Tūc d̄ferzē fecū viri veteris militie cepē. & indi-
gne ferzē se p̄mos ad picula & vltimos ad honorē
q; ab inferiorib? dominos accipent. **A**ddebant etiā
ēē sibi viz strenuū vespasianū. quē eligi decuerat
impatorē. eui matuz ad s̄fulē d̄. & iuniorib? vali-
diorē ad p̄lianduz. ad oriunē itaq; vespasianum. ro-
gant q; vt gubernaculū romani suscipiat impiū. il-
le abnuē & indignū se dicere. illi p̄mpū? instare.
vzgebant milites. insistebant duces. cessit igit vef-
palianus inuitus. & p̄us curaz q; honorem induit
impialē. ipē vō p̄ capadociaz & frigiāz iter direxit
rome vō vitelli? posit? omī magnitudine nomis
ac maiestatis oblit? diuuiis inhiabat. s; excitatus
sinistro nūcō cecimaz q̄ndaz ducē sui exercit? misit
ei q; summaz sui omisit piculi. ipē vō luxuria māci-
dus tabescebat. vō q; sepult? nihil aliud expecta-
bat nisi cū hostis aduenir; ebriz p̄riz sine sensu do-
loris. **T**unc igitē circa vrbis menia d̄gressu habico-
fusi sunt. & celi omīs vitelliani deficientibus itaq;
uitellianis p̄tib? cū se in quandaz p̄ximaz palacō
cellulam vitelli? intruss; turpiter inde p̄tractus
& excruciat? in for; d̄duciē. & ibidē occiditur
Suetoni? **A**taq; extract? ex latebra iligatis p̄-
tergū manib? iūcto ceruicib? laq; ueste d̄fissa
feminuoz in for; t̄ctus ē. inter magna rez iūboruz
q; sudibria. r̄ducta a capite cōa (ceu noxii solēt).
atq; etiāz inco mucrone gladii subuecto. ut visen-
dam p̄bēt faciē. neue submitterz. quibusdaz sterco-
re & ceno incessētib? alius incendariū & patina r̄ū
uociferantib? p̄te vulgi etiāz corpis uicia expro-
brante. **E**rat. n. in eo enormis p̄ceritas. facies ru-
bicunda. & plezq; ex uolentia uenter obes? alte-
rum femur subdebile. **T**andē minutissimis ictibus
excarnificatus & confectus est. & inde unco in t̄-
berim tractus.